

ΧΡΥΣΟΒΟΥΛΛΑ ΚΑΙ ΓΡΑΜΜΑΤΑ

ΤΩΝ ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΩΝ ΠΑΤΡΙΑΡΧΩΝ

ΑΝΗΚΟΝΤΑ

ΕΙΣ ΤΟΥΣ ΦΙΛΑΔΕΛΦΕΙΑΣ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΑΣ
ΓΗΕΡΤΙΜΟΥΣ ΚΑΙ ΕΞΑΡΧΟΥΣ ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΟΥΣ

ΚΑΙ ΠΡΟΞΑΡΟΥΣ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟΥΣ
ΤΗΣ ΚΝΕΤΙΣΙ ΤΩΝ ΟΡΘΟΔΟΞΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΟΣ

ΕΚΔΟΝΤΟΣ

ΙΩΑΝΝΟΥ ΒΕΛΟΥΔΟΥ.

ΒΕΝΕΤΙΑ

ΕΚ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ

ΟΡΘΟΓΡΑΦΙΑ

1841

Τ
618
Υ

ΔΩΡΕΑ

ΠΟΥΛΟΣ, Π

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΔΙΔΑΓΜΕΝΗ ΕΠΙΣΤΗΜΗ

Αριθμός Πρωτοκόλλου: 44680

Ημερομηνία Πρωτοκόλλου: 8-10-82

Παραπομπή Αριθμού: 2 145618

ΕΡΕΥΝΑ 004069

48

Διεύθυνση Κεντρικής Διδαγμένης Επιστήμης

Τ. Α. 274.9618

ΧΡΥΣΟΒΟΥΛΑ ΚΑΙ ΓΡΑΜΜΑΤΑ.

ΤΩΝ ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΩΝ ΠΑΤΡΙΑΡΧΩΝ

ΑΝΗΚΟΝΤΑ

ΕΙΣ ΤΟΥΣ ΦΙΛΑΔΕΛΦΕΙΑΣ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΑΣ
ΥΠΕΡΤΙΜΟΥΣ ΚΑΙ ΕΞΑΡΧΟΥΣ ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΟΥΣ

ΚΑΙ ΠΡΟΕΔΡΟΥΣ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟΥΣ
ΤΗΣ ΕΝΕΤΗΣΙ ΤΩΝ ΟΡΘΟΔΟΞΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΟΣ

ΕΚΔΟΝΤΟΣ

ΙΩΑΝΝΟΥ ΒΕΛΟΥΔΟΥ.

Β Ε Ν Ε Τ Ι Α
ΕΚ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ
Ο Φ Ο Ι Ν Ι Ε

Αρ. Γιο. 44680

GRYER-00706

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

ΤΗ ΠΕΡΙΦΑΝΕΣΤΑΤῃ ΕΝΕΤΗΣΙ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

ΟΡΘΟΔΟΞῃ ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΙ

ΤΑΥΤΑ ΠΡΟΘΥΜΩΣ ΧΟΡΗΓΗΣΑΣΠ

ΤΑ ΙΕΡΑ ΚΕΙΜΗΛΙΑ

ΜΑΡΤΥΡΟΥΝΤΑ

ΤΟ ΤΕ ΜΕΓΑΛΕΙΟΝ ΑΥΤΗΣ

ΚΑΙ ΤΟ ΠΕΡΙ ΤΑ ΠΑΤΡΙΑ ΑΚΛΟΝΗΤΟΝ

ΚΑΙ ΑΠΑΡΑΤΡΕΠΤΟΝ

Ο ΕΚΔΟΤΗΣ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

ΤΩ ΦΙΛΑΝΑΓΝΩΣΤΗ

Τὴν μὲν ἐν τῷ πέρυσιν ἐκδοθέντι ἡμετέρῳ Ἱστορικῷ Ὑπομνήματι « Ἑλλήνων Ὁρθόδοξων Ἀποικία ἐν Βενετίᾳ », οὗτινος τὸ μετὰ χεῖρας βιβλίδιον θαυρητέον οἶοναί Μέρους τὸ Β', ὑποταχθεῖσαν (ἐν σελ. 70.) ὑπόσχεσιν ἀποδιδόαμεν, διὰ τῆς παρούσης τῶν τε Χρυσοδούλων καὶ Γραμμάτων Πατριαρχικῶν ἐκτυπώσεως, ὅσοις περ ἡ Μεγάλη τοῦ Χριστοῦ ἀγία Ἐκκλησία τὸν Ἑνετίησι Φιλαδελφείας ἱερώτατον θρόνον καὶ τὴν περικλεῆ ἐνταῦθα τῶν Ἑλλήνων Κοινότητα πατρικῶς διεκόςμησε καὶ περιέθαλψε. Ταῦτα δὲ τὰ πνευματοκίνητα ἐγγράφα, δι' ὧν οἱ Κωνσταντινουπόλεως Οἰκουμενικοὶ Πατριάρχαι προστάτας ἑαυτοὺς παρέσχον τῆς εὐσεβείας, καὶ προμάχους, καὶ τῶν θείων δογμάτων διδασκάλους καὶ ὁδηγοὺς, ὅπου καὶ μάλιστα ἐπήρειαι στυγεραὶ καὶ ἀθέμιτοι, καὶ ποικίλα ἐκ τῆς Δύσεως πνεύματα πλάνης καὶ πονηρίας ὑπορυσσῶντα, συνέθλιβον καὶ κατεπάτουν τὴν Ὁρθοδόξian (τὰ παραπλήσια τοῖς ἐκ τῆς νῦν ξενικῆς ψευδοστροφίας), ἀριδῆλως

ἀποδεικνῦσι τὰς μοχθηρὰς τῶν παπιστῶν ἀξιώσεις, καὶ τῶν Ἑνετῶν συγγραφέων τὰς ἀναισχύντους ψευδολογίας. Καὶ τὰ μὲν προβαλλόμενα Πατριαρχικὰ ἔγγραφα, περίτρανα δὴ, καὶ ἱκανὰ πρὸς ἀσφάλειαν τῶν περὶ τῆς ἡμετέρας Κοινότητος προΐστορηθέντων ἡμῖν μαρτύρια.

Τούτων δὲ νῦν, ὅσα μὲν ἄχρι τοῦδε ἀπεσώθησαν ἐκδιδόντες, τοσαῦτα καὶ συντηροῦνται ἐν τῷ Θεσαυροφυλακίῳ τῆς Ἀδελφότητος· ἕτερα δ' αὖ, ἀλλαχόθεν εἰληφότες, προσεπεθήκαμεν. Ὅτι δὲ καὶ διὰ πάσης εὐσεβοῦς ἀκριβείας ἐξετυπώσαμεν, οὐδὲν οὐδαμοῦ ἀλλοιωσάντες τῶν περὶ νόημα καὶ στίξιν καὶ ὀρθογραφίαν, δῆλον ἐκ τῶν ὀλίγων σημειωμάτων, δι' ὧν τὰ παρὰ τὴν κανονικὴν χρῆσιν ἐπανορθοῦνται, ἵνα μὴ, ἐστ' ὅτε, ἀηδῶς ὁ ἀναγινώσκων διατεθῇ, καὶ ἴσως, μᾶλλον τῇ τοῦ ἐκδότου ἀμελείᾳ, ἢ τοῖς μεταγραφέῃσιν, ἀποδοθῶσι τὰ παροράματα. Ἐπὶ τούτοις, καὶ τίνα πρὸς ἱστορικὴν σαφήνειαν καὶ κατάληψιν ὑπεσημειώσαμεν, καὶ φωτόγραφα δὲ δύο ἐκ τῶν πρωτοτύπων, τριτημῶριον μικρότερα τοῦ ὄντως μεγέθους, ἐπεσυνάψαμεν, τὸ ἔργον ἐξανύσαντες, τὸ γ' ἐφ' ἡμῖν, τοῖς, εἰ καὶ μὴ κατὰ τὸ προσῆκον, ἐκδότηις.

A

(Εἰς μεμβράναν)

Ι Ε Ρ Ε Μ Ι Α Σ

Ἐλέω Θεοῦ Ἀρχιεπίσκοπος Κωνσταντινουπόλεως
Νέας Ῥώμης καὶ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης. (1)

Εμφανὲς εἶναι τοῖς πᾶσιν ἔοικεν ὡς ἡ τῶν πα-
τριαρχικῶν σταυροπηγίων ἐλευθερία τε καὶ ἀδουλωσία,
καὶ ἡ ἐν αὐτοῖς ἀναφορὰ τοῦ ἡμετέρου ὀνόματος, ἄ-
νωθεν ἐξ ἄρχῃς παρὰ τῶν θείων νόμων ἐπεβραβεύθη.
Καὶ ἡ μετριότης ἡμῶν σὺν ἄλλοις καὶ τοῦτο προνό-
μιον ἔχουσα, προνοεῖται μὲν οἷα εἰκὸς καὶ πᾶσαν
σπουδὴν ἐπιδείκνυται ὡς ἂν ᾗ τε κατάστασις αὐτῶν
διαμένει ἀπαρσάλευτος, καὶ πᾶσα χεὶρ ἄδικος ἀμε-
τόχως καὶ παραλόγως ἐξουσιάζειν ἐθέλουσα, ἡ κατε-
πεμβαίνειν, ἢ ζημιοῦν κωλύηται τῇ ἰσχύϊ τῇ ἡμετέ-
ρᾳ. Ἀμύνεται δὲ ὅση δύναμις τοὺς ὅπως ᾤησθετε κα-
τολιγωροῦντας τῶν τε ἀρχαίων θεσπισμάτων καὶ τῶν

(1) Σώζεται ἐν τῇ Θησαυροφυλακίᾳ τῆς ἐν Βενετίᾳ Ὁρ-
θοδόξου τῶν Ἑλλήνων Ἀδελφότητος, Ἀριθ. 17. — Ἐσφάλι-
σται δὲ μολυβδίνῳ σιγιλλίῳ, ὡς ἔστιν ἰδεῖν ἐν τῇ ἐπισυνη-
νημένῳ φωτογραφίᾳ. Τὸ δὲ κατώτερον ἥμισυ τοῦ παρόν-
τος Πατριαρχικοῦ Γράμματος, ἐξ ὑγρασίας καταβλαρὲν, δια-
τέτρηται τῇδε κακίᾳ· ὅθεν καὶ λέξεις βλας, ἐξιτήλους ᾗδη
γενομένας, ἀναγκάσθημεν, τόγ' ἐφ' ἡμῖν, θεραπεῦσαι, ὀγκίνοις
ἐγκλείσαντες τὰ ἀναπληρώματα.

δικαίων ἡμῶν, καὶ τούτους ἀπωθουμένη ὡς καταφρονητάς καὶ τῶν ἀλλοτρίων ἔρπαγας, ἀνακτιᾷται καὶ δικαίῳζει αὐτά, καὶ εἰς τὸ ἐλεύθερον καὶ ἀδούλωτον πάλιν ἀποκαθιστάνει]. Ἐπεὶ οὖν ὁ περικαλλὴς καὶ θεῖος ναὸς τοῦ μεγάλουμάρτυρος καὶ τροπαιοφόρου Γεωργίου τῶν Γραικῶν, ὁ ἐν ταῖς κλειναῖς Ἑνετίαις, πατριαρχικὸν καὶ αὐτὸς ὑπάρχων σταυροπήγιον, (1) καὶ ὡς τὰ λοιπὰ ὀφείλων ἔχειν τό, τε ἐλεύθερον καὶ ἀδούλωτον κατὰ τὰ πάλαι προνόμιζ, ὡς ἀνηνέχθη ἡμῖν, ὑπὸ τινων κατεπατήθη καὶ ἐδουλώθη τῶν διὰ φιλαρχίαν καὶ αὐθάδειν κωλυομένων τὰ δέοντα συνιδεῖν, καὶ ἀντιποιουμένων τῶν παντελῶς μὴ προσηκόντων αὐτοῖς, (2) ἔδοξε τῇ ἡμῶν μετριότητι δίκαιον καὶ προσήκον, ἵνα τὸ τοιοῦτον τῆς προσηκούσης διορθώσεως ἀξιώσῃ, καὶ τῇ ἰσχύϊ καὶ ἐξουσίᾳ αὐτῆς, ἀπαντα παύσῃ τῆς ἀθέτου καὶ παρχλόγου ἐπιχειρήσεως, τὸν καθ' οἰονδήποτε τρόπον τολμῶντα ἢ καὶ τολμήσονται ὑπὸ ζυγὸν δουλείας ἔχειν τὸν εἰρημένον ναὸν, καὶ ἀρνηεῖσθαι αὐτοῦ τῆς ἐλευθερίας, ἣν αὐτῷ ἡ πατριαρχικὴ ἐξουσία τοῖς προνομίοις αὐτῆς περιέθηκεν. Ἐνθεν τοι καὶ διασκευαμένη, τὸ παρὸν αὐτῆς πατριαρχικὸν ἐγγράφον ἀπολύει, δι' οὗ καὶ γράφουσα ἐν ἁγίῳ Πνεύματι ἀποφάνεται καὶ παρχαλεύεται, να ὁ διακληρθεῖς θεῖος ναὸς τοῦ μεγάλουμάρτυρος καὶ τροπαιοφόρου Γεωργίου τῶν Γραικῶν, ὁ ἐν ταῖς κλειναῖς

(1) Περί τούτου εἰρήκαμεν τὰ δέοντα ἐν τῇ ἡμέτερῃ Ἱστορικῇ Ὑπομνήματι, Ἐκλογῶν ἐν Ὁρθόδοξῶν Ἀποικία ἐν Βενετία, 1872, σελ. 67. — (2) Αἰνίσσεται τοῦς διωγμούς καὶ παρχαλισμούς, οὓς οἱ ἐν Βενετῇ Ὁρθόδοξοι ὑπέστησαν ὑπὸ τῶν Λυτικῶν. (Βλ. τοῦ ἀνωτέρου Ἱστορικ. Ὑπομνήματι, σελ. 52 ἔως 65.)

Ἐνετίαις, ὡς πατριαρχικὸν στχυροπήγιον καὶ ὧν καὶ καλούμενος, ἀπὸ τοῦ νῦν καὶ εἰς τὸ ἐξῆς ἔχη τὸ ἀ-
δέσποτον καὶ ἀδούλωτον εἰς τὸν ἅπαντα χρόνον, καὶ
ἐξουσιάζ[ηται καὶ ἀν]ακρίνηται παρὰ τε τῆς ἡμῶν
μετριότητος, καὶ τῶν κατὰ καιροῦ Πατριαρχῶν· ὧν
περ καὶ τὸ μνήμοσυνον ἔχειν ὀφείλει, καὶ τὴν ἀνα-
φορὰν τοῦ ὀνόματος ἐν πάσαις ταῖς ἱεραῖς τελεταῖς
καὶ ἀκολουθίαις, ὡς ὀφείλεται καὶ εἴθισται· (1) καὶ
μηδεὶς τῶν κατὰ καιροῦ ἀφικνουμένων ἐκεῖσε Ἀρχιε-
ρέων ἐπιτροπικῶς καὶ ἐξαρχικῶς τολμά[τω ὅπως] δῆ-
ποτε καταδουλοῦν καὶ ὑποτάττειν αὐτὸν πατριαρχι-
κὸν ὄντα νῦν καὶ ἐλεύθερον, ἢ ἀποκόπτειν ἀλογίστως
τὸ μνημόσυνον τῆς ἡμῶν μετριότητος, στενοχωρῶν
[καὶ κα]ταδυναστεύων τοὺς ἐκεῖσε ἐφημερίους καὶ τοὺς
λοιποὺς εὐσεβεῖς. Καὶ γὰρ ὅς τις ἂν εἴη ὁ τοιοῦτα
τολμήσων παρὰ τὴν ἀξίαν καὶ παρὰ τὸ δίκαιον, ὁ
τοιοῦτος ὡς αὐθόδης καὶ καταφρονητῆς τῶν θεῶν νό-
μων καὶ προνομίων ἡμῶν, καὶ τοῦ παρόντος πατριαρ-
χικοῦ σιγίλλιδος γράμματος ἀργύς ἔστω πάσης ἀρ-
χιερτικῆς ἐνεργείας καὶ τάξ[εως]· κα]ταφρο[νῶν δὲ
τῆς] ἀργίας, καὶ ἀφωρισμένος ἀπὸ Θεοῦ παντοκράτο-
ρος, καὶ ἄλυτος μετὰ θάνατον. Ἡρὸς δὲ τούτοις ἀπο-
φινόμεθα ἐν ἀγίῳ Πνεύματι καὶ παρκαλεσόμεθα, ἵνα
[οἱ τε] ταγμένοι τεσσάρκοντα καὶ οἱ λοιποὶ ἔφοροι
καὶ δικικηταὶ τοῦ αὐτοῦ Θεοῦ νουῦ ἔχωσιν ἐπ' ἀδείας

(1) Καὶ νῦν, ὡς καὶ ἀνέκαθεν, καὶ εἰς αἰῶνα οὐ πύε-
ται κατὰ πάσας τὰς ἱερὰς τελετὰς καὶ ἀκο-
λοουθίας μνημονεύμενον, ὡς ὀφείλεται, ἐν τούτῳ
τοῦ ἁγίου Γεωργίου Ναῦ τὸ ὄνομα τοῦ τε Οἰκουμενικοῦ Πα-
τριαρχοῦ Κωνσταντινουπόλεως, καὶ τῶν λοιπῶν, Ἀντιοχείας,
Ἀλεξανδρείας καὶ Ἱεροσολύμων.

εισάγειν καὶ ἐξάγειν [τ]οὺς πατρ[ιαρχικῇ] ἀξίᾳ [ἀρ-
χιερατε]ύοντας, οὐ χωρὶς [μέν τοι] συστατικῶν καὶ ἀ-
πολυτικῶν γραμμάτων· καὶ τοῦτο ποιεῖν ἀντὶ ἡμῶν,
οἳ τινες διὰ [τὸ τοῦ τόπου] τοσοῦτον διάστημα ἐξου-
σίαν ἔχομεν] ἐγκλί[ρωσ καὶ] τούτων φροντίζειν. . . . δα
ἂν εἴη τῆς ἡμετέρας πατριαρχικῆς δεόμενον [ἀποφά]-
σεως· διὰ [τοῦτο καὶ ὀφεί]λουσι δηλοῦν αὐτὰ ὡς
εἴτι ἂν . . . (ἴσ. τύχῳσι) τῆς ὀφειλομένης καὶ προσηκού-
σης κηδαιμονίας (γρ. κηδεμονίας) καὶ διορθώσεως. Οὕ-
τως ἐν ἀγίῳ ἀποφαινόμεθα [Πνεύματι], εἰς δὴλ[ωσιν]
καὶ μόνιμον τὴν ἀσ[φάλειαν] ἐπιγορηγήσαντες τὸ πα-
ρὸν σιγιλιδῶδες γράμμα τῆς ἡμετέρας μετριότητος
τῇ σε[βασμῇ] πατριαρχικῇ ἐκκλησίᾳ τοῦ μεγαλομάρ-
τυρος Γεωργίου τῶν Γραικῶν, τῇ ἐν ταῖς κλειναῖς Ἐ-
νεταίαις. Ἐν ἔτει α.ψ φ.ψ ο.ψ θ.ψ

✠ Ἱερεμίας ἐλέω Θεοῦ Ἀρχιεπίσκοπος Κωνσταντινου-
πόλεως Νέας Ῥώμης καὶ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης.

B

(Εἰς χάρτην)

Ι Ε Ρ Ε Μ Ι Α Σ

Εἰλέω Θεοῦ Ἀρχιεπίσκοπος Κωνσταντινουπόλεως
Νέας Ῥώμης καὶ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης. (1)

Εκλαμπρότατε καὶ Γαληνότατε Πρίγκιψ τῶν θεο-
κυβερνήτων Οὐνετεῶν, υἱὲ κατὰ πνεῦμα ἀγαπητὲ τῆς

(1) Σώζεται ἡ Ἐπιστολὴ αὕτη ἐν τοῖς Ἐνετικαῖς Ἀρ-
χείοις, ὅθεν καὶ εἰλήφθαμεν. (Βλ. Filza Collegio III Secreta). —

ἡμῶν μετριότητος, χάρις εἴη τῇ αὐθεντίᾳ σου καὶ εἰ-
ρήνῃ καὶ ἔλκος ἀπὸ Θεοῦ παντοκράτορος. Ἐπειδὴ ἐ-
μάθομεν, ὅτι μοναχὸς τις Μακάριος, καὶ Γαβριήλ ἱε-
ρομόνυχος (1) ἀδείας χωρὶς ἡμετέρως διατρέχουσι τὰ
αὐτόθι μέρη καὶ τὴν Ἰταλίαν, καὶ ἐπιφημίζουσιν ἐαυ-
τοὺς ἀπεσταλμένους παρὰ τῆς ἐκκλησίας ἡμῶν, ἀπα-
τῶντες τοὺς πολλοὺς γράμμασι πλαστοῖς, τούτου χά-
ριν ἀξιῶμεν τὴν αὐθεντίαν σου, ἵνα πειδεύσῃς αὐ-
τοὺς ὡς δεῖ· ἡμεῖς γὰρ οὐδένα ἐπίτροπον ἡμῶν ἔχο-
μεν αὐτοῦ, πάρεξ τοῦ ἱερωτάτου καὶ σοφωτάτου ἀρ-
χιερέως Φιλαδελφείας κυροῦ Γαβριήλ. (2) εἰ δὲ καὶ
τι συνῆλθον ἐπὶ τῷ ὀνόματι τῆς ἐκκλησίας τῆς ἡμε-
τέρως, εὐλογον οἶμαι παρλαβεῖν τοῦτο τὸν αὐτὸν
ἐπίτροπον ἡμῶν τὸν ἱερωτάτον Φιλαδελφείας, τοῦτο
γινόμενον τῇ ἀναγκάσει τῆς αὐθεντίας σου, ἵνα καὶ
ἡ τοῦ Θεοῦ χάρις καὶ τὸ ἄπειρον ἔλκος εἴσῃ δια-
παντός.

Ἐν μηνὶ μαΐῳ Ἰνδικτιῶνος θ'. (3)

(1) Περὶ τῶν Μοναχῶν τούτων οὐδὲν οἶδαμεν· ἐκτὸς αἱ
μὴ δὲ Γαβριήλ ὑπάρχει ἴσως δὲ αὐτὸς, ὃ καὶ Μπερλόζος καλοῦ-
μενος, ὑπὸ Συμεῶνος, ἐφημερίου τῆς Ἐπισκοπῆς Ἀνδρου, μνη-
μονευόμενος ἐν ἐπιστολῇ πρὸς Θεοδόσιον τὸν Ζυγομυλῶν, δι-
τῆς παρκαλῆται λυθῆναι τὸν ἐαυτοῦ συγγενὴ τῆς ἀρχιεπίσκο-
πας αὐτὸν ἢ Μ. Ἐκκλησίᾳ (Πρόλ. Κρουσίου Τουρκο-
γραφικ. σελ. 220).

(2) Ὁ ἐπ' ἀρετῇ δηλονότι, καὶ σοφίᾳ διαβόητος Γαβριήλ
δὲ Σαβῆρος ἐκ Μοναμβασίας· περὶ οὗ ὄρα τοῦ ἀοιδίμου Πρεσ-
βυτέρου Κωνστ. τοῦ ἐξ Οἰκονόμων, Περὶ τῶν Ὁ. Ἐρ-
μηνευτ. Τ. Δ'. σελ. 805. 806, καὶ τὸ ἡμέτερον Ἰστορ.
Γράμ. ν. η. μ. περὶ τῶν ἐν Βενετ. Ὁρθοδόξων, 1872. σελ.
65, καὶ ἄλλου. πολλοῦ. (3) Τουτέστιν, ἐν ἔτει 1581.

Γ.

(Εἰς χάρτην)

Ι Ε Ρ Ε Μ Ι Α Σ

Ἐλέω Θεοῦ Ἀρχιεπίσκοπος Κωνσταντινουπόλεως
Νέας Ῥώμης καὶ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης. (*)

Γαληνότετε Πρίγκειψ τῶν κλεινῶν Βενετιῶν, κύ-
ριε κύριε Νικόλαε Νταπόντε, υἱὲ ἀγαπητῆ κατὰ πνεῦ-
μα τῆς ἡμῶν μετριότητος, χάριν, εἰρήνην, ἔλεος καὶ

(*) Τὸ πρωτότυπον τῆς Ἐπιστολῆς ταύτης κείται ἐν
τοῖς Κεντρικοῖς Ἑνετικοῖς Ἀρχείοις (Atti del Collegio Sez. III.
Secreta). Σύγκειται δ' αὐτῇ καὶ ἰταλικὴ μετάφρασις, ἣ τις ἐ-
τυπώθη ἐν Fabio Mulinelli = Storia arcana e aneddotica d'Italia,
raccontata dai Veneti Ambasciatori. Venezia, 1855, σελ. 237. Not. II.
— Τὸ δὲ κείμενον ἐξεδόθη τὸ πρῶτον ὑπὸ τοῦ πολυμαθοῦς
καὶ φιλιτάτου μοι Σοφ. τοῦ ἐξ Οἰκονόμων, ἐν Βίῳ Γρηγορίου
Μητροπολίτου Εἰρηνοπόλεως καὶ Βυτοπαιδίου. (Ἀθῆν. κωδ.
σελ. 58.), ἐν ᾧ διὰ σπουδαίων σημειωμάτων διατρανεῖ τὸ πε-
ρὶ τὴν παπικὴν τοῦ Πάσχα κεινοτομίαν ἀμετάθετον τῆς τῶν
Ὁρθοδόξων γνώμης, καὶ τὴν τελείαν ἀπαλλαγὴν ἕκ τε τῶν
τῆς Ῥώμης μηχανημάτων καὶ τῆς πολυπράγμονος μισαίτης
τῶν Ἑνετῶν. Ἡμεῖς δὲ τὸ Πατριρχικὸν Γράμμα ἐκδόβοιμεν
ἀκριβῶς, κατὰ τὸ ἐν τῇ Θησαυροφ. τῆς Ἀδελφότη. ἀποκείμε-
νον, Ἀριθ. 25., σημειοῦντες παρὰ πόδας καὶ τὰς παραλλα-
γὰς τοῦ ὑπὸ τοῦ Οἰκονόμου προεκδοθέντος, ἵνα ἔξη ὁ ἀνα-
γινώσκων ἀμφοτέρω ὑπ' ὀφθαλμῶν τὰ πρωτότυπα ταῦτα, δι-
αφέροντα, οὐκ οἴσκειν θῶς, πρὸς ἄλληλα, ἐκτὸς εἰ μὴ τις
ἀποδοίῃ τῇ τοῦ Πατριρχείου μεταγραφῇ τὸ ἀντίκριτον.

πᾶν ἀγαθὸν καὶ σωτήριον ἐπευχόμεθά σοι ἀπὸ Θεοῦ παντοκράτορος, καὶ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ. (1) Ὁ ἐνταῦθα περιφανέστατος Βασιλεὺς κύριος Τζουάνν Φραντζος Μουρεζίνης, ἐμφανισθεὶς σωματικῶς, (2) ἡξίωσεν ἡμᾶς, ὡς ἀπὸ τῆς σῆς γαληνότητος, καὶ πάσης τῆς μεγαλοπρεποῦς Ἀριστοκρατείας, (3) ἵνα πρόβλεψίν τινα οἰκονομήσωμεν, δι' ἧς, τῆς νέας νέας διορθώσεως γεγονούης, (4) δυνηθῇ ἡ Ἐκκλησίᾳ τῆς παλαιᾶς καὶ νέας Ῥώμης συνεορτάζειν, ἕνεκα τῆς ἐπομένης εἰρήνης τῶν Χριστιανῶν. (5) Καὶ ἐπειδὴ (6) ἤκουσε παρ' ἡμῶν, ὅτι οὐ δυνατόν (7) ἡμῖν γενέσθαι, ἐν μέρει τὰ καλῶντα διηγησαμένων, ὡς φιλόχριστον ὄντα σε, καὶ φιλέλληνα, καὶ ὡς τὴν ἀρχὴν ὑμῶν φιλοῦσαν τοὺς Γραικοὺς, τῶν ἄλλων πλέον χριστιανικῶν ἀρχῶν, (*) γράψαι πρὸς σέ ἐκρίναμεν διὰ τὴν θεῖαν εἰρήνην· οὐ γὰρ ἀγνοοῦμεν ὅσα σκάνδαλα ἔχουσι γενέσθαι διὰ τὰ νέα ταῦτα ὥρολόγια. (8) Ἀξίον τοίνυν κρίνομεν οἰκονομῆναι τινὰ γενέσθαι, ἣν μὲν ἐγὼ πᾶσι κηρύξω καὶ ὀρίσω, (9) καὶ μᾶλλον εἰς Κρήτην καὶ τὰς λοιπὰς νή-

(1) Τὸ ἐν τοῖς Ἀρχιεῖς πρωτότυπον ἔχει· ἐπευχόμεθά σοι ἀπὸ Θεοῦ. Ὁ ἐνταῦθα κτλ. — (2) ἔ. ἡμῖν σ. — (3) Ἀ. ὑμῶν. — (4) γ. τοῦ ἔτους. — (5) τ. ἀπανταχοῦ Χ. — (6) Ἐπεὶ δὲ — (7) ὅτι ἀδύνατον. —

(*) Καὶ ἡ Ἑνετικὴ δὲ ἀρχή, χάριν τοῦ ἰδίου συμφέροντος, ἀληθῶς ὑπῆρξε ποτὲ μὲν πρὸς τὰς παπικὰς ἀξιώσεις ἀνθισταμένη, ποτὲ δὲ (καὶ μᾶλλον πολλάκις) καταδιώκουσα τοὺς Ὀρθοδόξους Γραικοὺς. (βλ. Σ. Οἰκονόμου τὰς ὑποσημειώσεις εἰς τὸν μνημονευθέντα Βίον Γρηγορίου Μητροπολίτου Ἐιρηνοῦ πόλεως, σελ. 59. — καὶ τὸ ἡμέτερον περὶ Ἑλληνικῶν Ὀρθοδόξων Ἀποκρίσας Ἱστορικὸν Ὑπόμνημα, σελ. 5-9, 52, καὶ ἐξῆς).

(8) Λεῖπει, ὥρολόγια. — (9) πᾶσι διὰ γραμμάτων ὀρίσω.

σου· ἡ δὲ Γαληνότης σου ἐπινεύσοι καὶ προσάξοι. (1)
Καὶ ὥς περ οἱ κατὰ καιροὺς τῆς πρεσβυτέρως Πώ-
μης Μακκαριώτατοι, διὰ τὸ καλὸν τῆς εἰρήνης· (2) ἔ-
γραψαν καὶ ὤρισαν, ἵνα οἱ μὲν αὐτοῖς ὑπήκοοι, τὰ
ἔθνη αὐτῶν κρατῶσι, οἱ δὲ τῆς ἡμῶν Ἐκκλησίας· (3)
τὰ ἡμῶν, (4) καὶ οὔτε οἱ Λατῖνοι, Γραικοὺς ἐνοχλῶ-
σιν, οὔτε οἱ Γραικοὶ Λατίνους, (*) ἀλλ' ἐν ἀγάπῃ (5)
τὸν ἕνα Χριστὸν δοξάζωσιν, ἀσκανδαλίστως· (6) οὕ-
τω καὶ νῦν, (7) ἡ μὲν Ἀνατολικὴ (8) Ἐκκλησίαι ἡ-
μῶν, διακρατῇ τὰ αὐτῇ παραδοθέντα· (9) ἡ δὲ Δυ-
τικὴ, ὡς θέλει καὶ βούλεται. Ἀλλως γὰρ ποιῆσαι οὐκ
ἔχομεν, (10) παντὸς Πατριάρχου τῆς ἀνατολικῆς ἐκ-
κλησίας ταύτης (11) κανόσι καὶ νόμοις ὀφείλοντος
ὑποκεῖσθαι, καὶ παραδόσεσιν ἐκκλησιαστικαῖς. (12)
Τὸ σεβάσμιον τοίνυν Πάσχα, ἐν ᾧ τὸ κεφάλαιον τῆς
περὶ ἡμᾶς τοῦ Κυρίου οἰκονομίας ἐξείργασται, παρὰ
τε τοῦ θεοῦ Κλήμεντος διετάγη, καὶ παρὰ τῆς ἐν
Νικαίᾳ Συνόδου καλῶς ἐθεωρήθη, κανονίον τε πανά-
ριστον (13) συνετέθη αἰώνιον, (14) ἀστρονόμων οὐ δεό-
μενον, (15) παραδεδομένον τῇ ἐκκλησίᾳ· οὗ τὸ ἴσον.

(1) ἐπινεύσει καὶ προστάξει. — (2) εἰρήνης ἕνεκα. — (3)
ἀνατολικῆς ἐκκλησίας. — (4) τὰ αὐτῶν.

(*) Αἰνίσσεται τῆς Βούλλας Λέοντος τοῦ Γ'. 1514, καὶ
Κλήμεντος τοῦ Ζ'. 1526. (Ἑνετ. 1756 καὶ 1777. 8.^α)

(5) Προσθήσῃ τὸ, καὶ ὁμονοίᾳ. — (6) Λεῖπει τὸ, ἀ-
κανδαλίστως. — (7) οὕτω καὶ νῦν ἔσται. — (8) Λεῖπει,
ἀνατολική. — (9) τὰ παρ. αὐτ. — (10) οὐκ ἔχσαμεν ὅλως,
ὥς. — (11) τῆς ἐκκλησίας ἡμῶν. — (12) Ἔπονται καὶ ταῦτα·
καὶ οὕτω διακρατοῦντος καὶ τοὺς ἐνταῦθα κυ-
βερνῶντος, μένει τὰ τῶν ἁγίων Πατέρων πεφυ-
λαγμένα. — (13) ἁριστον. — (14) συνετέθη αὐτοῖς αἰώ-
νιον. — (15) ἂ. ἐκάστοτε μὴ δ. —

ὡς οἶμαι, ἔχει ὁ ἡμέτερος ἐπίτροπος αὐτοῦ, ὁ Φιλαδελφεὶς ἱερώτατος ἀρχιερεὺς· (1) καὶ εἰ βουλητόν σοι, ἀνάγνωθι, καὶ γνώσῃ (2) ὡς καλόν, καὶ διορθώσεως οὐ χρεῖαν ἔχον, ὡς παρὰ τῶν θεοσοφῶν Πκτέρων ἀρτιωθέν. (*) Τῶν αἰτιῶν λοιπὸν τούτων,

(1) ὁ ἡ. αὐτοῦ ἔ. ὁ ἱερ. Φιλαδεῶφ. χωρὶς τοῦ, ἀρχιερεὺς. — (2) καὶ εἰ βούλει, ἀνάγνωθι καὶ γνῶθι.

(*) Σημειωτέον ἐνταῦθα, ὡς ἀπὸ τῆς ἀ. Οἰκουμένης ἐν Νικαίᾳ Συνόδου ἡ ἀγία τοῦ Θεοῦ καθολικῆ καὶ ἀποστολικῇ Ἐκκλησίᾳ τάττει τὴν ἐαρινὴν ἰσημερίαν τῇ κζ. τοῦ Μαρτίου μηνός, ἀπαραλλάκτως ὡς εἶρον οἱ τιῇ. Θεοφόροι Πατέρες, καὶ ὡς ὁρίζει τὸ τοῦ ζωοποιοῦ Πάσχα ἱερὸν Κανόνιον, συμφώνως πρὸς τὸν ὅρον ἐκείνων, καθ' ὃν ἡ τοῦ Θεοῦ Ἐκκλησία τὴν ἀγίαν τοῦ Πάσχα ἑορτὴν ἐπιτελεῖ, ἀπλῶς τηροῦσα τὴν ἰδ. τοῦ πρώτου μηνός τῆς σελήνης, ἐν ᾗ τὸ νομικὸν ἐπιτελεῖσθαι προστέτακται Πάσχα, μετὰ τὴν ἐπίβασιν τῆς ἡμέρας, ἐν ᾗ τὴν ἐαρινὴν ἰσημερίαν γίνεσθαι τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον ἐδίδαξε (Βλ. Chronicon Paschale, ἐν τῷ Corpus Scriptor. Histor. Byzant. Bonnae, 1832, T. Α'. σελ. 16.) Τὰ δὲ ἑλληνικὰ Ἡμερολόγια ἐν Βενετίᾳ καὶ ἀλλαχοῦ τυπωθέντα, τάσσουσι καὶ αὐτὰ, ἀπ' ἀρχῆς μέχρι τοῦ 1831, τὴν ἐαρινὴν ἰσημερίαν τῇ κζ. τοῦ Μαρτίου μηνός, καθ' ἡμῶς. Τῇ δὲ 1832 ἐξεδόθη ἐκ τῶν πιεστηρίων τοῦ ὁμογενοῦς Νικολάου τοῦ Γλυκῆ τὸ σύνθηες Ἡμερολόγιον, ἐν ᾗ (τίς ὁ τολμήσας, εἰπεῖν οὐκ ἔχομεν) αἱ τε ἰσημερίαι καὶ τὰ ἡλιοστάσια, καὶ ἀπλῶς πάντα τὰ ζωδιακὰ σημεῖα, μετετέθησαν εἰς τὴν δ'. τοῦ οἰκείου μηνός, ἀντὶ τῆς κζ., ὡς καὶ ἀνέκαθεν ἦσαν, συμφωνίᾳ χάριν, ὡς φαίνεται, τῆς πρὸς τὸ τῶν Λατίνων καλῶς ἀντιβεβῆαι, ἀφιστάμενον τοῦ τῇ ἡμῶν Ἐκκλησίᾳ παραδεδομένου ἱεροῦ Κανονίου τὰς γνωστὰς ἱβ'. (ἕως τοῦ νῦν) ἡμέρας, αἱ τινες ἀφηρέθησαν ὑπὸ τῶν δυτικῶν ἀστρονόμων, ἐπιστημονικῇ μεγαλαυχίᾳ καταπατησάντων τὰ ὑπὸ τῆς ἀγίας ἐκείνης καὶ οἰκουμένης Συνόδου ἐρισθέντα περὶ τοῦ ἀληθινοῦ τοῦ Κυρίου Πάσχα. (Πρὸβλ. Νικόδημ. εἰς τὸ Μηδάλιον Καν. Ζ. τῶν Ἀποστόλ. τοιαύτη δὲ τολμηρὰ κατάχρησις προφανῶς ἀντιβαί-

καὶ ἄλλων εὐλόγων πολλῶν (1) τὸ περὶ τοῦ Πάσχα ἀκατάζητον διατηροῦμεν, καὶ ὅριον αἰώνιον ἔχομεν, ἕχρι τῆς ἐνδόξου τοῦ Χριστοῦ ἐλευσέως· φυλαττόμενον· οὐ γὰρ ὑπέρτεροι κανόνων ἡμεῖς, δι' ὃ πολλοὶ τῆς εὐθείας ἐξετράπησαν, ὑπήκοοι δὲ καὶ ἐκπληρωταί, ὡς

νεῦσα (προκειμένου ἐκκλησιαστικῷ μᾶλλον, ἢ ἀστρονομικῷ ἡμερολογίῳ) τῷ συστήματι τοῦ προμνησθέντος ἱεροῦ Κανονίου, ὅπου τὸ σωτήριον ἡμῶν Πάσχα οὐκ ἂν εὔροις πώποτε τεταγμένον πρὸ τῆς κβ' τοῦ Μαρτίου μηνός, ἐκρινῆς ἤδη ἰσημερίας τῇ προτέρᾳ, δηλονότι, ὑποτιθεμένης, ἀπαρτηρήτως ἔκτοτε εἰσεγώρησεν εἰς πάντα τὰ ἐν Ἑλλάδι καὶ ἀλλὰχόσῃ κατ' ἔτος ἐκδιδόμενα Ἑμερολόγια· ἀλλὰ (τὸ γέρον) καὶ ἐν Ὀρολογίοις τισί, πρὸ ὀλίγων ἐτῶν ἀνατυπωθῆσιν, ἀπαντᾷται, ὡς μὴ ὤφελε, (πλὴν τῆς ἐν Βενετίᾳ νεωτέρας ἐκδόσεως, τύποις τοῦ ἀγ. Γεωργίου, 1871) σεσημειωμένη τῇ δ' Μαρτίου μηνός ἡ ἐκρινὴ ἰσημερίᾳ. Τί δὲποτε κοινὸν τῇ Ἀνατολικῇ τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίᾳ καὶ ταῖς κοσμικαῖς τῶν Δυτικῶν κεινοτομίαις; Μήπως καὶ τὸ ἐν τοῖς χρόνοις τῶν Σειφῶρων Πατέρων καὶ Διδασκάλων τελούμενον νομικὸν Φάσκα ἀκριβῶς συμφωνεῖ τοῖς τῶν σημερινῶν Ἑβραίων ὀπολογισμοῖς, καὶ ἅπαξ καὶ δις περὶ τούτους νεωτερισάντων; Μήπως καὶ αἱ ἀκίνητοι τοῦ θ' τοῦ ἐνιαυτοῦ ἑορταὶ τῶν Δυτικῶν, οὐ διίστανται τῶν καθ' ἡμᾶς ιβ' ἡμέρας, (καὶ πλείονας ἔτι μετὰ πολλοὺς αἰῶνας διατηρῶνται), ὡσπερ καὶ αἱ ἰσημερίαι καὶ τὰ ἡλιοστάσια, ἀποτελοῦντα τὴν διαφορὰν; Τί οὖν; ἄρα καὶ ταύτας μεταθετέον; Ἀπαγε! Ἀλλ' ἐπόμενοι τοῖς Θεοῖς Πατράσι καὶ νόμοις, μὴ ἐπαισχυνῶμεν καὶ τὰ ἐκκλησιαστικὰ Ἑμερολόγια, ὡς πρὸ 40 ἐτῶν καὶ ἀπ' ἀρχῆς, ἐκδιδόντες, ὀρθοδόξῳ εὐλαβεῖ τῇ πρὸς τὴν Καθολικὴν καὶ Ἀποστολικὴν Ἐκκλησίαν· ἐμμένοντες « ἐν οἷς ἐμάθομεν καὶ ἐπιστώθημεν εἰδότες παρὰ τίνος ἐμάθομεν »· ἔωντες δὲ καὶ τοὺς ἀστρονόμους τὰ ἐν οὐρανοῖς διοπτρεύειν, καὶ ἀκαλύπτως σοφίεσθαι, μέχρις ὅμως βωμοῦ καὶ μόνον.

(1) Ματὰ τὸ, πολλῶν ἀπαιτεῖται, ἢ ὄντων, ἢ ἔνεκα· ἔπεται δὲ, καὶ τὸ περὶ τ. Π. —

δυνατὸν, πρὸς οἰκοδομὴν τὴν ἐξουσίαν, ἣν ἔδωκεν ἡμῖν ὁ Κύριος, χρώμενοι ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ τῇ καθ' ἡμᾶς, ἥτις λόγους ἀγίων ἔχει, (1) μαρτύρια, κανόνες καὶ ἄλλα ἀναγιγνωσκόμενα καθ' εἰρμὸν ὅλον τὸν ἐνικυτόν· (2) καὶ εἴτι τῆς παγχρύσου ἀλύσεως ταύτης ἀποτεμοῦμεν, εἰς τὴν τοῦ ὅλου καθίξεσιν τὴν ζήμιν ἐπ' ἄξομεν ἀνωφελῶς. Ὁ γὰρ σύμπας τῶν ἀγίων Πατέρων σκοπὸς (3) οὐχὶ περὶ θεωρημάτων μαθηματικῶν ἐστίν, (4) ἀλλὰ περὶ Χριστοῦ μαθημάτων, τοῦ μὴ Ἰουδαίσις συνεορτάσαι. (5) Εἰ οὖν συνέβη τοῦτο ποτὲ, σκηψίην τινα τὰ νέα εἶχον· ἐπεὶ Θεοῦ δὲ χάριτι ἀπτικιστὰ μέχρι τοῦ νῦν καὶ παλαιὰ καὶ νέα Ῥώμη, καλῶς τὸν ἕνα Χριστὸν συνεώρταζεν, ἕνεκα τίνος (6) ἡ σύγχυσις αὕτη, καὶ τὸ παγκόσμιον σκάνδαλον τῶν ἀκουομένων δέκα ἡμερῶν; Ἄν γὰρ καὶ κατὰ Πτολεμαῖον τὸν μέγαν ἔλεγον, ἡμέραν μίαν, δι' ἐκάστων ἐτῶν τριακοσίων (7) συνάγοντα, ἀπὸ τῆς πρώτης Συνόδου εὗρον ἂν ἡμέρας τέσσαρας. Ποῦ τοίνυν ἐξευρέθησαν αἱ λοιπαὶ ἑξ ἡμέραι, καὶ τόσον παρεξτάθησαν ἀστρονομία θάρρήσαντες; (8) Τὴν αὐθεντείαν ἐχέτωσαν οἱ τῶν θείων Πατέρων κανόνες, καὶ οἱ τῶν εὐσεβῶν βασιλέων νόμοι, (9) καὶ οὐχὶ οἱ ἀστρονόμοι,

(1) ἥτις ἔ. λ. ἀ. πολλοὺς — (2) τὸν ἐν. ὅλ. — (3) Ὁ μὲν γὰρ σύμπας τῶν ἀγίων Πατέρων χορὸς σκοποὺν ἔχει περὶ τούτου (ἰσ. γρ. τοῦτο) οὐχὶ κτλ. — (4) Λεῖπει τὸ, ἐστίν. — (5) τοῦ μὴ σ. τοῖς Ἰουδ. — (6) τὰ νέα εἶχον ὡρλόγια. Ἐπεὶ δὲ τῇ χάριτι τοῦ Θεοῦ μέχρι τοῦ νῦν παλαιὰ τε καὶ νέα Ῥώμη καλῶς τὸν ἕνα Χριστὸν ἀπαξ τοῦ ἐνικυτοῦ συνεώρταζεν, ὡς ἀπαξ αὐτοῦ παθόντος, τίνος ἕνεκα. (7) τριακοσίων ἐτῶν. — (8) Ποῦ τοίνυν αἱ λοιπαὶ ἑξ (καὶ πλέον οὗ.) — (9) καὶ οἱ νόμοι τῶν εὐσεβῶν βασιλέων.

ὧν τὰ τοιαῦτα συμβούλια, ἀσθενῆ τινα, ὡς δοκεῖ, εὐρόντες λαβὴν, αἰνιττομένην τοῖς θεοῖς Πατράσι, καὶ φυλαχθεῖσαν ἀνχμάρτητον ἕως τὴν σήμερον. Εἰ γὰρ καὶ ὁ χρόνος, καὶ ἡ τῶν φωστήρων κίνησις, περὶ τὴν ἡμέραν τοῦ Πάσχα ἀνωμαλῶς τινὰ ποιεῖ, τῇ εὐσεβείᾳ γε μὴν οὐδ' ὁπωστιοῦν τοῦτο λυμκίνεται. Ὅθεν οὐδὲ μετὰτρέπειν δεῖ τὸν τῶν ἀγίων Πατέρων κανόνα, καὶ καινοτομεῖν καὶ εἰς αἰτίαν στάσεως τῆς Χριστοῦ Ἐκκλησίας κινεῖν. Εἴπερ ἀληθεῖα καὶ θεία Πνεύματι περὶ ἀναγκαίων κυρίως (1) ἐσκόπουν, πολλὰ ἄλλα εἰσι ψυχωφελῆ καὶ σωτήρια, (2) καὶ οὐχὶ τὰ παίγνια τῶν ὥρολογίων τούτων, οὐδὲν ὄντων. (3) Δῶν οὖν (4) Κύριος ὁ Θεὸς εἰρηνικῶς κατὰστασιν ἅπασιν τοῖς Χριστιανοῖς, (5) τῇ τε Γαληνότητί σου, καὶ παντί σου τῷ ὑπηκόῳ ὑγείαν, σωτηρίαν, καὶ μετὰ τῶν παρόντων εὐτυχῶν ἀγαθῶν, καὶ τῶν ἐπουρανίων καλῶν τὴν ἀπόλαυσιν, τῇ χάριτι αὐτοῦ· οὐ δὴ ἡ χάρις, καὶ τὸ ἄπειρον ἔλεος, καὶ ἡ εὐχὴ, καὶ ἡ εὐλογία τῆς ἡμῶν μετριότητος, εἴη μετὰ τῆς σῆς γα-

(1) Ἀντὶ τοῦ κυρίως, καλῶς. — (2) πολλὰ εἰσι τὰ ψυχωφελῆ, καὶ οὐχὶ τ. π. — (3) Μετὰ τὸ, ὄντων προστιθῆσι. Καὶ ταῦτα μὲν ἐν ὀλίγοις περὶ τούτων. — (4) Δῶν δέ. — (5) Τὸ ἐπόμενον ἐδάφιον ἕως τελους οὕτως ἔχει· τῇ Γαληνότητί σου ὑγείαν καὶ τὴν τῶν ἐφειτῶν ἐκπλήρωσιν τῶν πρὸς σωτηρίαν, καὶ πᾶσι τοῖς περὶ σὲ μεγαλειοτάτοις Συμβούλοις τε καὶ λοιποῖς· καὶ ἡ χάρις αὐτοῦ καὶ τὸ ἄπειρον ἔλεος εἴη μετὰ πάντων ὑμῶν, καὶ ἡ εὐχὴ καὶ ἡ εὐλογία τῆς ἡμῶν μετριότητος. Ἀμήν.

ληνότητος, πᾶν καταθύμιον δηλούσης, καὶ ἐκπληρου-
μένου ὡς δυνατὸν.

Ἐν μηνὶ Φεβρουαρίῳ Ἰνδικτιῶνος ια'. (*)

(*) Ἡ δια μονοκονδυλίου γεγραμμένη ἐν τῇ παρόντι
πρωτοτύπῳ Ἰνδικτιῶν ἐστὶν ἀληθῶς ἡ ια', ὡς ἔχει καὶ τὸ
ἐν τοῖς Ἑνετικοῖς Ἀρχείοις σωζόμενον ἕτερον πρωτότυπον.
Ἡ οὖν ια'. Ἰνδικτιῶν ἀντιστοιχεῖ τῇ 1583 ἔτει, καὶ εἰκό-
τως (βλ. Μελετ. Ἐκκλήσ. ἱστορ. Τ. Γ'. σελ. 402. §. 9.)· ἄλ-
λως γὰρ ἐγέγραπτο ἂν μῆνας ἐπτὰ πρὸ τῆς Γρηγοριανῆς τοῦ
Καλανδαρίου καινοτομίας, γενομένης κατὰ μῆνα Ὀκτώβριον
τοῦ 1582 (βλ. *Calendarium Gregorianum perpetuum* κ.λ. Vene-
tiis. 1582. εἰς 8.'). Καὶ ἡ μνημονευθεῖσα δὲ ἰταλικὴ μετά-
φρασις φέρει· Il mese di Febbraro 1582 M. V. (τουτέστι, mo-
re veneto), ὅπερ δηλοῖ τὸ 1583· διότι τὸ νέον διοικητικὸν ἔ-
τος ἡρῆθουν οἱ Ἑνετοὶ, Μαρτίου μηνὸς ἀρχομένου. Διορ-
δούσθω λοιπὸν ὁ τῆς Ἰνδικτιῶνος ἀριθμὸς Ι', ὃν ὁ φιλιτα-
τος Σ. ὁ ἐξ Οἰκονόμων, (Βίος Γρηγορίου, ὡς ἀνωτέρω) ἐξέ-
δωκεν ἐξ ἀντιγραφῆς, ἣν ἐπέμψα τότε πρὸς αὐτὸν ὁ διαμκρ-
τὼν ἴσως ἐγώ.

Δ'.

Τοῦ αὐτοῦ Πατριάρχου Ἱερεμίου.

Ἴσον τοῦ πεμφθέντος γράμματος τῷ Φιλαδελφείᾳ καὶ τοῖς τοῦ ναοῦ τοῦ ἁγίου Γεωργίου ἐφόροις, δι' ἣν ἀπέστειλαν ἀναφορὰν ζητοῦντες περικιρεθῆναι τινὰ τοῦ τριωδίου, καὶ δεχθῆναι τὸ πάσχα ὡς ἐκκινουμένησαν οἱ ἰταλοί. (1)

Ιερώτατε καὶ σωφρότατε μητροπολίτη φιλαδελφείᾳ ἐν ἁγίῳ Πνεύματι ἀγαπητὲ ἀδελφε καὶ συλλειτουργε τῆς ἡμῶν μετριότητος, χάρις εἴη σου τῇ ἱερότητι καὶ εἰρήνῃ καὶ ἔλεος Θεοῦ πνιτοκράτορος καὶ κυρίου ἡ-

(1) Ἐκ τοῦ Δοσιθέου Ἱεροσολύμων Τόμ. Ἀγάπης, σελ. 540-541. — Τὸ πρὸς τὸν Δοῦκα Νικόλαον Δαπόντε προηγούμενον Πατριαρχικὸν Γράμμα οὐ φαίνεται μὲν ἐξαρκέσαν πρὸς κατὰπυσιν τῶν σκοτίων τῆς Ῥώμης ἐπιχειρημάτων, καὶ ἥς ἐφίετο τυγεῖν παραδοχῆς ἡ Ἑνετικὴ Δημοκρατία, τοῦ Γρηγοριανοῦ, δηλονότι, Καλανδαρίου, παρὰ τε τῶν ἐν Ἀνατολῇ Ὀρθοδόξων ὑπηκόων αὐτῆς, καὶ κυρίως παρὰ τῶν ἐν Βενετίᾳ μεταίκων Ἑλλήνων. Ἡ γὰρ Γερουσία πρὸς τὸν ἐν Ῥώμῃ πρέσβυν αὐτῆς οὕτως ἐπέστελλε τῇ 26 Ἰανουαρ. 1584 (ἔθ. βενετ., τοῦτέστι 1585): « Il medesimo ragionamento che fece con voi il Pontefice in proposito del Calendario è stato tenuto con noi dal detto R.mo Nunzio, al quale habbiamo risposto esser impossibile, che i Greci di questa città (τῆς Βενετίας δηλονότι) si risolvino di far cosa che non sia fin hora stata ammessa dal Patriarca in Costantinopoli, dal quale dipendono, ma che sarà fatto con loro ufficio tale, che proce-

μῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἅμα τοῖς χρησίμοις καὶ εὐγενέ-
σιν ἀνδράσι καὶ ἐπόροις τοῦ ἐν ἐνστάσει νοῦ τοῦ με-
γαλομάρτυρος Γεωργίου τῶν Γραικῶν, καὶ τοῖς λοι-
ποῖς αὐτόθι μετοίκοις τῶν γραικῶν πανοικεσία. Τὴν
ἀναφορὰν ὑμῶν λαβόντες καὶ ἀναγνόντες, ἐπῆλθεν ἡ-
μῶν θαυμάσαι, οὐ μὴν, ἀλλὰ καὶ μέμψασθαι (οὐκ ἀ-
πεικότως) καὶ μάλιστα σὲ τὸν προῖτάμενον τῷ πε-
ριουσίῳ τοῦ κυρίου λαῷ, ἃ τε καὶ πρότερον περὶ τοιού-

deranno nelle loro cerimonie secretamente, et con quiete, et
che quest'anno particolarmente non haveranno occasione di
dare scandalo per la Quaresima, la quale viene ad incontrarsi
colla nostra, di che ancor noi sentimo satisfatione, essendo
questa una delle più principali azioni di tutto l'anno. A che
esso Mons. Nunzio mostrò d'acquistarsi xtl. (Ἐνετιχ. Ἀρχ.
(*Roma, Registro N°. V.*) Κατὰ δὲ τὴν 9. Μαρτίου τοῦ αὐτοῦ
ἔτους ἔγραψε πρὸς τὸν πρέσβυν πάλιν ἡ Γερουσία. Quanto,
all' instantia fattavi intorno al Calendario lauderete, et ringra-
zierete medesimamente Sua Santità dell' intentione che ha
che nella publicazione di quello si proceda quietamente et
pacificamente: poi le direte, che d' altrettanto contento sa-
rebbe a noi, per li rispetti che le possono esser ben noti,
quanto di satisfatione a Sua Beatitudine, che in Candia i Gre-
ci si unissero quanto più fosse possibile colli Latini; ma che
essendo quelle genti molto costanti nelli loro riti et cerimo-
nie, ogni tentativo che si facesse riuscirebbe non solamente
vano, ma potrebbe ancora dar occasione di qualche moto d' im-
portantia; con tutto ciò ascoltarete quanto ve ne diranno
l' arcivescovo di Candia et il vescovo di Anagni (Ἐνετιχ. ἀμ-
φότεροι, i quali, et ciò sia detto per istruzion vostra, crede-
mo che habbiano empito il Pontefice di speranze di buona ri-
uscita in questo negotio, sebbene con pochissimo fondamen-
to; nel qual proposito volemo che sappiate parimenti per vo-
stra istruzione che havendo il R.mo Nuncio fatto ufficio con
noi perchè operiamo che dai Greci di questa città (τῆς Βενε-
τίας) sia osservato il Calendario, gli abbiamo risposto esser
impossibile il potere senza il consentimento del loro Patriar-
ca ottener cosa ancor che minima in questa materia; tutta-
via per l' instantia, che ci ha fatta, habbiamo deputati doi

γράφοντα καὶ μὴ εἰσκαουσθέντα. Τί ἔτι τῶν αὐτῶν ἀπρίξ ἐχόμενος καὶ δεύτερον ἡνέσχου γράψαι; ἡμεῖς γάρ, οὐ τούτων ἕνεκα διδόνθαι λόγον παροικεῖν ἐν ἐνετίαις παρεχωρήσαμεν σοι, εὐλογεῖν μόνον καὶ ἀγιάζειν τὸν ἐν αὐταῖς χριστῶνυμον λαόν, καὶ τὰ ἀρχιερατικὰ ἐκτελεῖν. Τὸ δ' ἐρωτῶντα τὸν μακαριώτατον πάπαν τῆς πρεσβυτέρας ρώμης καὶ ζητεῖν παρ' ὑμῶν λόγων (ἰσ. λόγον) ὧν γράφετε, εἰς τοῦ (ἰσ. τὸ) παρ' ἐμῷ οἶμαι τὴν ἐρώτησιν προβῆναι. Προσεχέστερον δ' ἂν εἴη ἡμᾶς ἐρωτῆσαι, καθάπερ δὴ ὁ πάπας κύριος

Savj del Collegio nostro, che ascoltino alcuni Greci, i quali sua Sig. Rev.ma ha detto che si lascieranno intendere di esser pronti a conformarsi con Latini, sebbene fin hora non ve n'è comparso alcuno (Αὐτόθι. *Roma Regist. N. VI.*)

Ἐπὶ προφάσει δὲ τῆς παρχοχῆς τοῦ καίνοτομηθέντος Κωνσταντίνου, μᾶλλον δὲ προτροπῇ τῆς ἐν Βενετίᾳ προσληπούσης παπικῆς Πρεσβείας, ἀπέβλεπεν ἡ ἐνετικὴ Διοίκησις πρὸς ἑνωσιν Ἑκκλησιῶν. Καὶ δὴ καὶ ἐπὶ τούτῳ τὸν παρὰ πᾶσι τοῖς Ὁρθοδόξοις τιμώμενον, καὶ ὄντως τῆς Ἀνατολικῆς τοῦ Χριστοῦ Ἑκκλησίας πρόμυχον, ἱερώτατον Φιλadelphicus Γαβριήλ, ἐπειράτο προσεφελκύσαι διὰ Φριδερίκου τοῦ Κονταρήνου, Επιτρόπου (Procuratore) τοῦ ἁγίου Μάρκου, καὶ ἐνὸς τῶν ἐν τῇ Ἱεροδικεῖ συμπαριστατούντων Εὐπατριδῶν ὧν μὴ παρόντων, εἰς οὐδὲν οὐδέποτε ἀπέβαινον αἱ πρίξεις τοῦ Ἱεροδίκου. Βλ. Amelot de la Housseye, *Storia del governo di Venezia*. Colonia. 1681. Μέρ. Β'. σελ. 131 καὶ ἐξῆς). Ἀλλοθεν δὲ ὁ Σεβήρος, ἵνα μὴ προσκρούσῃ τῇ γνώμῃ τῆς Διοικήσεως, παρ' ἧ καὶ μεγάλως ἵσχυε, καὶ ὑπὲρ τῶν δημοδξίων πιστῶν πολλάκις δεόμενος ἐσχηκούστο (βλ. τὸ ἡμέτερον Ὑπόμνημ. σελ. 68.), ὑπέδειξεν ἑαυτὸν ἐπιρεπῆ πρὸς τὸ τῆς προτάσεως ταύτης ἐπιβουλον, προβυλλόμενος ἐν τοσούτῳ (κατὰλληλον δὴ ἀναβολῆς αἰτίαν) τὴν ἀπὸ Ῥώμης ἀφαίρεσιν ἐκ τῶν ἐκκλησιαστικῶν τευχῶν βημάτων τινῶν, ἀδικούντων τοὺς τε Γραικοὺς καὶ τοὺς Λατίνους. Καὶ ταῦτα μὲν διὰ τοῦ ἐν Ῥώμῃ Πρέσβευος διεδηλώθησαν τῇ Καρδινάλει Ἰουλίῳ Ἀντωνίῳ τῇ Σαν-

Γρηγόριος φαίνεται οὕτω πεπονηκώς· κάκ τούτου δὴ-
λον, ὅτι κάκεινος περὶ τῆς τοῦ πάσχα διαφορᾶς ἐφθα-
σε γράψας ἡμῖν· ὃ καὶ τὴν ἀπολογίαν ἢ δυνάμει·
τηνικάδε εἰχομεν δόντες, πρὸς τὸν ἐκκλησιάρχον
καὶ γνησιότατον σενατόριον τῶν ἐνεσθίων ὡσαύτως· (1)
ἔμεινε τὰ πράγματα ἐν εἰρήνῃ ἄχρι τοῦ νῦν καὶ ἡ-
συχία. Γράφετε οὖν ἤδη ὅτι εἰσδραλεῖν μερικὰ θέλει
ἡ δυτικὴ ἐκκλησία τῶν βίβλων τῆς ἀνατολικῆς, τὰ
δὲ σαφηνισθῆναι· ἀλλ' ἡ καθ' ἡμᾶς ἐκκλησία νεωτε-
ρίζει καθοιονδήποτε τρόπον οὐκ εἰσθῆναι, ὡς περ δ' αὖ
τῇ δυτικῇ ἔργον ἀπαιτοῦσιν τοῦτό γε· ὃ καὶ αὐτοὶ
ἐπόμενοι καὶ ἀφύκτως ἀντιτιπούμενοι οὐ τολμῶμεν
(ἄπαγε) εἰσδραλεῖν τί, ἡ σαφηνίσαι κατὰ τὸν ἐκείνων
σκοπὸν, ἡ τῶν παλαιῶν βίβλων περιαιρεθῆναι, τὸ δὲ
λεγόμενον, καὶ μίαν κεραίαν. Οὕτως ἡμεῖς δεδιδάγ-
μεθα καὶ οὕτω γνώμης ἔχομεν ὑπέκειν καὶ ὑποτάτ-
τεσθαι τοῖς προγεγενημένοις· ἀλλὰ καὶ τοὺς ὑπὸ τῆς
ἡμῶν μετρίότητος τοιοῦτους ὁρεῖσται εἶναι. Περὶ δὲ
τοῦ πάσχα γράφετε δοθῆναι ἄδειαν συνεορτάζειν καὶ

τορίῳ, τοῦ πικλῆν Σάντα Σεβερίνα, πρὸς ἡδονὴν τοῦ Ποντίφι-
κος· ὃ δὲ Ἱεροδικὴς κατετιγίσθη. (Ἐντ. 'Αρχ. Disacci all'
Ambasciata di Roma 5 Maggio καὶ 28 Luglio 1590). 'Αλλ' ὁ Σε-
βήρος ἀμέτῳ, καὶ αὐτὸς καὶ μάλᾳ, περὶ τῶν γεγονότων ἐπέ-
στειλε πρὸς τὸν Οἴκου ἐνικὸν Θρόνον, ζητῶν μὲν παρὰ τῆς
ἀμωμότητος αὐτοῦ Μητροῦ τὴν ἀπραϊτήτων ἄδειαν, προπαι-
σμένος δὲ, ὡς ἐπιστολὴν παρ' αὐτῆς κομισθεῖν, οὐ μόνον τὰ
τοιαῦτα διακωλύουσιν, ἀλλὰ καὶ αὐτὸν βαρέως ἐπιπλήττου-
σιν τὸν αἰτήσαντα· ἦν καὶ λιθὼν, ἐχρήστω, ἀρίστη, ὡς εἰ-
κὸς, προφυλακῇ ἐνώπιον τῆς ἐνετιεῖς Διοικήσεως καὶ τῶν πα-
πικῶν ἀξιώσεων, αἱ τινες, διὰ τῆς ἐντεῦθεν πηγασίσης Πα-
τριαρχικῆς Ἐπιστολῆς, παντάπασιν ἐματαιώθησαν.

(1) Ὁρα σελ. 6. — καὶ Σ. Οἰκονόμ. ὑποσημαίωσιν εἰς
τὸν ρηθέντα Βίον Γρηγορίου, σελ. 58.

συμπασχάζειν τοὺς ἐν ἐνετείαις μετοίκους τῶν γραι-
κῶν τοῖς ῥωμαίοις. Ὅμως τοῦτο καὶ μέχρι (εἰπεῖν)
ψιλῆς ἐπινοίας ἐφικέσθαι ἡμῖν οὐχ οἷόν τε σχολῇ
γ' ἂν στέρξαι καὶ γράψαι, καὶ ἀποφήνασθαι. Οἴδατε
γὰρ καλῶς, ὅτι τὸ σχίσμα καὶ ἡ διάστασις τῶν δύο
ἐκκλησιῶν, οὐκ ἐπὶ τῆς ἡμετέρας συμβέβηκε Πατριαρ-
χίας ἵνα ὤμεν ὀφειλέται, ἅτε τὸ ἡνωμένον διαζεύ-
ξαντες καὶ τὸ διεζευγμένον ὡσαύτως ἐνώσκι· ἀλλὰ
πρὸ χρόνων ἱκανῶν ἡ ῥωμαϊκὴ ταῖς κεινοτομίαις οἰ-
στηλαθεῖσα, μένει οὐ μόνον ἀμεταστρεπτί, ἀλλὰ
καὶ διαφόροις ἐπιδόσεσιν αὐξοῦσα τὴν διάστασιν, ὡς
τοῖς πᾶσι δῆλον· καὶ μάλιστα ἤδη γέγονε καταφθ-
νές· ἀλλ' οὐδ' οὕτως εἴχομεν σκάνδαλον, οὔτε θέλομεν
ἔχειν μετ' αὐτῶν. Εἰ δ' αὐτοί, ὡς ἐκ τῶν γεγραμμέ-
νων ὑμῖν τεκμαίρεται, σκοπὸν ἔχουσιν ἐνοχλῆσαι, ὅ-
περ (οἶμαι) ἀπίθανον, φέρειν ὀφείλτε· ὁ μὲν γὰρ
παρὼν καιρὸς, ὀδυνῶν καὶ θλίψεων, ὁ δὲ μέλλων χρεῶς
καὶ ἀνταποδόσεως. Μένε τοιγχοῦν ἐν τῇ ἐνότητι τοῦ
Πνεύματος, ἱσρώτατε ἀδελφε, τῇ μητρὶ σου καὶ τῷ
δικαίῳ χαριζόμενος, τοὺς ὀλιγοψύχους πρκαμυθούμενος,
τοὺς ἀσθενοῦντας τῇ πίστει προσλαμβανόμενος, τάς τε
παραδόσεις τῆς ἐκκλησίας ἀπριξ κατέχων, τὸ διδά-
σκειν ἐλευθέρῳ φωνῇ καὶ γεγωνοτέρῳ κατ' οὐδὲν ἀπο-
στρεφόμενος, εἰ γε ὑπ' ἡμῶν μικρὸν ἐνύγης· πατὴρ
γὰρ ἐπιτίμησις, ἡδὺ φάρμακον, ἃ τε πλέον ἔχον τοῦ
δάκνοντος· τὸ ὠφέλιμον. Ἡ δὲ τοῦ Θεοῦ χάρις· εἰη σοι.
Ἐγγράφη κατὰ τὸ ζυγ'. Ἰουλίου ς'. Ἰνδικτιῶνος γ'. (1)

(1) Ἡ μὲν Ἰνδικτιῶν γ'. ἰσοδυναμεῖ τῷ 159, ὅπερ καὶ
ἐκ τῶν ἐγγράφων τῆς Γερουσίας φαίνεται· τὸ δὲ ἔτος τοῦ
κόσμου ζυγ', ἔτρεται παρὰ Δοσιθέῳ· ἀντὶ δὲ τούτου, γρα-
πτέον, ζυγ'.

E

(Εἰς χάριν)

CYRILLUS

PER DEI MISERICORDIAM PATRIARCHA
CONSTANTINOPOLITANUS (1)

Magnifici et Prudentes Viri, in Christo Domino Nostro Jesu Dilectissimi post Salutem, et Apostolicam Benedictionem. alcuni mesi sono che habbiamo scritto alla Carità vostra littere di Beneditione, per uno Religioso, persona di dottrina, e molto bene a voi nota chiamato Theofilo Coridallo Atheniense, (2) qual mandassimo costì per bisogno nostro, nè

(1) 'Ακυροῦται διὰ τῆς Ἐπιστολῆς ταύτης (αὐτογράφου πρὸς ἐμοὶ σωζομένης) τοῦ παντλήμονος Πατριάρχου Λουκᾶρεως, ἣν ὁ Φικαδελεφείας Θεοφάνης ὁ Ξενάκης (περὶ οὗ ἐν τῇ ἡμετέρῃ Ἱστορ. Ἱπομν. σελ. 72) καθάρειν ἐποίησεν τοῦ αὐθαδέσσαντος ἱερέως καὶ ἐφημερίου Γλασσοῦ. ἐξ ἧς φαιτρὶς ἐγένοντο καὶ διχόνοιαι πολλαὶ ἐν τοῖς ἐνταῦθα Ὁρθόδοξοις. — (2) Θεόφιλος οὗτος ὁ Κορυδαλεὺς (ὁ ἐν μοναχοῖς ὑστερον Θεοδόσιος)· ὁ τοῦ ἀσεβοῦς ἐν Παταύῳ ἰταλοῦ κατήχητοῦ Κρεμονίνου γανόμενος μαθητῆς, φιλοσοφίαν καὶ αὐτὸς μετελθὼν, καθιδινύων τὸ φρόνημα καὶ βλασφημῶν· ἐν Βενετίᾳ διδάζας τῇ 1609 (ἐν Ἱστορ. Ἱπομνήμ. σελ. 106) καὶ ἐν Κωνσταντινουπόλει (1624) καὶ ἀλλαχοῦ· εἶτα Μητροπολίτης Νιυπάκτου καὶ Ἀρτί, προχειρισθείς· τέλος δὲ παρὰ τῆς Μ. Ἐκκλησίας ἐκκληθεὶς, καὶ ἐν Ἀθήναις ἀποδιδώσας ἐν ἐσχάτῃ πενίᾳ. (Πρβλ. Δοσιῦ. περὶ τῶν ἐν Ἱεροσολ. Πατριάρχ. σελ. 1171-1172 — Σάθα, Νεοελλ. Φιλολ. σελ. 250. — Προσθήκας καὶ διορθώσεις εἰς αὐτὴν τοῦ ἐσχάτως (Ὁκτωβρ. 1872), ὡρὶ ἀρπαγέντος εὐσεβοῦς καὶ πολυμαθοῦς ἀρχιμνδρ. Ἀ. Δημητρακοπούλου σελ. 41, καὶ ἄλλους.)

habbiamo nuova, se sia costì in sin hora arrivato. per lui habbiamo tutti voi benedetto conforme l'amore Paterno nostro. nè pensavo per hora replicarvi, se l'occasione non mi muovesse di novo ciò fare. nè vi dovete meravigliare se vi scrivo in italiano et non in greco come con voi si ha fatto sempre. questo faccio perchè fu qui parlato cosa che non la voglio credere che li nostri Brevi costì mandati per il passato quando si facevano interpretare, si traducevano al libito delli interessati, et non al senso proprio, che forse non gli aggradiva: ma non siamo curiosi intorno ciò intender altro, sapendo che dove si è ragione verità et sincierità, e sopra tutto prudenza de magistrato, non ha forza, nè può bisbigliare l'astutia humana. Habbiamo dunque voluto scrivervi, molto solliciti del stato della fraternità vostra, poichè pervene nelle nostre orecchie, che tra voi sono discordie e dissensioni, nè si è quella unione di animo, che è conformi al bel nome che vi attribuite della fraternità. ma quello più mi fa meravigliare si è, che intendo che costì alcuni di voi con puoco sinciera coscienza, hanno ardito sedur gli animi di molti, persuadendogli credere, che l'annullatione, e taglio della sententia fatta contra papa Marco dal Monsr Arciv.^o habbia causato questa discordia tra voi, con additione, che noi proteggiamo esso papa Marco per restituirlo all'officiatura di s. Georgio. per il che non vogliamo perder tempo a disputare, per mostrar quanto questo pensiero da buoni spiriti ritrovato sia lontano dalla verità. nè per tal causa devo dar conto a voi. ma perchè l'interessati con vaghi colori di belle parole formano una falsa immagine del mio animo, o pur dell'autorità Nostra e la rappresentano alla Sereniss.^a Republica, a me questo non può esser grato, anzi, di molto dispiacere, che più stimamo di tutte le cose temporali, che Iddio benedetto ci ha donato, la Gratia del mio Benigniss.^o Principe, sotto il quale sono nato, come tutti voi, e al quale sono stato sempre, se non con esperienza non havendolo rapportato l'occasione e il tempo ma al meno nel cuor e nell'animo Devotiss.^o e fideliss.^o senza punto risguardare che in alieni stati ho vissuto, o vivo con qualche favore della fortuna. Hor dunque perchè si conosca la presunzione delli interessati non haver fondamento, vogliamo in Charità, senza prolissità, revelarvi, se non habbiato voi in sin hora penetrata la causa che mi ha sforzato tagliar la sententia, giustificcar papa Marco e restituirlo nel

sacerdotio. Primamente per legge Divina, et humana, come bene sapiate, niun delitto si può doppiamente castigare. si vede bene per leggi civili che un huomo per enormità de delitto si bandisca, e gli si confeschino i beni che paiono due pene e duoi castighi, ma non hanno risguardo eguale, perchè l'uno risguarda directe il delitto comesso, e l'altro la disobediencia. Onde si ritruova sempre esser verità istessa, quel precetto d'Iddio Benedetto, che non si deve punire doppiamente il reo, e questo è più che chiaro: Hora pappà Marco per una lettera scritta o supplica fatta alla Charità vostra nella quale come dicono li suoi adversarij haveva usato parole fuori di termini contra il Monsr Arciv.^o fu da voi con tanto rigor, e senza admissione di difesa così maltrattato, puoiche soprattutto tosto sententiaste che la lettera fosse in mezzo della Chiesa abruciata si che non restasse memoria, e che papa Marco fosse privo di officiare alla Chiesa di s. Georgio. Tutto vogliamo che sia benfatto, si bene si sono alcune considerationi di momento in favor di papa Marco, ma quello lascio a quelli che prendono il suo patrocinio, e prae-supponiamo che lui fosse degno di questa pena e che la Charità vostra l'ha giustamente condannato; a che fine poi il Monsr Arc.^o senta (τοῦτέστι, sententia) nel suo Tribunale dove è solito a giudicare che queste sono formali parole nella sua sententia, e prepone il timor d'Iddio ioanti gli occhi e condanna di nuovo esso papa Marco, lo degrada del sacerdotio e lo depone? revocat iterum la memoria della scrittura che la Charità Vostra ha giudicato degna di perpetua estinzione. E condannato che (ἄ. chi) prima fu condannato, offende nel præcetto Divino et humano, che come ius gentium si osserva universalmente, e quel che è più, fa quello non può fare de iure. non essendo di lui degradar sacerdote. non uno ma più almeno prelati in caso della degradatione riconoscono la causa del Sacerdote come nel iure Can. Il quest 3. Si Episcopus forte iracundus e degradato non si può revocar in grado, che per dispensa Patriarchale. ma per deciderla senza più altro dilatarli, papa Marco per una parola di puoco momento, corripi poterat, degradari non poterat, che haverebbe molto avanzato il Monsr Arciv.^o se in questo proposito si avesse governato non con il suo, nè delli suoi complici, ma con il parere di s. Gregorio in Canone 23. quest. 4 inter querelas che non vi voglio citare per hora Padri Orientali, ma l'istesso iure Canonico, sapen-

do che alcuni di voi ne hanno pratica. dice dunque quel santo scrivendo a un vescovo: Inter querelas multiplices Isidorus vir Clarissimus a fraternitate tua frustra se excommunicatum anathematizatumque conquestus est quod ob quam rem factum fuerit dum a Clerico tuo, qui præsens erat voluissemus addiscere, pro nulla alia causa, nisi pro eo, quæ te inueriaverat, (γρ. injuriaverat) factum innōtuit. quæ res nos vehementer affligunt. quod si ita est nil te ostendis de Cœlestibus cogitare, sed terrenam conversationem habere significas, dum pro vindicta propriæ iniuriæ, quod sacris Regulis prohibetur, maledictionem anathematis invexisti. Unde de cætero omninò esto circumspectus, atque sollicitus, et taliacunque pro defensione propriæ iniuriæ tuæ inferre denuò non præsumas. nam si tale aliquid feceris in te scias postea vindicandum. Così parla quel Santo. e noi da queste e simili altre considerationi mosi in conformità della ragione e delli Canonì giustamente habb.^o annullato la sentenza che degradava papa Marco. che se ha dato scandalo ad alcuni, li lassio portarsi con la loro coscienza, nè per questo si tralassarà mai far giustizia, perche non si habbi da scandalizar qual si voglia. Onde si vede che non puoteva l'assoluzione di papa Marco per giusta causa far nasser discordia tra huomeni che discreti e sinceri sono, e voglio credere che la Sereniss.^a Republica come sarà come conviene informata, non lauderà quelli, che il contrario senza verità. hanno ardito inferirgli: come anco per l'officiatura nella quale io mai non ho fatto pretensione voler restituire papa Marco sapendo li ordini della vostra fraternità li quali ancor noi approbamo e desideramo che non li lassiate punto deteriori (σ. deteriorare). nè voglio sopra questo dirvi altro. solo che voi in Christo dilette. sete oves non pastores, e delle cose Spirituali che a voi non appartengono dobbiate non esser troppo solliciti, ma mostrarvi sempre obediendi alle ammonitioni e salutar li præcetti di chi ha cura delle vostre anime: Vivete in timor d'Iddio e ringratiate sua Divina Maestà che sotto un Dominio Christianiss.^o e felicissim.^o liberi, siate dal Sereniss. e Clementiss.^o Principe non come sudditi stimati ma come figli abbrazati. ricognossiate tanta felicità dall'alta Provvidenza: e tentate al possibile non tralignare nè degenerare dalli vostri maggiori che buoni Christiani sono stati scincieri nella coscienza, colmi di Charità e uniti con l'animo attendevano al governo di quella Chiesa, in gloria

d'Iddio in laude et honore della Nation Græca, che a questo effetto la Gratia del Seren.^o Principe e la benignità di Christo: S: N. e di questa Sedia che vi l' ha consacrata. Siamo certi che la prudenza vostra per l' a venire così farà, nè haverà bisogno di altra insinuatione per procurare di rimuovere le cause delle discordie e dissensioni, che sono perniciose alle anime vostre. conservate la pace che più dolce cosa non può essere nella vita del Christiano. il che Dio S: N. vi lo conceda e vi benedica per sempre.

Date in Aede Patriarchatus mense Ianuarij 1623.

Cyrillus Patriarcha Constantinopolitanus

Alla Fraternità di s. Giorgio

delli Greci dell' Inclita Città

di

Venetia

(Εἰς χάρτην.)

ΚΥΡΙΑΛΟΣ

Ἐλέω Θεοῦ Ἀρχιεπίσκοπος Κωνσταντινουπόλεως
Νέας Ῥώμης καὶ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης. (1)

Οὐδὲν οὕτως ἀναγκαιότερον, καὶ ἐπωφελές καὶ θεάρεστον κοινῶς τε καὶ ιδίῳ· ἐκάστω, ὡς ἡ τῶν πνευματικῶς προεσταμένων ἐπίσκεψις, καὶ προστασίς, θείῳ ζήλῳ τε καὶ νόμῳ γινομένη τε καὶ ἐνεργουμένη· τρωόντι γὰρ τύπον σώζει Θεοῦ, τοῦ τὰ πάντα πρὸς σωτηρίαν φροντίζοντος, καὶ ὁδηγοῦντος, καὶ πάντα πρὸς τοῦτο καὶ ὠκονομηκότος, καὶ πράττοντος. Ὅθεν καὶ ὁ καθηγητὴς τῆς σωτηρίας ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς, ὁ θεάνθρωπος Λόγος δεῖγμα τῆς εἰς αὐτὸν ἐποιήσατο ἀγάπης καὶ γνώρισμα, τὸ αὐτοῦ λογικὰ πρόβατα ποιμαίνειν πρὸς τοὺς αὐτοῦ Μαθητάς καὶ ἀλληλοδιαδόχως πρὸς τοὺς μετὰ ταῦτα ἐπιθέσει καὶ τρόπῳ διὰ δόχους ἐκείνων γενομένους. Ἐπεὶ περ οὖν καὶ τῆς ἀγιωτάτης Μητροπόλεως Φιλαδελφείας ἄνευ γνησίου προστάτου καταλειφθείσης, ὡς τοῦ ἐν αὐτῇ ἀρχιερατεύοντος Μακαρίτου κυρίου Θεοφάνους (2) τὸ ζῆν ἀ-

(1) Ἐκ τοῦ Θησαυροφυλαχ. τῆς Ἀδελφότη. Ἀριθ. 14.

(2) Τοῦ Ξενακίου, δηλονότι· περὶ οὗ ὅρ. τὸ ἡμέτερον Ὑπόμν. σελ. 72.

πολιπόντος, ἡ μετριότης ἡμῶν οὐ δίκαιον ἔκρινε μένειν αὐτὴν ἐπὶ πολὺ ἀπροστάτευτον, καὶ τὰ ἐκκλησιαστικὰ αὐτῆς τηνᾶλλως φέρεσθαι καὶ εἰκῆ, καὶ τὸν ἐν αὐτῇ τοῦ Κυρίου Χριστῶνυμον λαόν, ψυχικῶς διχφθεῖρεσθαι· συνδικασκεψαμένη οὖν συνοδικῶς περὶ αὐτῆς, εὔρε τὸν θεοφιλέστατον Ἐπίσκοπον Κυθήρων κύριον Ἀθανάσιον Ἀθανάσιον Βαλεριανόν, (1) ἄνδρα τίμιον καὶ εὐλαβῆ, καὶ τῇ κατὰ Θεὸν ἀγωγῇ καὶ συνένει κεκοσμημένον, καὶ ὅλως πρὸ τῶν ἄλλων, ἱκανόν καὶ ἄξιον τὴν ταύτης ποιμαντικὴν λειτουργίαν ἀναδέξασθαι. Καὶ δὴ ψήφων κανονικῶν γενομένων παρὰ τῶν καθευρεθέντων ἐνταῦθα ἱερωτάτων ἀρχιερέων καὶ ὑπερτίμων, τοῦ Καισαρείας κυρίου Ἐπιφανίου, τοῦ Ἐφέσου κυρίου Μελετίου, τοῦ Ἡρακλείας κυρίου Ἰωαννικίου, τοῦ Ἀγκύρας κυρίου Λαυρεντίου, τοῦ Χαλκηδόνος κυρίου Παχωμίου, τοῦ Τορνόβου κυρίου Μπακάρου, τοῦ Ἀδριανουπόλεως κυρίου Παρθενίου, τοῦ Ἰωννίνων κυρίου Παρθενίου, τοῦ Διδυμοτειχείου (2) κυρίου Δανιὴλ, τῶν ἐν ἀγίῳ Πνεύματι ἀγαπητῶν αὐτῆς ἀδελφῶν καὶ συλλειτουργῶν, καὶ πρὸ τῶν ἄλλων ἐκλεγέντα τὸν θεοφιλέστατον Ἐπίσκοπον ποτὲ Κυθήρων κύριον Ἀθανάσιον τὸν εἰρημένον Βαλεριανόν, τοῦτον ἡ μετριότης ἡμῶν τῇ ἐπικλήσει καὶ χάριτι τοῦ παναγίου καὶ ζωρχικοῦ καὶ τελεταρχικοῦ Πνεύματος, γνήσιον μητροπολίτην Φιλαδελφείας, λόγῳ μεταθέσεως κεχειροτόνηκε, καὶ ποιμένα πνευματικόν, καὶ διδάσκαλον ἀληθῆ τοῦ ἐκεῖσε χριστωνύμου πληρώματος ἐγκατέστησεν. Ὀφείλει τοίνυν οὗτος ὁ ἱερώτατος

(1) Βλ. Ὑπόμνημ. σελ. 74.

(2) Ἄλλως, Διδυμοτεῖχου.

μητροπολίτης Φιλαδελφείας κύριος Ἀθανάσιος καὶ ὁ
 πέριτος, ὁ ἐν ἁγίῳ Πνεύματι ἀγαπητὸς ἀδελφὸς καὶ
 συλλειτουργὸς, παροικεῖν ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ τῆς ἀδελ-
 φότητος, τοῦ ἁγίου Γεωργίου τοῦ ἐν Ἑνετίαις, ὡς καὶ
 οἱ πρὸ αὐτοῦ, καὶ ἐπιλαβέσθαι πάσης τῆς ἐνορίας αὐ-
 τῆς, καὶ εἰσηγεῖσθαι καὶ διδάσκειν τὸν ἐν αὐτῇ τοῦ
 Κυρίου χριστῶνυμον λαόν, ταῖς τε ἀπὸ γλώττης νο-
 θεσίαις, καὶ ταῖς ἀπὸ τοῦ ἰδίου βίου χειραγωγίαις
 πάντα τὰ ψυχωφελεῖ καὶ σωτήρια δόγματα, καὶ ἀ-
 ποστολικῶς εἰπεῖν, τοῖς πᾶσι τὰ πάντα γινόμενα
 κατὰ τὸν μακάριον Ἀπόστολον Παῦλον, ἵνα πάντα
 ἡ τοὺς πλείω κερδήσῃ, καὶ σώσῃ· ἔχων ἄδειαν καὶ
 ἐξουσίαν ἱεουργεῖν αὐτόθι ἀκωλύτως μετὰ καὶ τῇ
 τοῦ ἱεροῦ συνθρόνου ἐγκαθιδρύσεως, ἀναγνώττας σφρα-
 γίζειν, ὑποδικόνους καὶ διακόνους χειροτονεῖν, καὶ
 εἰς τὸ τοῦ πρεσβυτερίου προοιζάζειν ἀξίωμα, πνευ-
 ματικούς πατέρας ἐγκαθιστῶν δι' οἰκείων ἐνταλμάτων
 καὶ τᾶλλα πάντα τὰ ἀρχιερατικὰ ἐκτελεῖν ἀνεμπο-
 δίστως ὡς γνήσιος μητροπολίτης Φιλαδελφείας, καὶ
 ὦν καὶ καλούμενος, τηρῶν ἐν ἅπασι τοῖς ὑπ' αὐτοῦ
 πραττομένοις, τὴν κανονικὴν ἀκρίθειαν, καὶ τὰς ἐκ-
 κλησιαστικὰς καὶ νομίμους παραδόσεις, ὡς λόγον ἀπο-
 δοῦναι τῷ Θεῷ, καὶ τῇ ἡμῶν μετριότητι· (1) ὅφει-

(1) Ἰδοὺ Πατριαρχῆς Κωνσταντινουπόλεως, Κύριλλος ὁ
 Λούκχρις, ἐν μέσῳ τῆς ἱερᾶς αὐτοῦ Συνόδου, ἐν ἔτει τῆς
 Πατριαρχείας αὐτοῦ τῇ ἐτ' αὐτῇ, ἐννεα προΐσταμενος Ἀρχιε-
 ρέων, ὁμοφώνως αὐτοῖς, πραινῶν τῇ Φιλαδελφείας Ἀθανά-
 σίῳ τηρεῖν ἐν ἅπασι τὴν κανονικὴν ἀκρίθειαν
 καὶ τὰς ἐκκλησιαστικὰς καὶ νομίμους παραδό-
 σεις, ὡς λόγον ἀποδοῦναι τῇ Θεῷ καὶ τῇ αὐτοῦ
 μετριότητι. Πότερον δὲ, ὀρθοδόξως φρονῶν, ἢ καλῶνίζων

λόντων δὲ πάντων τῶν εὐρίσκομένων ἐν τῇ ἐναρίᾳ ταύτῃ, ἱερωμένων καὶ λαϊκῶν τὴν προτήκουσαν καὶ ὀφειλομένην αὐτῷ ἀπονέμειν τιμὴν, καὶ αἰδῶ, καὶ ὑποταγὴν καὶ εὐπείθειαν· καὶ ὑπείκειν καὶ ὑποτάσσε-

τοιαῦτα παρήγει, συνομολογῶν καὶ συνυπογράφων τοῖς ἀδελφοῖς καὶ συλλειτουργοῖς αὐτοῦ· Λεγέτωσαν οἱ ἀίρεσεως ἕνογον αὐτὸν ἀποδεικνύοντες, καὶ ἀποδιδόντες αὐτῷ τὴν ἐν Γενεύῃ φανεῖσαν μὲν λατινιστὶ τῇ 1629, ἑλληνιστὶ δὲ τῇ 1633 κακὸδοξον ἐκείνην καὶ βλάσφημον Ὁμολογίαν, ἣν, ἐπ' ὀνόματι αὐτοῦ, κατὰ τῆς Ὁρθόδοξου ἐκκληώρησαν καὶ διέσπειραν οἱ τὰ πάντα φύροντες καὶ ταραττοντες ἄοράτοι τῆς Δυτικῆς κακὸδοξίας στρατιῶται. Ὅσοι δὲ πάλιν ἐν τοῖς πρὸ ἡμῶν, καὶ ἐν τοῖς κατ' ἡμᾶς ἐστὶ χρόνοις, περὶ Κυρίλλου τοῦ Λουκίσεως συγγράψαντες (Ἀναμνηρωτῶν δὴθεν καὶ Ἰησοῦ τῶν μαρτυρίας χρησόμενοι) οὐκ ἐψησχύνθησαν ἐν οὐδενὶ λογίζεσθαι τὴν ἐπὶ Θεοφάνους Ἱεροσολύμων τοπικὴν Σύνοδον, ἀθῶον καὶ ὀρθόδοξον τὸν Πατριάρχην κηρύττοντες (1630)· πρὸ δὲ πάντων, τὴν ἐπὶ τοῦ Μικαριωτάτου Δοσιθέου τεθρυλλημένην ἐκείνην τοῦ 1672, ἀντιθέματι καθυποβιβάζουσιν τὸν τε ρηθέντα Καλδαικὸν λίβελλον, καὶ τὸν ἐπ' αὐτῷ ἐπιγραφόμενον συγγραφεὴ Κύριλλον τὸν Λούκαριν (συμφώνως πρὸς τὴν ἐν Κωνσταντινουπόλει γενομένην τῇ 1638, ἐπὶ τοῦ συνανθροίσαντος αὐτὴν Πατριάρχου Κυρίλλου τοῦ Κονταρῆ, ἀξίου μὲν τῶν Ἰητουίτων μαθητοῦ, ἀγρίου δὲ καὶ ἀσπόνδου ἐχθροῦ τοῦ Λουκίσεως, καὶ τὸν Οἰκουμενικὸν Ὅρον ἡσυχαστικῶς ἀναδύντος) λεγέτωσαν οἱ τοιοῦτοι πῶς ἡ ἱερωτάτη ἐκείνη Σύνοδος ρητῶς ἀπεφάνηκε· «Κύριλλον τοιοῦτον Καλδαινόρροντα οὐδέποτε ἐγνώρισεν ἡ Ἐκκλησία.» Καί· «Μηδεμίαν ἀνύψυτος συγγραφή, ἢ καὶ ἰδιόχειρος ἐκείνου φαίνεται τοιοῦτον καθομολογοῦσα, ὅσον μαρτυροῦσιν οἱ ἀντίδοκοι... Μάρτυρες δὲ μύριοι, τὴν παρρησιαστικὴν εὐτέθειαν Κυρίλλου ἐολογοῦντες, καὶ μηδὲν ἁρετικὸν παρ' ἐκείνου πώποτε ἀκούσαντες· Καί· «Ἐκείνοι μὲν τῆς αἵρεσεως αὐτὸν κοινωνῶν εἶναι διίσχυρίζονται, οἱ μὴ δὲ ποτε εἰδότες αὐτόν· οὗτοι δὲ οἱ καὶ ἐ-

σθαι αὐτῷ καὶ ὑπακούειν ἐφ' οἷς ἂν λέγῃ πρὸς αὐτοὺς ἀφορῶσιν εἰς ψυχικὴν αὐτῶν λυσιτέλειαν καὶ στέργειν καὶ ἀγαπᾶν αὐτὸν ὡς ποιμένα πνευματικὸν καὶ διδάσκαλον· ἡ γὰρ πρὸς αὐτὸν γινομένη

» νιαυτῶν πολλῇ χρήματι ἐκείνῳ διακονήσαντες, καὶ εἰδόμε-
» τες πάντα τὰ κατ' ἐκείνον, μὴ τοιοῦτον εἶναι ἀποφαινόμε-
» ται· ἄρα, καὶ ἐκ τοῦ μηδέποτε τιτὴ τῶν Ἀνατολικῶν τοιοῦ-
» τόν τι εἰπεῖν τὸν Κύριλλον, καὶ ἐκ τῆς μαρτυρίας τῶν συ-
» νήθων ἐκείνῳ, οὐκ ἐγνώσθη ἐν τῇ Ἀνατολῇ Ἑκκλησίᾳ πώ-
» ποτε τοιοῦτος, ὅσον εἶναι βούλεται ἡ ματαιότης
» τῶν ἐναντίων. » (Πράξ. τῆς Συνόδ.) Ὅθεν καὶ τῆς μω-
σαρχῆς συκοφαντικῆς ἀπήλλαξεν ἡ Σύνοδος, διὰ τρηνῶν ἀπο-
δείξεων καὶ πραγμάτων, τὸν Οἰκουμενικὸν Πατριάρχην Κύ-
ριλλον. Λεγέτωσαν οἱ ἐναντίοι, πῶς ἀπὸ τῆς ἀναφανείσης τῇ
1629 καλδινικῆς Ὁμολογίας μέχρι τῆς τριχικῆς τοῦ
Κυρίλλου τελευταίας (27 Ἰουνίου 1638), ὁ Καλδινόφρων Κύ-
ριλλος (ἡ μὲλλον Ψευδοκύριλλος) Δούκρης, ὁ διὰ τῶν αὐτοῦ
κακοδόξων Κεφαλαίων ἄπασαν τὴν Ἀνατολικὴν Ὁρθόδοξον
Ἑκκλησίαν συντηρήσας· ὁ κατὰ τῆς αὐτοῦ ἀμνημῆτος Μη-
τρος λακτικῆς, καὶ ὁμολογῆσας (ὡς λέγουσιν) ἐκ τῶν εἶναι
πατέρα τῆς βίβλου· ὁ ὑπὲρ τὰ ὁκτὼ ἔτη μετὰ τὴν διέδοσιν
τῆς δυσσεβοῦς Συγγραφῆς ἐπιζήσας, τῆς Ὁρθοδοξίας προδό-
της, μηδὲν γράψας πρὸς ἀντίρρουν, πῶς τρεῖς ἀνέβη τὸν Οἰ-
κουμενικὸν Θρόνον (ὁ αἱρετικὸς ἀπωρισμένος) συνοδικῶς προ-
βιβασθεὶς ὑπὸ Ὁρθοδόξων Πατρ. ἀρχόντων, Μητροπολιτῶν. Ἐ-
πισκόπων, διδασκῶν ἐπ' Ἑκκλησίᾳ, ἐνώπιον αὐτῶν καὶ παν-
τὸς τοῦ χριστιανικοῦ λαοῦ, καὶ τῆς σωτηριώδους ἀληθείας
τὸν λόγον εὐπερρησιάζοντος ὀρθοτομῶν; Λεγέτωσαν οἱ ἐπὶ δυ-
τικοῦ βήματος τὰ περὶ Κυρίλλου ἀνακρίνοντες, ὅσα ὑπῆρχαν
ἢ τῆς Ἀνατολικῆς Ἑκκλησίας τότε κατὰστασις. Πολλῶν καὶ
μεγάλων ὡλέθρων φέρει κακίᾳ Ποιμένων πατριερχομενοῦ-
των· ποικίλῃ τῶν ἑτεροδόξων μηχανῇ καὶ δολοπλοκίᾳ, σύμ-
μαχον ἔχουσι (ὡς ὁ Οὐκονόμος φησὶ) τὴν βαρβαρότητα καὶ
πλεονεξίαν τῆς τουρκικῆς δυναστείας, πρὸς ὑποσκέλισιν τῶν
Ὁρθοδόξων· αὐτὰ δὲ τὸ τῆς Ζαΐα; ἡμῶν Πίστειος σκῆρος

τιμή καὶ εὐλάβεια, εἰς τὴν ἡμῶν μετριότητα διαβή-
σεται, καὶ δι' αὐτῆς εἰς Θεόν, οὗ τύπον σώζει ὁ ἀρ-
χιερεὺς ἐπὶ γῆς· « ὁ ἀκούων γάρ φησιν, ὑμῶν, ἐμοῦ
ἀκούει, καὶ ὁ ἀθετῶν ὑμᾶς, ἐμέ ἀθετεῖ· ὁ δὲ ἐμέ

περικυκλούμενον ὑπὸ βιβίων κυμάτων θωγμάτων τε καὶ συκο-
φαντιῶν· ἐν δὲ τοσούτῳ πελάγει, μόνος μὲν καὶ ὁ ὅ πίν-
των ἀπεγνωσμένος ὁ Πατριάρχης Κύριλλος, ἐπικυκλούμενος
δὲ βοηθεῖαν καὶ προστασίην παρὰ ξένων Αὐλῶν, Ἀγγλίας τε,
Βελγίου καὶ Σουηκίας, γενναίως ἀνθιστάμενος πρὸς τοὺς ἐνε-
δραύοντες Ἰησοῦτας. Ἰδοὺ πῶς ἐκείνος δι' ἐπιστολῆς (Bl.
Frider, Sylburgii Catalogus Graec. (Biblioth. Vatican. Francofurti,
1702. Μέρ. Β'. σελ. 238) πρὸς τὸν Σουηκίας Βασιλέα Γου-
σταῦον Ἀδελφον λαλεῖ·

Ante omnia Sacrae R. M. V. mediocritas nostra, in cor-
dis Christiani sinceritate, humiliter ac demisse salutem im-
pertit, Ejusque manus ardenti affectu deosculatur, precaus
Dominum Nostrum Jesum Christum pro incolumitate Augu-
stae suae personae, et immortalis gloriosi Nominis sui conser-
vatione. Literae Sacrae Regiae Majestatis Vestrae Nobis missae
per Excellētissimum Virum suum Consiliarium et Orato-
rem in isthanc Portam Othomanicam ablegatum, Dominum
Paulum Strasburk non est quod dicamus, quantā nos læ-
titiā affecerint. Deo Omnipotenti gratias egimus pro felici
faustoque statu suo et quod tam distans a nostris regioni-
bus, in variis arduorum bellorum discriminibus, adhuc de
nobis fuerit sollicita, ut congratulatione et auguratione nos
refocillarit, recognoscimus hoc a Dei Misericordiae Providen-
tia, quae sicut Sacrae R. M. V. excitavit, ut pro divina sua
gloria adversus foedifragos Tyrannos militaret, ita se ample
extenderet, ubi gloriam Dei promoveri erat necesse. Non au-
divimos nostro saeculo Serenissimos. Reges Suecorum, ante-
cessores Sacrae Regiae Majestatis Vestrae, in istam Portam
Othomanicam misisse Legatum, nunc primum vidimus, sed
ita gloriosum, ita Ecclesiae Christi Constantinopolitanae utile,
ut hoc totum referri debeat felicissimae fortunae Sacrae R.
M. V. quam undique gloria et immortalitas comitatur. Et

ἀθετῶν, ἀθετεῖ τὴν ἀποστειλαντά με ». Πρὸς τοῦτοίς,
πρὲς αὐτῷ εὐγνωμόνως τὰ συνήθη ἐκκλησιαστι-
κὰ δικαιώματα συντρέχειν τε αὐτῷ ἐν πάσῃ χρειᾷ
καὶ ἀνάγκῃ εἰλικρινῶς, καὶ κατ' οὐδὲν ἀντιλέγεσθαι,

si vellemus ea omnia scribere, quæ hic acta sunt, liber esset scribendus, non epistola. Hoc tamen non missum faciam. Erat magnum Nomen Sacræ R. M. V ante adventum Domini Oratoris sui, quin celeberrimam famam virtutum suarum, feliciūque suorum progressuum in justissima causa, quam tuebatur. Vir integerrimus et Prudentissimus Correlius Haga potentissimorum D. D. Statuum Hollandiæ legatus, hic residens, super suos humeros quasi gerens, per Magnatum Regi Othomano Intrinsecorum et Ministrorum discurrens domos et penetralia explicabat et prædicabat cum iis circumstantiis, quæ materiam status respiciunt, et jam erant capaces istius Portæ Ministri ante Oratoris Excellentissimi sui adventum, de variorum præcliorum eventum et aliarum rerum successu prout isthic se habuerunt, disserere. At ubi appulit Excellentissimus Orator et Sacræ B. M. V. Consiliarius, Paulus Straburk sapientissimè sua utens functione, materiam ampliavit et ita sua facundia auxit, ut ipsis hujusce Portæ Magnatibus jam constaret labores et progressus Sacræ R. M. V. esse miracula, et Dei potentiam pro sua gloria tuenda homini communicatam. Hinc est quod Aula Othomanica erga res Sacræ R. M. V. optime se affecerit, et ipse Rex contentus, Oratorem generosum suum pluris æstimaverit, multisque signis honoraverit, quibus nunquam alterius Regis et Principis legatum affecerit. Hoc multam insidiatoribus variis hic residentibus et aliis Massæ Pontificiæ hominibus peperit invidiam, quæ multas artes struere aggressa, retrocessit et cecidit confusa. Interea ab ista Papistarum invidia et nos maximas passi sumus tentationes hoc tempore, quando Orator prudentissimus Sacræ R. M. V. sua autoritate Ecclesiam nostram Constantinopolitanam et me ipsum ab artibus istorum et aliorum falsorum fratrum, secreto a mandatis Jesuiticis pendentium, una cum Excellentissimo Viro Cornelio Haga, consilio et opera suâ defendit atque eripuit. Hoc totum a fonte bonorum Deo Opt. Max. et Sacra R. M. V. recognoscimus, cujus regalis potentia Divino brachio fulta in hasce usque partes

ἡ ἐναντιοῦσθαι αὐτῷ. Εἰ δέ τις ἀντιπράττειν τολμήσει καὶ ἀντιλέγειν, ἡ κατὰ τι δι' ὄχλου γίνεσθαι αὐτῷ, ὁ τοιοῦτος, καὶ τῆς παρὰ Θεοῦ ὀργῆς καὶ ἀγχανιότησεως πεισθήσεται, καὶ παρὰ τῆς ἡμῶν με-

pervenit. Conjecturet hinc Sacra R. M. V. nos reputari apud nostros adversarios, tanquam oves cædis, cum uno die integro pacem nobis dare nolint. Causa? quia eis non obtemperamus. Quod si enim eis crederemus, Scriptura sacra non est perfecta, nec sufficiens, Ecclesia Caput non habet Christum. Fides cærimoniis congesta fabula. Justitia Christiana non opus Salvatoris. Sacramentorum veritas annullata. Evangelium commentum humani cerebri. Idololatria sequenda. Tandem nemo salvari potest, nisi credat in eum, qui se facit Christum, cum non sit Christus. Quid aliud quæso isti homines a nobis quærent, si ista intimant nobis, nisi ut conscientias nostras captivent et nos in præcipitum detrudant? Non possumus eis obtemperare; quærimus salutem animarum nostrarum in Jesu Christi vera fide, in Evangelio revelata, non in fabulis. Quo non contenti adversarii bellum nobis perpetuum indicunt; resistimus nos ad possibile eorum violentiæ, nec habemus post Dei et Domini nostri Jesu Christi protectionem qui in acie compareat et pro nobis militet, nisi Virum Excellentissimum cujus superius facta est mentio, Cornelium Haga, verum fidelem Jesu Christi promptum militem pro sua gloria. Talia habemus solatia in hisce partibus, ubi prævalet pontificia potentia. Sed consolamur scientes, quod exerceamur in nostra vocatione, in qua per Dei gratiam ovili nostro a Deo nobis concredito indesinenter ministramus et servimus Reipublicæ Christianæ, prout et Sacræ R. M. V. desiderare videtur. At de hisce ut me extendam impræsentiarum non est opus. Satis aures Sacræ R. M. V. gravavimus cum nostra prolixitate. Quod ausi sumus, quia nimis confidimus in benignitatem et pietatem Sacræ R. M. V. cui, si voto nostro voluerit satisfacere plura referent oratenus Excellentissimus suus Consiliarius Paulus Strasburk. Pro fine verò sciat Sacra R. M. V. quod nos minime apud Deum assistimus pro sua salute, crebroque fores Divinæ Misericordiæ pulsamus, ut sanctâ suâ gratiâ personam Sacræ R. M. V. præveniat, et conserveret in confusionem suorum hostium,

τριότητος ἐπιτιμῷ καθυποβλήθησεται βαρυτάτῳ, ὡς αὐθάδης καὶ ἀλαζών, καὶ ἀνυπότακτος τῆς ἀγίας τοῦ Χριστοῦ μεγάλης Ἐκκλησίας. Τούτου χάριν καὶ ἡ παροῦσα συνοδικὴ πρᾶξις τῆς ἡμῶν μετριότητος ἐπιδέδοτχι τῷ διαληφθέντι ἱερωτάτῳ μητροπολίτῃ Φιλαδελφίας κυρίῳ Ἀθανασίῳ Βαλεριανῷ ὑπερίμῳ ἐ-

consolationem fidelium, et restaurationem oppressorum et gloriae Domini Nostri Jesu Christi promotionem et exaltationem. Amen.

Datæ Constantinopoli

1. (11.) Julii 1632.

Cyrillus Patriarcha

Constantinopolitanus.

Καὶ τοιαύτη μὲν ἦν ἐν Κωνσταντινουπόλει ἡ κατάστασις τῶν πραγμάτων· τοιαύτη δὲ καὶ ἡ τρομερὰ τοῦ πολέμου ὀρχήστρα, ἥς ὅμα ἐγένετο ὁ πολυπαθὴς Πατριάρχης Κύριλλος, καὶ ὅφ' ἧς πολλοὶ τῶν ἀπλουστέρων Ἀρχιερέων καὶ Κληρικῶν ἐξηπατήθησαν. Ἐν δὲ συνελόντες λεξομεν· Κύριλλος ὁ Λούκαρις, πολιτικῶς αὐτὸν θεωροῦντες, ἐπικουρίαν καὶ δύναμιν παρὰ τῶν ἰσχυρῶν Λουθηροκαθίδων ἐξελιπάρει, πρὸς ἀπαλλαγὴν ἐκ τῶν τὰ πνευματικὴ τῆς Ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας πρόβλεπα Σηρευόντων Ἰησουϊτῶν· ἴσως δὲ καὶ ἐπ' ἐλπίδι, παρὰ τὸ δεῖον ἐκολλήκευσε. Κύριλλος δὲ, ὁ σοφὸς καὶ Ὁρθόδοξος Κωνσταντινουπόλεως Πατριάρχης, Ἐκκλησίαν Ἑλληνοκαθδινικὴν οὐδέποτε ἔφαντάσθη. Εἰ δὲ καὶ ὁ Ῥώμης Πάπης, ἐγκαταλειφθεὶς ὑπὸ πασῶν τῶν Δυνάμεων, συμμαχίαν Τούρκων ἐζητεῖ ἄρα ὁπαδὸς τοῦ Μωάμεθ ὁ Πάπας; — (Βλ. Μελετίου τοῦ Συρίγου Ἀντιρρήσεις κατὰ τῶν Καλβινικῶν Κεφαλαίων καὶ τὸ τοῦ Πατριάρχ. Δοσθεῖου Ἐγγχειρίδιον κατὰ τῆς Καλδινικῆς φρενοβλαβείας (ἐκδ. ἐν Ἰασίῳ 1690) — Μελετ. Ἑκκλ. Ἱστορ. Γ.

ξάρχω Πατριρχικῷ, τῷ ἐν ἀγίῳ Πνεύματι ἀγαπητῷ
 ἡμῶν ἀδελφῷ, καὶ συλλειτουργῷ, εἰς μόνιμον καὶ διη-
 νεκῇ τὴν ἀσφάλειαν. Ἐν ἔτει σωτηριῶδει αψ χψ λψ
 ζψ Σεπτεμβρ. κβ'. Ἰνδ. ς'.

Ἐν μηνὶ Σεπτεμβρίῳ Ἰνδικτιῶνος ς'.

Ἡ πρᾶξις αὕτη ἐγένετο ἐν τῇ προδιβάσει τοῦ ἱε-
 ρωτάτου Μητροπολίτου Φιλαδελφείας κυρίου Ἀθανα-
 σίου Βαλεριανοῦ, ὅταν ἤδη ἐν τῇ μεγάλῃ Ἐκκλησίᾳ,
 ἐψηφίσθη καὶ ὠνομάσθη γνήσιος Φιλαδελφείας μητρο-
 πολίτης, παρόντων τῶν ὑπογραψάντων Ἀρχιερέων τῶν
 ἀδελφῶν καὶ συλλειτουργῶν. † Ὁ Κωνσταντινουπό-
 λεως.

† Ἐπιφάνιος Καισαρίης (1) — † Ὁ Ἐφέσου Μελέτιος
 — † Ὁ Ἡρακλείας Ἰωαννίκιος — Ὁ Ἀγκύρας Λαυ-
 ρέντιος — † Ὁ Ὀρνόβου Μακάριος — † Ὁ Χαλκηδό-
 νος Παχώμιος — † Ὁ Ἀδριανουπόλεως Παρθένιος —
 † Ὁ Ἰωννίνων Παρθένιος — † Ὁ Διδυμοτείου Δα-
 νιήλ.

Γ'. σελ. 446 καὶ ἐξῆς. — Μαθῆ Κατάλογ. Ἱστορ. τῶν
 Πατριαρχῶν, σελ. 190-202. καὶ ἄλλους τῶν ἡμετέρων
 πολλούς).

(1) Γρ. Καισαρίης.

Ζ΄.

(Εἰς χάρτην)

ΠΑΡΘΕΝΙΟΣ

Ε'λέω Θεοῦ Ἀρχιεπίσκοπος Κωνσταντινουπόλεως
Νέας Ῥώμης καὶ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης. (1)

Χρησιμώτατοι, καὶ ἐπιφανέστατοι, οἱ ἐν τῇ θεο-
σώσῳ πόλει τῶν Ἑνετῶν, ὃ, τε γαστάλδος καὶ γο-
βερναδόροι, καὶ οἱ λοιποὶ εὐλογημένοι Χριστιανοὶ, υἱοὶ
ἐν Κυρίῳ ἀγαπητοὶ τῆς ἡμῶν μετριότητος, χάρις εἴη
Υ'μῖν, καὶ εἰρήνη καὶ ἔλεος παρὰ Θεοῦ παντοκράτο-
ρος, παρ' ἡμῶν δὲ, εὐχή καὶ εὐλογία, καὶ συγχώρη-
σις. Ὁ τοῦ καλοῦ παντὸς πλουσιόδωρος Κύριος, ἐφ-
πλῶν ἀγαθότητι ἐπὶ πάντα τὰ ὄντα ὀλικῶς τὰς τῆς
προνοίας αὐτοῦ ἀκτῖνας, διεξάγων καὶ διοικῶν οἷς οἶδε
τρόποις, καὶ ἐπίσταται μόνος τὸ πρὸς ἀξίαν πάντως
ἐκάστῳ ἀπονέμων, οὐ τῇ φύσει μόνον ἀπένειμε νό-
μοις ἀρρήτοις ὅσα εἰκὸς, ὡς ἐξ ὑγροῦ φέρε ἐνὸς ὄν-

(1) Ἐν Θησχυροφυλ. τῆς Ἀδελφότητος, Ἀριθμ. 21. —
Ε'πάνω δὲ τῆς Πατριαρχικῆς ἐπιγραφῆς, διὰ χρωμάτων φαί-
νονται εἰκόνες τέσσαρες στρογγυλοειγῆς, τοῦ Σωτῆρος, δη-
λονότι, τῆς Θεοτόκου, τοῦ ἱερέχου Νικολίου, καὶ τοῦ με-
γαλομάρτυ. Γεωργίου· ἐν δὲ τῷ ἀριστερόθεν περιθωρίῳ, τὸ
τοῦ Φιλαδελφείας σιγίλλιον μετὰ τῆς ἐπιγραφῆς· Ἀθανά-
σιος Μητροπολίτης Φιλαδελφείας Ἐξάρχος Πα-
τριαρχικός. (Ὅρ. σελ. 23.)

τος, διάφορα τελεσιουργεῖν εἶδῃ, ἡλικκῆς δῆπου περιθάλψεως κατὰ τοῦτο συντελούσης, ὡς ἂν μήτε Θεόν, ἢ φύσιν ματριοπονεῖν, ἀλλὰ πολλῶ μᾶλλον ὑψηλοτέρως καὶ ὑπὲρ πάντε λόγον τῇ Ἐκκλησίᾳ αὐτοῦ, ὑπὲρ ἧς τὸ ἴδιον αὐτοῦ αἶμα ἐξέχεε, καὶ ἣ τινι χρῆται ὡς κεφαλὴ σώματι ὧν, τοῦ πληρώματος αὐτῆς, ὥστε ἀναζωπυρεῖν παρ' αὐτοῦ ἠωρεᾶν λαχούση περιθάλλειν ἅμα τὰ ὑπ' αὐτὴν τέκνα, φιλανθρώπων πάντως προνοίᾳ κινουμένη καὶ στοργῇ (1) Ἐντεῦθεν ἄρα καὶ τὴν κατ' ἡμᾶς τοῦ Χριστοῦ μεγάλην Ἐκκλησίαν, εἰς ταῦτο τοῦτο περιττασθαι ἀναγκαῖον, οἷα μητέρα πασῶν τῶν ὑπ' αὐτὴν Ἐκκλησιῶν καὶ τροφον, προνοεῖσθαι τούτων καὶ φροντίζειν ἐρ' οἷς ἐστὶ πρόσσρον, ὡσανείπως μιμουμένη ἢ ἐπομένη τῇ κεφαλῇ αὐτῆς, καὶ δαψιλεῖ φιλοτιμίᾳ, αὖξιν αὐτὰς ἀπὸ δόξης εἰς δόξαν, ἀπὸ βαθμῶν εἰς βαθμοὺς ἱερους, ἀλλὰ μὴν καὶ ἀπὸ ἐπισκοπῶν, εἰς ἀρχιεπισκοπὰς καὶ μητροπόλεις καθιστᾶν, καὶ οἷα βασιλικῇ ἐλευθεριότητι προσέτι τιμᾶν καὶ μεγαλύνειν, καὶ ἐν ἱεροῖς ἀμφοῖς, ἐπιγονατίῳ τε καὶ σάκκῳ, μίτρᾳ τε καὶ ὄσοις ἄλλοις κατακοσμεῖσθαι παρείληφε. Τοιγαροῦν καὶ ἡ μετριότης ἡμῶν παντοδυνάμῳ νεύματι τοὺς ἐκκλησιαστικούς οἰκίας ἐπειλημμένη, ὡς καὶ βασιλεῖα προτέρως ἐπικεκοσμημένη, μετὰ τῶν λοιπῶν ἄλλων ὧν ἔχει διὰ φροντίδος, καὶ τὸν Φιλαδελφίας πάλαι μετατεθέντα ἐν ταύταις τοῖς κλειναῖς Βενετίας θρόνον συνορῶσα, στερούμενον μὲν, τῶν διαφερόντων τοῖς Ἀρχιερεῦσι, ποδὲ λειπόμενον τῆς ἀξίας αὐτῶ καὶ ἀνηκούσης τιμῆς, ἔγνω δεῖν ἀμειβεσθαι τοῖς ἐκκλησιαστικοῖς προνομίοις

(1) Ἰσ. μητρικῇ· διέσχισται γάρ.

ὡς δώροις τισι, καὶ μὴ ἦττον φαίνεσθαι τῶν ἄλλων·
 χαρίζομένη, τοῦτο μὲν, τῆς λαμπροτάτης ἑνκα, καὶ
 γαληνοτάτης ἀρχῆς τῆς θεοφρουρήτου Βενετίας, τοῦ
 ὑψηλοτάτου Πριγκίπου, καὶ πάσης τῆς αὐτοῦ Γερου-
 σίας, ὑπερμάχου ὄντος καὶ φρουροῦ τοῦ ἡμετέρου γέ-
 νους, καὶ κατὰ πάντα εὐλαβομένου τὰ περὶ τὴν ἡ-
 μετέραν Ἐκκλησίαν θεσπιζομένων, τοῦτο δὲ, καὶ εὐ-
 φημίας περὶ τοῦ στάδου (1) αὐτῆς, καὶ κόσμου, καὶ
 ἀναπαύσεως αὐτῆς· γράρει διὰ τοῦ πρόντος, καὶ ἐν
 ἀγίῳ ἀποφάνεται πνεύματι, εἰδήσει καὶ τῆς συμπα-
 ρουσιζούσης ἀρχιερατικῆς ἀδελφότητος, ἵνα τοιαυτοῦ-
 τοῦδε ὁ ἱερώτατος καὶ λογιώτατος μητροπολίτης Φι-
 λαδελφείας, ὑπέρτιμος καὶ ἑξάρχος Πατριρχικός, ὁ
 ἐν ἀγίῳ Πνεύματι ἀγαπητὸς ἡμῶν ἀδελφός καὶ συλ-
 λειτουργὸς κύριος Ἀθηνάσιος, ἡ καὶ ὁ κατὰ κειροῦς
 ἀρχιερατεύων, ἔχη ἄδειαν πρὸς τοῖς ἄλλοις ἱεροῖς
 ἀμφίοις ἐν τῷ ἐπιτελεῖν τὴν ἀναίμακτον θυσίαν, μί-
 τραν ἐπὶ κεφαλῇ φέρειν, καὶ προσεπικοσμεῖσθαι σάκ-
 κῳ, τὰ θεῖα μεταχειριζόμενος, καὶ πρὸς τούτοις κρί-
 νειν, καὶ ἀνκρίνειν, καὶ ἀναθεωρεῖν πάσας τὰς συμ-
 πιπτούσας ἐκκλησιαστικὰς ὑποθέσεις, τῶν κατ' ἡμᾶς
 μὲν ἐκκλησιῶν, τελουσῶν δὲ ὑπ' ἐξουσίαν τῆς θεο-
 φρουρήτου Ἀρχῆς τῆς Βενετίας, τῶν ἐν τοῖς ὁρίοις
 αὐτῆς, καὶ ἀπόφασιν κατὰ νόμους ἐκθέσθαι πρόσφο-
 ρον, ὡς πρόσωπον ἐπιφέρων ἡμέτερον, καὶ Πατριρχι-
 κὸς Ἐπίτροπος καὶ ἑξάρχος, καὶ ὢν καὶ λεγόμενος·
 ἐκκλησιαστικῇ δὲ ἐξουσίᾳ πράττων, ὅτι πρὸς πνευ-
 ματικὴν ὠφέλειαν συντείνει, καὶ κοινὴν διόρθωσιν·
 προτιμώμενος, καὶ εὐλαβούμενος ὡς φίλος Θεῷ τε,

(1) status, τῆς ἐπιχρείας, δηλαδή.

καὶ ἡμῖν· ἐπὶ γὰρ τούτῳ ἀπελύθη καὶ ὁ παρὼν Παι-
τριρχικός καὶ συνοδικός χρυσόβουλλος λόγος διὰ τοῦ
παρόντος σιγιλλιώδους γράμματος, παρ' οὐδενὸς ὁλως
ἐναντιουμένου ἢ ἀντιτείνοντος· ἱερωμένου, ἢ λαϊκοῦ,
ἐν βάρει ἀργίᾳ ἀσυγγνώστου, καὶ ἀφορισμοῦ ἀλύτου
τοῦ ἀπὸ Θεοῦ Κυρίου παντοκράτορος, ἐξ ἀποφάσεως.
Ἐν ἔτει κοσμοσωτηρίῳ, α.Ϟ γ.Ϟ μ.Ϟ δ.Ϟ

Ἐν μηνὶ μαζῳ Ἰνδικτιῶνος θ'.

† Ὁ Ἐφέσου Μελέτιος † Ὁ Ἀδριανουπόλεως Περ-
θέσιος † Ὁ Τορνόβου Μακάριος † Ὁ Ἡρακλείας Ἰωαν-
νίκιος † Ὁ Βερρόρις Ἰωαννίκιος † Ὁ Χαλκηδόνος Πα-
χώμιος † Ὁ πρῶν Νικαίης Πορφύριος † Ὁ Νικομη-
δεΐας Κύριλλος † Ὁ μητροπολίτης Φιλιππουπόλεως
Γαβριήλ † Ὁ Τραπεζοῦντος Αἰυρέντιος † Ὁ Διδυμο-
τείχου Κλήμης. (1)

Noi Gio: Soranzo Cav.^o per la Ser.^a Rep.^a di Venetia etc.
Bailo in Costantinopoli.

Attestiamo à chiunque vedrà le presenti, per quanto
nella Canc.^{ia} nostra hanno con loro giuramento affermato
Don Pantaleo Ligaridi da Scio Dottor di Theologia, (2) et

(1) Κ λ ή μ η ς, ὡς ἔμοι γε δοκ.τ· ἀνεμνήνευτον γὰρ τὸ
μονοκονδύλιον. — (2) Παντολέων Λιγαριδης, Χίος, ἐλθὼν εἰς
Ρώμην, ἐπαδεδύθη φιλοσοφίαν καὶ φιλολογίαν ἐν τῇ ἐκείτῃ
Φροντιστηρίῳ τοῦ ἁγ. Ἀθανασίου, ὅπου καὶ ρητορικὴν ἐδί-
δαξε, καὶ λογοκρίτης ὑπῆρξε. Αἰυρέντιος ὁ Κράσσος: *Istoria*
de poeti Greci. Napoli, 1678. σελ. 536), λέγει περὶ αὐτοῦ
α ὅτι ἐκ Ῥώμης μετέβη ὑπερὸν εἰς Κωνσταντινούπολιν, ἐ-
κείθεν δὲ εἰς Μολδαβίαν, ὅπου ζῇ (ὡς ἀκούεται) Ἀρχιεπί-

Padre Giorgi di Cipro, come le s.^a scritte lett.^{re} majuscole sono di proprio pugno di questo Rever.^{mo} Patriarca di Constantinopoli.

In quor fide etc.

Dat. li 8 Giugno 1644.

Girolamo Soranzo Cav. Bailo.

» σκοπος τοῦ Γραικοῦ φρονήματος » (ἐννοῶν αὐτὸν ἀπο-
πύσαντα τὴν λατινοφροσύνην). — Πλείονα περὶ τούτου ἀ-
ναγινώσκονται παρὰ τῆς παπιστῆς Ῥοδοτῆς, Origine del rito
Greco Τόμ. Γ'. σελ. 208. (Προβλ. καὶ Φαῶριχίου Biblioth.
Graec. T. I'. 423. παλ. ἐκδ.)

Η'.

(Εἰς μεμβράναν)

ΙΩΑΝΝΙΚΙΟΣ

Ε'λέω Θεοῦ Ἀρχιεπίσκοπος Κωνσταντινουπόλεως
Νέας Ῥώμης καὶ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης. (*)

Οἱ ἐν τῇ θεοφρουρῇ πόλει τῶν Ἐνετῶν εὐγε-
νέστατοι καὶ ἐπιφανέστατοι, ὁ, τε γαστάλδος καὶ γο-
βερναδόροι, καὶ οἱ λοιποὶ εὐλογημένοι Χριστιανοί, υἱοὶ
ἐν Κυρίῳ ἀγαπητοὶ καὶ περιπόθητοι τῆς ἡμῶν με-
τριότητος· χάρις· εἰρήνη καὶ εὐλογία καὶ εὐλογία παρὰ
Θεοῦ παντοκράτορος καὶ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Ἰησοῦ
Χριστοῦ, καὶ παρ' ἡμῶν εὐχὴ εὐλογίᾳ καὶ συγχώρη-
σις. Φύσει τὸ ὄντος καλὸν πρὸς ἐκαστὸ πάντας κα-
λεῖν, καὶ μονονουχίτως ἐπισπᾶσθαι τοὺς ἐν γνῶσει
τὸ ζῆν ἔχοντας, καὶ πωδηγετεῖν πρὸς τὸ κάλλιστον

(*) Ἐκ τοῦ Θησαυροφ. τῆς Ἀδελφ., Ἀριθ. 15. — Ἐ-
πιβεβιωὶ καὶ ἐπεκτείνει ὁ Πατριάρχης διὰ τοῦ σπουδαίου
παρόντος Χρυσοβούλλου τὰ τε προνόμια καὶ τὴν ἐξουσίαν
τοῦ Φιλαδελφείας. Ἔστι δὲ εἰκόσι καὶ τοῖς ἄλλοις κεκοσμη-
μένοι. ὥς ἐκ τοῦ παρατιθεμένου ψητογράφου φαίνεται· ἡ δὲ
σφραγὶς ἐπὶ χρυσῷ ἀπὸ γαλκοῦ. — Τοῦτου δὲ τοῦ ἐγγράφου
καὶ ἕτερον πρωτότυπον σώζεται ἐν τῇ αὐτῇ Θησαυροφυλάκῃ,
εἰς χάρτην, σφραγίδα ἔχον, ὥς ἂν, ἀπὸ σχοινίου ἐκκρεμῇ,
φέροντος ἐν τῇ ἀρχῇ σφρικὴν κροκίδα. Ἐπειδὴ δὲ καὶ τισιν
ἀναγνωσιμάτων παρολλυχταῖς, οὐκ εἶδαμεν ὅπως, διαφέρει τοῦ
νῦν ἐκδοσμένου, οὕτω καὶ ταύτας ὑπετίθημεν παρὰ πόδας.

εἰώθε· καὶ καλὴ μὲν ἡ τούτου κτῆσις, κάλλιστον δὲ ἡ τούτου συντήρησις καὶ διαμονή, καὶ γὰρ τὸ εἶναι μὲν, καλὸν, τούτου δὲ, τὸ εὖ εἶναι, ἄριστον· οὐ δὲ ἡ αἰδιότης μᾶλλον ἴδιον, καὶ ἡ ἀθανασία οἰκεῖον. Ὁ-
θεν καὶ τῶν τῆς ἀρετῆς ἐπαινούμενων, ἐν ἑστί καὶ τὸ ἀναφάρετον· ἐντεῦθεν καὶ ἡ ἀναγκίνησις (γρ. ἀ-
νκαίνισις) δόμων ὑψηλῶν, εὐκτῆριων οἴκων θεῶν, (1)
ἐντεῦθεν καὶ ἀνθρώπου προτροπῇ, γενέσθαι κινὸν ἀν-
τί παλαιοῦ. Καὶ ἄλλην ἀνακκίνισιν ὡς ἀετοῦ μεμα-
θήκαμεν, εἰ καὶ ὑψηλότερα τὰ λεγόμενα, καὶ θεῶς
νοούμενα, ἀλλ' οὖν ταῦτα πάντα ἐπὶ τὴν τοῦ καλοῦ
ἀνενέωσιν τε καὶ ἀνακκίνισιν προσεμβιβάζουσι (2) πᾶν-
τας τοὺς ὀξείων ἔχοντας πνευματικὴν αἰσθησιν ἀκοῆς
τε καὶ ὁράσεως. Ἀρχαῖον ἔθιμον καὶ τῇ καθ' ἡμᾶς
τοῦ Χριστοῦ ἀγιωτάτῃ μεγάλῃ ἐκκλησίᾳ νουνεχόν-
τως καὶ προσφῶς, οὐ μόνον ἱερὰ τεμένη ἀνακκινί-
ζειν, ἀλλὰ καὶ γράμματα παλαιγενῆ, ὅσα τῆς ὁρθῆς
ἔχονται διανοίας τῶν αἰδιόμων πατριάρχων ἀνανεοῦν
καὶ ἐπιβεβαιοῦν, καὶ τὸ νεκρὸν αὐτὸν ἀναδείκνυσθαι
καὶ αἰθαλλῆς, διὰ χάριτος αὐτῆς καὶ μέλανος καλλι-
γραφικοῦ, (οὕτω), καὶ εἰς αἰδιότητα παραπέμπειν.
Δόκιμον γὰρ καὶ ἐνάρτεον, ἢ μᾶλλον θεάρεστον ὡς
εἰπεῖν, καὶ τῇ ἡμῶν μετριοτήτι, μέριμναν ἐχούσῃ (3)
πασῶν τῶν κατὰ μέρος ὑπ' αὐτὴν τελουσῶν ἐκκλη-
σιῶν, καὶ περὶ πολλοῦ ποιουμένη, ὅσα εἰσὶν ἀγνά, καὶ
ὅσα θεοφιλῆ κατὰ Παῦλον, καὶ ὅσα εὐφημα σπευδού-
σῃ κατὰ τὸ ἐνόν, προσκινέθη καὶ ἀπεκομίσθη ἴσον
γράμματος τοῦ μακαρίτου ἐν Πατριάρχαις γέροντος

(1) Ἄνω τοῦ, οἴκων. — (2) προσεμβιβάζουσα. —
(3) Προσιύθησι καὶ φέρονται.

κύρ Παρθενίου ἐμάρτυρον καὶ ἐνυπόγραφον σιγγιλιώδε, χρυσοβούλου (1) λόγον ἐπέχον, καὶ ἀναγνωσθέντος καὶ δικηνωσθέντος ἐπὶ συναινέσει καὶ παρουσίᾳ τῆς πριτυχούσης ἱερᾶς τῶν Ἀρχιερέων ὁμηγύρεως, ἀνεφάνη τὸ τῆς Ἐκκλησίης φιλόδωρον, καὶ τὸ τοῦ ὕψους αὐτῆς μεγαλόδωρον ἢ φιλότιμον δαψιλῶς ἐπιβραβευούσης τὰ πνευματικὰ αὐτῆς καὶ θεῖα χρίσματα, πρὸς οὓς ἡ πάνσορος ἐκλογὴ τῆς θεῆς προνοίας, ἁγίου αὐτῆς ἀπεφάνητο τοῦ τοιούτου μεγάλου δωρήματός τε καὶ χρίσματος, ὧν ἐστὶ καὶ τὸ ἐπισκομηθῆναι τὸν ἱερώτατον μητροπολίτην Φιλαδελφείας κύρ Ἀθανάσιον (2) ἐκκλησιαστικαῖς δωρεαῖς, πατριαρχικαῖς, φιλοτιμίαις, μίτρην ἐπὶ κεφαλῇ, ἐπιθέβλησθαι, σάκκον ἀμφιέννυσθαι ἐν τῷ τὴν ἀναίμακτον καὶ θεῖον λειτουργίαν ἐκτελεῖν, καὶ τῷ Πατρὶ τῶν φώτων προσφέρειν, παρεπομένως δὲ καὶ ὧς περ τινα ἄλλον σκοπὸν, τὰς ἐκκλησιαστικὰς ὑποθέσεις, τὰς καθ' ἡμᾶς θεωρεῖν, διευθετεῖν κατὰ νόμους ἱερῶς τῆς συμβαινούσης ἐπὶ παῖσι τοῖς ὁρίοις τῶν κλεινῶν Ἑνετιῶν, τοῦτο μὲν χάριν (3) φιλοτήσιον τῆς ἐκλαμπροτάτης καὶ γαληνοτάτης ἀρχῆς τῆς Θεοσώστου Βενετίας, τοῦ ὑψηλοτάτου καὶ μεγαλοδόξου πριγκίπου, καὶ πάσης τῆς περὶ αὐτὸν ἀξιοτάτης Γερουσίας· τοῦτο δὲ κατ' εὐζημίαν καὶ ἐπαῖνον τοῦ σταδίου αὐτῆς, καὶ κόσμου καὶ ἀναπαύσεως. Ἐπὶ τούτοις δὲ (4) καὶ διὰ τὸ εἶναι τὸν διαληφθέντα ἱερώτατον καὶ λογιώτατον μητροπολίτην Φιλαδελφείας κύρ Ἀθανάσιον, (5) ἄξιον ποιμένα καὶ

(1) Χρυσοβούλλου. — (2) Ἐγὼ καὶ Βελεριανόν.
— (3) κατὰ χάριν. — (4) καὶ ἀναπαύσεως αὐτῆς, τοῦτο δ' ἐπὶ τούτοις. — (5) ἱερώτατον κύριον Ἀθανάσιον Φιλαδελφείας.

σορὸν, ἀκέστορα θεῶν τῷ ὄντι (1) καὶ πνευματικόν, ἰκανὸν διοικεῖν ὡς εἰκό· τοὺς ἐνδεῶς ἔχοντας θερρα-
 πείας· (2) καὶ ἐπισκέψω; ἀρμαζούσης. Ἀπερ οὖν συν-
 ορῶντες ἡμεῖς, καὶ εἰς νοῦν λαβόντες, (3) καλῶς καὶ
 ἀγαθῶς ἔχοντες, δεῖν ὥθημεν ἐπιδεδιχῶσιν καὶ δι' ἡ-
 μετέρου κατὰσχλίσιν (4) γράμματος συγγιλιώδους
 πατριαρχικοῦ χρυσοβόλου, καὶ τὸ κύρος ἐπιβραβεῦ-
 σαι αὐτοῖς, καὶ τὴν ἰσχὺν καὶ κραταίωσιν, καὶ τὴν
 διαμονὴν χαρίσασθαι τούτοις καὶ (5) αἰδιότητα. Καὶ
 δὴ γράφοντες συνοδικῶς ἐν ἀγίῳ Πνεύματι παρὰ λε-
 λευόμεθα, γνώμη καὶ τῶν ἱερωτάτων μητροπολιτῶν
 καὶ ὑπερτίμων, τῶν ἐν ἀγίῳ Πνεύματι ἀγαπητῶν ἡ-
 μῶν ἀδελφῶν καὶ συλλειτουργῶν, (6) ἵνα τοῦ προε-
 κτεθέντος ἐκείνου συνοδικοῦ γράμματος πατριαρχικοῦ
 συγγιλιώδους ἔχοντος τὴν ἐπικύρωσιν, καὶ τὴν δια-
 μένουσαν ἀσφάλειαν, καὶ τὴν διηνεκὴ ἀντρεψίαν καὶ
 ἀμεταβλησίαν, καὶ τὸ πάγιον ὅλως καὶ ἐρεισμένον
 καὶ ἀμετάπτωτον, ὁ ἱερώτατος καὶ λογιώτατος αὐ-
 τὸς μητροπολίτης Φιλαδελφείας κύριος Ἀθανάσιος, ὁ ἐν
 ἀγίῳ Πνεύματι ἀγαπητός ἡμῶν ἀδελφός καὶ συλλει-
 τουργός, εἴη καὶ λέγοιτο ἐπίτροπος καὶ ἔξαρχος πα-
 τριαρχικός, καὶ οἱ κατὰ κυρίου (7) μετ' αὐτὸν ἀρ-
 χιερατεύοντες, φορῶν ἐπὶ κεφαλῇς μίτρην, ἐνδυνάμε-
 νος σάκκον ἐν τῷ ἐγγίξειν τῷ Θεῷ, ἱερουργῶν τὴν

(1) Λαίπει τῷ ὄντι. — (2) Θερραπείας τε. — (3) καὶ οἱ
 νοῦν λαβόντες. — (4) κατὰσχλίσιν. — (5) τὴν αἰδιό-
 τητα. — (6) γνώμη καὶ τῶν συμπαρατυχόντων ἱερωτάτων
 ἀρχιερέων καὶ ὑπερτίμων, τῶν ἐν ἀγίῳ Πνεύματι ἀγαπητῶν
 συναδελφῶν καὶ συλλειτουργῶν τῆς ἡμῶν μετρίότητος, ἵνα
 κτλ. — (7) ὡσαύτως καὶ οἱ κατὰ.

πνευματικὴν καὶ ἀναίμακτον λατρείαν, (1) καὶ παραπέμπειν αὐτὴν διὰ τοῦ Πνεύματος εἰς τὸ ὑπερουράνιον θυσιαστήριον, ἔχων ἄδειαν παρὰ τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἐξουσίας καὶ μεγαλειότητος ἐπιστατεῖν καὶ ἐφορᾶν πάσας τὰς κατὰ τόπον περὶ αὐτὸν ἐκκλησίας, καθ' ἡμᾶς μὲν οὐσας, ὑπὸ δὲ τὴν γαληνοτάτην ἀρχὴν τῶν Ἑνετῶν τελούσας, (2) καὶ διακυβεύειν τοὺς ἐν αὐταῖς λόγῳ ἀληθείας, καὶ κρίνειν καὶ διακρίνειν καὶ ἀναθεωρεῖν πάσας τὰς ἐμπιπτούσας (3) ὑποθέσεις νομίμως καὶ κανονικῶς, καὶ ἀποφάνειν ὡς πρόσωπον ἡμέτερον (4) καὶ πατριαρχικὸς ἐπίτροπος· καὶ καὶ ὧν καὶ λεγόμενοι, καὶ οἱ χεῖρ δεξιὰ τῆς ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας ἐνεργεῖν καὶ πράττειν τὰ τῇ εὐσεβείᾳ προσήκοντα, πρὸς κοινῶφελῇ καὶ ψυχῶφελῇ σωτηρίᾳ, καὶ τὰς χειροτονίας ἐπιτελεῖν διακόνων τε καὶ ἱερέων ἐν τῇ τῶν Κερκύρων νήσῳ, καθ' ἣν δοθησομένην ἄδειαν παρὰ τῆς λαμπρᾶς καὶ μεγάλης καὶ κοσμοφύμου ἀρχῆς τῆς κλεινῆς Ἑνετίας. Πρὸς τοῦτοις (5) δὲ ποτε καὶ ἐν Κυρίῳ ἐκδημησάντων τοῦ

(1) τὴν πνευματικὴν λατρείαν, τὴν ἀνίμακτον θυσίαν. — (2) διατελούσας. — (3) ἐκκλησιαστικὸς ὁ. — (4) ἔχων ἡμέτερον. — (5) Ἐνταῦθεν, ἕως τοῦ, μέσον εὐρισκόμενης τοῦ πολλοῦ σάλου, πολλὴν ἔχει τὴν διαφορὰν τὸ χωρὶον, ὅπερ καὶ ἀντιγράφωμεν· « Πρὸς τοῦτοις δὲ ποτε καὶ » ἐν Κυρίῳ ἐκδημήσαντος τοῦ ἀρχιεπισκόπου Κιφαληνίας » καὶ Ζακύνθου, καὶ τῶν ὧδε ἀπέναντος, διὰ τε τὸ μῆκος » τῆς ὁδοῦ, καὶ τὸ δυσχερὲς τοῦ πρὸ γαλακτος, καὶ τῆς ἐπικυ- » μινούσης φορᾶς τῆς ἐνιστάσης περιστάσεως, (*) αὐτὸς οὐ- » χος, ὁ ἱερώτατος μητροπολίτης Φιλανθρωπίας κύριος Ἀθα- » νάσιος, ἔχει ἄδειαν, κατὰ τόπον ἐκλογῆς γενομένης, χειρο-

(*) Αἰνιττεται τὸν ἐν Κρήτῃ πόλεμον Βενετῶν καὶ Τούρκων.

τε ἀρχιεπισκόπου Κεφαλληνίας καὶ Ζακύνθου, καὶ τοῦ ἐπισκόπου Κυθήρων, καὶ τῶν ὧδε ἀπαράντων, αὐτὸς οὗτος ὁ ιερώτατος καὶ λογιώτατος μητροπολίτης Φιλαδελφείας, ὡς ἐξάρχος καὶ ἐπίτροπος τοῦ οἰκουμενικοῦ θρόνου πρὸς πάσας τὰς ὑπὸ τὰς κλεινάς Ἑνετίας ἐκκλησίας, ἔχοι ἄδειαν, κατὰ τόπον ἐκλογῆς γινομένης, χειροτονεῖν ἐτέρους κατὰ τὴν ἐκκλησιαστικὴν διατύπωσιν, καὶ κανονικὴν ἀπόφασιν, ἄνευ τῆς τοῦ ἱεροῦ συνθρόνου ἐγκαθιδρύσεως, ψήφων γινομένων ὑπὸ τριῶν ἐπισκόπων, τοῦλάχιστον ὑπὸ δύο, ἀνεπιλήπτως, καὶ λαμβάνειν τὸ τῆς ἐκκλησίας δικαίωμα μέσον εὐρισκομένης τοῦ πολλοῦ σάλου καὶ κλύδωνος τοῦ τυραννικοῦ ζυγοῦ, καὶ τὸ μὲν φιλότιμον τοῦ Κεφαλληνίας, πέμπειν τῷ οἰκουμενικῷ θρόνῳ, τὸ δὲ τοῦ Κυθήρων, τῷ μητροπολίτῃ Μονεμβασίας, ἵνα τὰ δίκαια τῶν μητροπόλεων διασώζονται. Διὰ δὲ τὸ μηκος τοῦ διαστήματος ἀπὸ τῶν Ἑνετιῶν εἰς Κύθηρα, ἐχέτω ἄδειαν ὁ ιερώτατος οὗτος μητροπολίτης Φιλαδελφείας, πέμπειν ἐκδοσὶν τῷ ἀρχιεπισκόπῳ Κεφαλληνίας, ἐπὶ τὸ χειροτονεῖν κατὰ τὴν ἐκκλησιαστικὴν διατύπωσιν, ἐπίσκοπον Κυθήρων, καὶ ταῖς ἱεραῖς τελεταῖς τὰς φήμας γίνεσθαι, εἰς ὄνομα αὐτοῦ παρ' ἀμφοτέρων, τοῦ τε Κεφαλληνίας καὶ Κυθήρων, ὡς περ καὶ

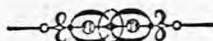
» τονεῖν ἕτερον κατὰ τὴν ἐκκλησιαστικὴν ὑποτύπωσιν, καὶ
 » κανονικὴν ἀπόφασιν, ἄνευ τῆς τοῦ ἱεροῦ συνθρόνου ἐγκα-
 » θιδρύσεως, ψήφων γινομένων ὑπὸ τριῶν ἐπισκόπων, τοῦ-
 »λάχιστον ἐπὶ δύο, ἀνεπιλήπτως, καὶ λαμβάνειν τὸ τῆς Ἐκ-
 »κλησίας δικαίωμα ἀρκούντως, λόγῳ ὑποταγῆς, καὶ εὐπει-
 »θείας τῆς περὶ αὐτὴν, καὶ ἐνδείξεως φιλοφροσύνης, καὶ πέμ-
 »πειν αὐτὰ πρὸς ἀναψυχὴν καὶ παραμυθίαν τῆς Ἐκκλησίας,
 » μέσον εὐρισκομένης κτλ. »

παρά τῶν ἐν Κερκύροις πρωτοπαπάδων, καὶ τῶν λοιπῶν τῶν ὑπὸ τὴν ἐξουσίαν ὄντων τῶν κλεινῶν Ἑνετιῶν. Χάριν δὲ ὑποταγῆς τῆς πρὸς τὸν οἰκουμενικὸν θρόνον, ἀποφαινόμεθα, τὸν κατὰ καιροῦ ψηφιζόμενον Φιλαδελφεῖς παρῆγεσθαι σωματικῶς ἐπὶ τὴν βασιλεύουσιν, καὶ λαμβάνειν τὸ τῆς ἀρχιερωσύνης ἀξίωμα, παρὰ τοῦ κατὰ καιροῦ προϊσταμένου θρόνου, δεικνύοντα ἐμπράκτως τὴν πρὸς τὸν οἰκουμενικὸν θρόνον προσήκουσαν ὑποταγὴν, κέντευθεν ἀπέργεσθαι πρὸς τὸν αὐτοῦ θρόνον, τιμώμενος παρὰ πάντων καὶ προτιμώμενος, ὡς εἰκὼν φέρων πατριρχικὴν καὶ χαρᾷ κτῆρα ἡμέτερον, καὶ εὐλαβούμενος εὐλαβρινῶς ἐν πάσῃ ἀληθείᾳ καὶ φόβῳ Θεοῦ· οὐδενὸς ἐναντιουμένου, ἢ ἀντιλέγοντος· τὸ πρᾶπαν ἱερωμένου ἢ λαϊκοῦ, ἐν ἐπιτιμίᾳ φρικτῇ τῷ ἀπὸ Θεοῦ πνυτοκράτορος· ἐπὶ τούτοις γὰρ ἀπελύθη καὶ ὁ πρῶν πατριρχικὸς συνοδικὸς ἐπικυρωτικὸς χρυσόβουλλος λόγος, καὶ πέμπεται πρὸς τὸν διαληφθέντα ἡμέτερον ἐπίτροπον καὶ ἔξαρχον πατριρχικὸν ἱερώτατον σοφώτατον καὶ λογιώτατον μητροπολίτην Φιλαδελφεῖς κύριον Ἀθανάσιον Βελλετριανὸν τὸν ἐν ἀγίῳ Πνεύματι ἀγκλητὸν ἡμῶν ἀδελφὸν καὶ συλλειτουργὸν, καταστρωθεὶς ἐν τῷ ἱερῷ κώδιξι τῆς τοῦ Χριστοῦ μεγάλης Ἐκκλησίας, ἐν ἔτει ἀπὸ θεογονίας, χιλιοστῷ, ἑξακοσιοστῷ, πεντηκοστῷ πρώτῳ. Ἰνδικτ.ος δ'.

✠ Ἰωαννῆνιος ἐλέω Θεοῦ Ἀρχιεπίσκοπος Κωνσταντινουπόλεως· νέας· Ρώμης· καὶ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης.

† Ὁ Ἡρακλεῖς Μεθόδιος — † ὁ Κυζίκου Ἀνθίμος —
† ὁ Νικαμηδεῖς Κύριλλος — † ὁ Νικαίης Πορφύριος

— † ὁ Ἀδριανουπόλεως Νεόφυτος † ὁ Φιλιππουπό-
λεως Γαβριήλ — † ὁ Χίου Παρθένιος — † ὁ Εὐρίπου
Δανιήλ — † ὁ Διδυμοτείχου Ἰάκωβος — † ὁ Κα-
σανδρείας Θεοφάνης — † ὁ Τζίας καὶ Θερμιῶν (οὔτω)
Γερμανός — † ὁ Νεοκαισαρείας Σαμουήλ. (1)

Ἐπὶ τὸ ἔξω τοῦ Γράμματος ἀναγινώσκεται· Privilegio
Patriarcale delli Vescovi del Stato della Se.^{ma} Republica. —
Licenziata in Collegio.

1653. p^o. Sett.^o

Visto e licenziato per la esecuzione.
Busenello Segr.^o

(1) Ἐκ τούτων λείπουσιν· † Ὁ Καισαρείας Παΐσιος —
† Ὁ Προύσης Κλήμης — Ὁ Καφᾶ Κύριλλος.

Θ'.

(Εἰς χάρτην)

ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ

Ἐλέω Θεοῦ Ἀρχιεπίσκοπος Κωνσταντινουπόλεως
Νέας Ῥώμης καὶ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης. (*)

Ἰερώτατε μητροπολίτα Φιλαδελφίς, (1) ὑπέρτιμος καὶ ἑξαρχε πάσης Λυδίας, ἐν ἀγίῳ Πνεύματι ἀγαπητὲ ἀδελφὲ, καὶ συλλειτουργγέ, κύρ Μελέτιε, χάρις· εἴη σου τῇ ἱερότητι, καὶ εἰρήνῃ ἀπὸ Θεοῦ. Καλῶς γινώσκει ἡ ἀρχιερωσύνη σου, ὅτι, τὰ κατὰ καιροῦς, ἐπισυμβαινόντά τινα δυσχερῆ, καὶ δυσάντητα πάθη, περὶ τὰ καθέκαστα ὑποκείμενα, καθυποβάλλειν οἶδεν ἀνάγκαις αὐτὰ, τὰ σφῶν ὑπέχειν φυσικὰς κινήσεις, καὶ ἐνεργείας καὶ διόλου σχεδὸν ἀπρακτεῖν· ὅπερ οὐ μόνον τὰ κατὰ φύσιν, ἢ κατὰ τέχνην τινὰ κινούμενα, πάσχειν πάντως· δοκεῖ, ἀλλάγε δὴ, καὶ τὰ κατ' αὐτὴν τὴν προαίρεσιν, οὐχ ἥττον ἀνάγκαις φιλεῖ καθυποκύπτειν καιροῦ, περὶστάσεων, κατ' ἰδίαν ἔφεςιν ἐνεργεῖν. Διὸ καὶ τῷ πρῶ-

(*) Ἐκ τοῦ Θησαυροφυλ. τῆς Ἀδελφ. Ἀριθμ. 22. — Ἐστάλῃ ἡ Ἐπιστολὴ αὕτη, μετὰ μακρὰν ἀλληλογραφίαν διακοπὴν (πολλῶν ἔνεκα τὴν Ἐκκλησίαν λυμαινομένων κακῶν, καὶ πολιτικῶν συμβεβηκότων) πρὸς τὸν Φιλαδελφεῖα Μελέτιον Χορτάκη, Ῥεθύμιον· περὶ οὗ ἐν τῷ ἡμετέρῳ Ἰστορ. Ὑπομνήμ., σελ. 74. — (1) Γ. Φιλαδελφείας. Οὕτω καὶ ἐξῆς πλάκῳ τῆς βίβλου.

ροντι φέροντες συμπεριφέρεσθαι μᾶλλον, ὁφείλουσιν ἀνθρώποι καὶ μηδόλως διώκειν, τὴν τῆς φορᾶς ἀντίδρομον ἀγωγὴν, ἀθύσσουσιν ὅλως σχεδὸν τῶν δεινῶν ἐπαπειλούσας ἐνίοτε. Τὸν αὐτὸν τοίνυν τρόπον καὶ κατὰ τοὺς προλαβόντας χρόνους, μάχη μὲν μακρὰ τῶν κρατούντων ἐκράτει, περὶ τὰς ἑξὼ ἀρχάς. (1), δέος δὲ τὸ ὑπεῖκον, καὶ κατ' ἀνάγκην συνεῖχεν ὑποστολή, πανταχόθεν τὸ ὑποπτον ἐννοοῦν, κἀν τοῖς ἀνυπόπτοις καὶ καθαρᾶς δόλου, τὸν κίνδυνον ὑφορώμενον· ἀνθ' ὧν σχολάσαι τέως συνέβη, καὶ τὰ μετὰ τῆς ἀρχιερωσύνης σου, καὶ τῆς καθ' ἡμᾶς τοῦ Χριστοῦ μεγάλης Ἐκκλησίας ἔθιμα, τὸ, σὲ μὲν ἐπιστέλλειν φημί, τῷ κατὰ καιροῦς Πατριάρχῃ, καὶ τὰ εἰκότα προσαγορεύειν· ναὶ μὴν καὶ τῇ κοινῇ Μητρὶ τῶν κατὰ μέρος ἐκκλησιῶν, ἀφοσιῦσθαι τὸ νενομισμένον φιλότιμον, ὅπερ πάλαι διορισθὲν ἐπεκράτησεν, ἀπὸ πρώτης κατάρξεως, τῆς ὑπὸ σὲ καθέδρας αὐτῆς, τὸν δὲ οἰκουμενικὸν θρόνον, ἀμείβεσθαι σοὶ ταῖς Πατριαρχικαῖς περιθάλψεσι, καὶ ταῖς κατ' αὐτὸν ἀποστολικαῖς εὐλογίαις. Ἀλλ' ἐπειδὴ νῦν σὺν Θεῷ, τὸν βραχὺν ἐκεῖνον, βραῦν γειμῶνα τῆς μάχης, τὸ τῆς εἰρήνης κοσμοπόθητον ἔρ διχδεξάμενον, τὰς πολλὰς πωρὶ ἀνωμαλίαις ἡλάττωσεν, ἄγε δὴ τὴν τῶν ἀρχαίων καλῶν ἀνακαλῶμεν κατὰστασιν. Ἡμεῖς μὲν οὖν γινώσκοντες τὴν σὴν ἱερότητα, φίλον ἔκαθεν, καὶ φιλίας ἐπιστάμενον ὅρους, προκαταλαβεῖν οὐκ ἡμελήσαμεν, ἀλλὰ τῇ ἀγάπῃ μᾶλλον, ἢ τῇ τάξει χαριζόμενοι, γράφομεν αὐτῇ, μετὰ τῶν περὶ ἡμᾶς ἱερωτάτων ἀρχιερέων, καὶ ὑπερτίμων, τῶν ἐν ἀ-

(1) Τὰ περὶ Κρήτην ἐννοεῖ, καὶ τὰς τῶν δυναστῶν ὑποψίας.

γίω Πνεύματι ἀγαπητῶν ἡμῶν ἀδελφῶν, καὶ συλλειτουργῶν, καὶ δηλοποιούμεν, ὅτι, νεύσει θεῖα, προσκλήσει τε κοινῇ, καὶ ἐπαναγκάσει τῆς ἱερᾶς, καὶ ὑπερτεροῦς συνόδου. ἐπὶ τὸν οἰκουμενικὸν προεδριβάσθημεν θρόνον, διὰ τῆς χειραγωγίας τοῦ παναγίου Πνεύματος, μετὰ τὸ ἐξωσθῆναι ἀποστροφῇ κοινῇ, καὶ ἀποδιώξει τὸν φθορέα τῆς Ἐκκλησίας κακοπαρθένιον, ὡς μηδεμίαν παρανομίαν ἀκατέργαστον πρεάσαντα, (1) καὶ τοὺς κατ' αὐτὸν πνευματικούς ἐνεχειρίσθημεν οἴκαας, καὶ Θεὸν ἔφορον προβαλλόμεθα, δεόμενοι τοῦ παναγίου αὐτοῦ ὀνόματος, ἐπὶ τὸ ὁδηγῆσαι ἡμᾶς, πρὸς ἅπαντα τὰ σωτήρια· ἅπερ δεῖ σε καταμαθεῖν ἀναγκάως, τοῦτο μὲν, ὅπως προσφόρῳ τὸ σύνηδες μνημόσυνον καὶ μὴ ἐπισφαλῶς ἐκφωνεῖς· (2) ἐνωτίσθημεν γάρ, ὅτι μνημονεύων διατελεῖς ἐτέρων ὀνομάτων, καὶ οὐ τῶν κατὰ τὴν ἡμέραν πατριαρχῶν, ὅπερ οὐ μικρὰν παρεμφίνει τὴν ἀτοπίαν, (3) καὶ οὐκέτι βουλούμεθα γίνεσθαι· τοῦτο δὲ, καὶ γράφων μὴ διαλίπης ἡμῖν, καὶ τῆς κρινῆς Μητρὸς διὰ φροντίδος ἔχης, ὡς τὸ δίκαιον ἀπαιτεῖ, καθάπερ καὶ πάντες οἱ ὑπ' αὐτὴν ἀρχιερεῖς, ἀλληλουχοῦμενοι συμψύχως ἀντιπελαργεῖν αὐτὴν οὐκ ἀπαναίνοντα· μὴ ἐπιλάθου

(1) Ἐπιθεβαιοῦται διὰ τῶν ρήσεων τούτων ἡ παρ' ἡμῶν πατριαρχεία τοῦ προκατόχου Παρθενίου Δ', τοῦ πικλὴν Μογγολίου, δι' ἐπιβουλῶν, καὶ ἀναφορῶν κατ' Ἀρχιερέων, καὶ Ἀρχόντων ποιμάναντος τὴν Ἐκκλησίαν, καὶ ἄλλα κακὰ καὶ ἄθεσμα ποιήσαντος. (Βλ. Δοσιθέου Δωδεκβ. σελ. 1177. §. Δ'.) — (2) Γρ. ἐκφωνῆς. — (3) Συμψάλη δ' ἂν τοιοῦτόν τι σήμερον, ὅτε τοὺς ἐν ἀλλοδαπῇ Ὁρθόδοξους ἔωσιν οἱ Πατριαρχαὶ τὰ ἑαυτῶν ὀνόματα ἐκ τῶν ἐφημερίδων καταμανθάνειν.

τοιγαροῦν, ἐθέλοντί τῆς σῆς εὐεργέτιδος, ἧς οὐ μικρὸν φροντιστέον πᾶσιν ὀφείλεται, πάντων καὶ γὰρ μήτηρ ἐστὶ, καὶ τροφὸς, καὶ πρὸς αὐτὴν τὸ κοινὸν ἐπιβλέπει, ὡς κέντρῳ κύκλος περιφερόμενος, κατὰ τὴν θεολόγον φωνήν· ἦν περ οἷς κρίμασιν οἶδε Κύριος διάφορα νῦν, καὶ ποικίλα πολιορκεῖ τὰ παθήματα, καὶ μέχρι τῶν ἐσχάτων κινδύνων συνωθοῦσιν αὐτὴν, ἀνθ' ὅτου καὶ κοινῆς χρήζει τῆς ἀντιλήψεως. Διὸ ἀπολαβοῦσα παρὰ τῆς σῆς ἱερότητος τὸ πάλαι νενομισμένον αὐτῆς φιλότιμον, ἐπιδαψιλεύσει σοι καὶ αὕτη, προσαντιχαριζομένη (1) τὰ ἀνήκοντά σοι προνόμια, καὶ ἔση μᾶλλον φιλοτιμούμενος. Σύμπναι δὴ συμψυχίαν, καὶ συμφυτν, τῇ ἀρχιερατικῇ ἀδελφότητι, καὶ συμφρόντιζε τὰ εἰκότα τῆς ἐκκλησιαστικῆς προμηθείας, καὶ βοηθείας ὡς μέλος αὐτῆς συμφυές. Ἡ δὲ τοῦ Θεοῦ χάρις εἴη μετὰ τῆς ἀρχιερωσύνης σου. Ἐτεῖ σωτηρίῳ ἀχράω.

Ἐν μηνὶ Δεκεμβρίῳ, Ἰγδικτιῶνος ι.

† Ὁ Ἡρακλείδης Βαρθολομαῖος — † Ὁ Ἀδριανουπόλεως Νεόφυτος — † Ὁ Ἀθηνῶν Ἀνθιμος — † Ὁ Κυζίκου Μητροφάνης — † Ὁ Καισαρείας Νεόφυτος — † Ὁ Χαλκηδόνος Ἱερεμίας — † Ὁ Φιλιππουπόλεως Γαβριήλ — † Ὁ Ρόδου Ἰωακείμ — † Ὁ Νικαίης Δαμασκηνός — † Ὁ Ἀμασείας καὶ Καπᾶ Γεράσιμος — † Ὁ Νεοκαισαρείας καὶ Γαγγρῶν Κύριλλος — † Ὁ Θεσσαλονίκης Μελέτιος — † Ὁ Μιτυλήνης Γρηγόριος — † Ὁ Τορνόβου Γεράσιμος — † Ὁ Λαρίσης

(1) Τὸ χειρόγραφον ἔχει· πρὸς ἀντιχαριζομένη.

Γάκωβος — † 'Ο Δρύστρας Μελέτιος — † 'Ο Κορίνθου
Κάλλιστος — † 'Ο 'Ρεθύμνης Μακάριος — † 'Ο Σεβ-
ρών Κύριλλος — † 'Ο 'Αγγιάλου Δανιήλ — † 'Ο Πρού-
σης 'Ανθιμος — † 'Ο Δέρκων Χρύσπνθος — † 'Ο Σηλυ-
βρίας 'Ιάκωβος — † 'Ο Βάρνης Μητροφάνης — † 'Ο Φι-
λίππων καὶ Δράμης Γερμανός — † 'Ο Πρεϊλάβου Λυ-
ρέντιος — † 'Ο Λιτίτζης Θεοδόσιος — † 'Ο Ξάνθης
Δαμασκηνός.

Γ.

(Εἰς μεμβράναν)

Ι Α Κ Ω Β Ο Σ

Εἰλέω Θεοῦ Ἀρχιεπίσκοπος Κωνσταντινουπόλεως
Νέας Ῥώμης καὶ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης. (1)

Θεωρίαις ἀναστατικαῖς ἡ ἐκφανετικὴ τοῦ θεηγόρου Πατρὸς Ἀρεοπαγίτου διάνοιζα πρὸς τὰ ἱεροκρύφια τοῦ νοεροῦ δικηόσμου ὑψηγόρως ἐκπερωθεῖσα, ἐκάστην τῆς τρισσομένης διαιρέσεως τῶν νοερῶν οὐσιῶν εἰς τρεῖς καταστάσεις διένειμεν, οὕτω τῇ τοῦ παναγίου Πνεύματος ἀκτινοβολοῦ ἐλλάμψεως ταύτας τοῦτον μύησας, καὶ τῷ ὑπερρώτῳ ταύτης φωτὶ τὴν τῶν δευτέρων φώτων χάσιν ἢ τάξιν ὑπερρώτως τοῦτω φωτίσας· ἀμέλει τοι ταύτης ἡ τῶν Χριστιανῶν Ἐκκλησίᾳ ἀπείκασμα τυγχάνει καὶ ἐξεικόνισμα· ἀλλ' ὅπερ ἐν ἐκείνῃς τὸ πρῶτον φῶς, καὶ ἡ ὑπερτάτη καὶ πάντων ὑπερχειμένη οὐσίᾳ, τοῦτο ἐν τῇ τυπικῇ ἐκείνων καταστάσει τὸ τῆς ἱερωσύνης ἀξίωμα· καὶ ὥσπερ ἀπὸ τοῦ πρώτου ἐκείνου φωτός, παρ' οὗ πᾶσα δόσις ἀγαθῇ πηγάζει ἀγιωσύνη καὶ χάρις διηνεκῆς, οὐ

(1) Ἐκ τοῦ Θησαυροφυλ. τῆς Ἀδελφ., Ἀριθ. 18. — Ἐστὶ δὲ τὸ Χρυσόβουλλον, (σειραδίῳ τε καὶ μολυβδίνῳ σιγίλλῳ ἐσφραγισμένον) ἐπὶ προχειρίσει τοῦ σοφωτάτου Γερασίμου τοῦ Βλάχου (περὶ οὗ ἐν τῇ ἡμετέρῃ Ὑπομνήμ. σελ. 76) εἰς Μητροπολίτην Φιλαδελφείας.

τω παρὰ τῆς ἱερωσύνης ἐκχεῖται πᾶσι τοῖς εἴτε ἀ-
 ξιώμασιν, εἴτε χάσεσιν, ἢ ὅπως ἄλλως θεοδορκεζύτως
 ἐξονομήνειας, πᾶσα τελειότης ἐνέργειά τε καὶ δύναμις,
 δι' ὧν ὠρσιότης, καλλωπισμὸς καὶ ἀγιότης τῷ χρισ-
 τανύμῳ πληρώματι συλλήβδην καθίσταται· καὶ ὅπερ
 ψυχὴ σώματι, καὶ νοῦς ἐν ψυχῇ, τοῦτο, ἱερωσύνη τῷ ἐκ-
 κλησιαστικῷ πληρώματι ἀρηρότως τελεῖ· χρῆμα τῶντι
 πάντων χρημάτων ἐξαισιώτερον, καὶ δεῖγμα πάντων
 δειγμάτων ἐκφαντικώτερον. Διὰ ταύτης γὰρ μυστηρίων
 ἐκπλήρωσις, ἀμκρημάτων ἄφεισι, λύσις ἀγνοημάτων,
 καὶ δεσμός περπρωμάτων ἀκαταγώνιστος. Ὅθεν δεῖν
 ἔγνωμεν, ἅτε νεύματι θειοτέρῳ καὶ κοινοτάτῃ προσ-
 κλήσει ἐπὶ τὴν ὑψηλοτάτην περιοπὴν τῆς Οἰκουμενι-
 κῆς Ἐκκλησίας ἐνιδρυθέντες, καὶ τοῦ πνευματικοῦ καὶ
 παγκοίνου σκάφους τοῦ οἰκουμενικοῦ θρόνου τοῦ οἴκ-
 κας ἐγγχειρισθέντες, ἀγρύπνοις ὁμμοσι διευθετεῖν τὰ
 τῆς ἱεροκρυφίου καὶ μυσταπορήτου ἱερωσύνης, ὥστε
 μηδεμίαν τῶν ὑποκειμένων τῷ ἀποστολικῷ τούτῳ ἀ-
 γιωτάτῳ καὶ ὑψηλοτάτῳ πατριαρχικῷ Θρόνῳ παροι-
 κιῶν ἐν στερήσει τῆς πνευματικῆς ταύτης εὐρίσκε-
 σθαι χάριτος, ἀλλ' ὑπερπλουτεῖν τῶν παρ' αὐτῆς εὐα-
 γλῶν δωρεῶν, καὶ τὴν χάριν ταύτην βραβεύεσθαι τοῖς
 ἐν αὐταῖς ἅπασιν εὐσεβοφρονοῦσι Χριστιανοῖς. Καὶ δὴ
 κατήκοοι γεγονότες περὶ τῆς παροικίας καὶ μητρο-
 πύλεως Φιλαδελφείας, ὅτι ἐν στερήσει τῆς τοικυῆς
 πνευματικῆς καθέστηκε χάριτος, ὡς τοῦ τὴν πνευμα-
 τικὴν ἐξουσίαν ταύτης προεδρικῶς ἐσχηκότος πρώην
 Κωνσταντινουπόλεως Πατριάρχου κυρ Μεθοδίου, (1)

(1) Δηλαδή, τοῦ Μορώνη· ὅς τις, ἐν Κωνσταντινουπό-
 λει πατριαρχεῦσας (1669-1671), προεδρικῶς ἐποίμανε τὴν ἐν

τῶν τῆδε ἀπάραντος, καὶ πρὸς τὰς αἰωνίους σκηναίς ἐκδημήσαντος, ἵνα μὴ ἐπιπολὺ τὸ ἐκεῖσε χριστιανικὸν πλήρωμα ἐν στερήσει τῆς τοιαύτης πνευματευμνεύστου χάριτος εὐρίσκοιτο, προτροπῇ καὶ ἀδείᾳ τῆς πατριαρχικῆς μεγαλειότητος, ψήφων κανονικῶν προβεβλημένων τε καὶ γεγεννημένων παρὰ τῶν ἐνδημούντων ἐνταῦθα τῇ βασιλευούσῃ τῶν πόλεων ἱερωτάτων μητροπολιτῶν, καὶ ὑπερτίμων, τῶν ἐν ἀγίῳ Πνεύματι ἀγαπητῶν ἡμῶν ἀδελφῶν καὶ συλλειτουργῶν, τοῦ Χαλκηδόνος κύρ Ἱερεμίου, τοῦ Θεσσαλονίκης κύρ Μελετίου, τοῦ Ἀθηνῶν κύρ Ἰκχώβου, τοῦ Τορνόβου κύρ Δανιήλ, τοῦ Ναυπάκτου καὶ Ἀρτῆς κύρ Βερθολομαίου, τοῦ Μυτιλήνης κύρ Γρηγορίου, τοῦ Ῥόδου κύρ... (1) τοῦ Διδυμοτείχου κύρ Γρηγορίου, τοῦ Μεθύνης κύρ Μακαρίου, τοῦ Δέρκων καὶ Νεοχωρίου κύρ Μακκαρίου, τοῦ Νεοκαισρείας κύρ... (2) τοῦ Αἰτίτζης κύρ Θεοδοσίου, τῶν ἄλλων προτετίμηται, καὶ τῶν προβληθέντων προέκριται, ὁ καὶ παρὰ τῶν παροικούντων ἐν τῇ ἀποικίᾳ ταύτῃ Φιλαδελφίας (3) πρότερον ἐκλεγείς ὁσιώτατος καὶ λογιώτατος ἐν ἱερομονάχοις καὶ πνευματικοῖς κύρ Γεράσιμος Βλάχος τοῦπίκλην, ἐφ' ᾧ τὴν ποιμαντικὴν τῆς παροικίας ταύτης πνευματικὴν ῥάβδον ἐγχειρισθεῖν, ὧν ὡς ἐγνωμεν καὶ παρὰ πολλῶν ἀκήκοαμεν ἐκ νέας τὸ ἀγγελικὸν σχῆμα ἡμυφισμένο, καὶ τὸν ἀγγέλοις ὁμοδίκετον βίον, τὸν μονήρη φημί, λίαν ἐξησκημένον, (4) καὶ τὸν τοῦ Κυρίου λό-

Βενετῆ Ὁρθόδοξον Ἐκκλησίαν ἔτη δύο, καὶ ἐτελεύτησε. (Πρὸς Ἱστορ. Ὑπόμν. σελ. 75).

(1) Λεῖπει τὸ ὄνομα. — (2) Ὡς αὐτῶς οὐ γέγραπται τὸ ὄνομα. — (3) Γρ. Φιλαδελφείας. — (4) Περὶ Γερασίμου

γον τοῖς Χριστιανοῖς ἐξηγγέλλων καὶ διδάσκων, καὶ εἰσηγούμενος καλῶς τε καὶ θεαρέστως, ἐν αἷς δικα-
τρίβων ἐτύγγανεν ἐκ νέας, ἱερὰς μοναῖς δικτριψας,
ἐκ τε φύσεως καὶ μαθήσεως ἔχων τὸ τῆς ποιμαντι-
κῆς ιδίωμα, κατ' οὐδὲν τῶν συνασκουμένων αὐτῷ ἀ-
πολιπύμενος, προδιδασθεῖν τε εἰς τὴν ἀρχιερατικὴν
ταύτην ἀξίαν τὴν ὄντως θείαν καὶ εὐαγγῆ καὶ θεο-
βράβευτον. Οὗτος τοιγαροῦν ὁ διακληφθεὶς, (1) κατὰ
τὴν ἐκκλησιαστικὴν διατύπωσιν, καὶ τὴν τῶν ἱερῶν
καὶ θείων κανόνων παρκαλέουσιν, τῇ τελεταρχικῇ ἐ-
ξουσίᾳ καὶ χάριτι καὶ δυνάμει τοῦ παναγίου καὶ
ζωοποιοῦ Πνεύματος, ἀρχιερεὺς κεχειροτόνηται καὶ
μητροπολίτης ἀναδέδεικται τῆς διακληφθείσης ταύ-
της παροικίης Φιλαδελφίας, καὶ ποιμὴν καὶ διδά-
σκαλος τῶν ἐνδικτριβόντων καὶ παροικούντων ταύτῃ
Χριστιανῶν καθέστηκεν. Ὅθεν ὀφείλει ὁ διακληφθεὶς
αὐτὸς οὗτος ἱερώτατος μητροπολίτης Φιλαδελφίας,
καὶ ὑπέρτιμος, ἐν ἀγίῳ Πνεύματι ἀγαπητὸς ἡμῶν ἀ-
δελφὸς καὶ συλλειτουργὸς κύρ Γεράσιμος, χειρὶν ἐκ-
τεταμέναις ἐπιλαβέσθαι τῆς θεόθεν αὐτῷ βραβευθεί-
σης τε καὶ ἐμπιστευθείσης λογικῆς τοῦ Χριστοῦ ποι-
μνης καὶ ταύτης χρηστικανοῦ πλήρωματος, ὅπου ἂν
εἴη, σκοπὸν ἓνα καὶ μόνον τιθέμενος τὴν τῶν Χρι-
στιανῶν ψυχικὴν ὠφέλειαν, διδάσκων, νουθετῶν τε καὶ
πειθῶν αὐτοὺς τὰ ἱερὰ καὶ θεῖα διδάγματα καὶ ἐν-

τοῦ Βλάχου εἶπομεν ἐν Ὑπομνήμ. σελ. 76, ὅπου τὸ ἔτος
τῆς ἀφίξεως αὐτοῦ εἰς Βενετίαν διαρθωτέον 1656, ἀντὶ τοῦ
1651. (Βλ. Δημητράκοπούλου Προσθήκας καὶ Διορθώσεις
εἰς τὴν τοῦ Σάθα Φιλολογίαν, σελ. 55.).

(1) Γρ. διακληφθεὶς.

τάλματα, οὐ μόνον ταῖς ἀπὸ στόματός καὶ γλώττης νοουθεσίαις τε καὶ εἰσηγήσεσιν, ἀλλὰ πολλῷ μᾶλλον ταῖς ἀπὸ τοῦ ἰδίου βίου χειραγωγίαις, καὶ ταῖς ἀπὸ τῶν ἐναρέτων αὐτοῦ πράξεων ψυχαγωγίαις, τὰ πάντα τοῖς πᾶσι γινόμενος κατὰ τὸν θεῖον Ἀπόστολον, ἵνα τοὺς πάντας κερδίσῃ ἢ πλείονας, καὶ προσάξῃ Χριστῷ ὡς ὑπέσχετο, χαίρειν τε ἐν Κυρίῳ μετὰ τῶν χαιρόντων, καὶ κλάειν μετὰ τῶν κλαίωντων, καὶ ὡς συνήγορος τῆς εὐσεβοῦς καὶ ὀρθοδόξου πίστεως· μηδὲν ἄλλο προτιμᾶν τῆς σωτηρίας τῶν ψυχῶν, τῶν (1) ὧν ἀρχιερεῖς τε καὶ ποιμὴν διώρισχί τε καὶ ἐκκληται· ἅπαντά τε τὰ τῆς ἀρχιερατικῆς ἐνεργείας καὶ πράξεως ἐκτελῶν, μετὰ καὶ τῆς τοῦ ἱεροῦ συνθρόνου ἐγκαθιδρύσεως, ὡς ὧν καὶ λεγόμενος μητροπολίτης Φιλαδηλεφίας γνήσιος καὶ νόμιμος καὶ κανονικός, καὶ εὐλογεῖν καὶ ἀγιάζειν τοὺς ἐν τῇ παροικίᾳ καὶ ἀποικίᾳ ταύτῃ Χριστιανούς, ἀναγνώστας σφραγίζειν, ὑποδικόνους καὶ διακόνους χειροτονεῖν, καὶ εἰς τὸ τοῦ πρεσβυτέρου ἀξίωμα προβάλλειν, μοναχοὺς τε, καὶ μοναζούσας κείρειν, πνευματικούς πατέρας ἐγκαθιστᾶν δι' οἰκείων ἐνταλμάτων, θείους καὶ ἱεροὺς ναοὺς καθιεροῦν, εἰ συμβαίῃ, ἐπὶ σταυροπηγίᾳ τῷ ἑαυτοῦ, καὶ πάντα τὰ τοῖς ἀρχιερεῦσι καὶ πνευματικοῖς ποιμέσι καὶ διδασκάλοις προσήκοντα ἐκτελεῖν, δεσπόζειν τε καὶ ἐξουσιάζειν τῶν τῆς παροικίης ταύτης καὶ ἀποικίης τεμενῶν τε καὶ προσκυνημάτων, κτημάτων τε καὶ ἀφιερωμάτων, καὶ διοικεῖν ταῦτα, καὶ τῆς τούτων βελτιώσεως ἐπισπεύδειν ἀόκνως. Ὅφειλόντων καὶ πάντων τῶν ὑπὸ τῆς αὐτοῦ

(1) Περισευεί Ἰσω; ἐνταῦθα τὸ ἕρθρον.

ιερότητος ποιμαινομένων τε καὶ διοικουμένων εὐτεβῶν Χριστιανῶν, ὁποίου ἂν ᾦσι τάγματός τε καὶ ἀξίαι, τῆς τε ἱερατικῆς δηλονότι χορείας, καὶ τῆς μοναδικῆς πολιτείας, καὶ τοῦ κατὰ λόγον τῶν κοσμικῶν ἀρχόντων τε καὶ ἀρχομένων, ὑπέκειν τε καὶ ὑποτάσσεσθαι τοῖς παρ' αὐτοῦ διοριζομένοις, ἐπὶ σωματικῇ τε καὶ ψυχικῇ ὠφελείᾳ, καὶ κατ' οὐδένᾳ τρόπον τολμᾶν ἀντιτείνειν τῇ αὐτοῦ ἱερότητι, ἢ ἐναντιοῦσθαι, ἢ στρεφοδικεῖν ἐπὶ ἀτιμίᾳ ἢ ζημίᾳ ἢ βλάβῃ αὐτοῦ, ἀλλ' ὅλη ψυχῇ, ὑπέκειν καὶ ἐκ βαθέων ὑποτάσσεσθαι ὡς γνησίῳ αὐτῶν πνευματικῷ ποιμένι καὶ διδασκάλῳ, πᾶρέχειν τε καὶ διδόναι πάντα τὰ ἐξ ἔθους τῇ αὐτοῦ ἱερότητι μετὰ τῆς προσηκούσης τιμῆς καὶ δεξιώσεως, καὶ κατ' οὐδὲν ἐλαττώσαι τολμῶντας τὰ ἀπὸ συνηθείας ἀρχαίας διορισθέντα, πρὸς τε τιμὴν καὶ κυβέρνησιν καὶ περίθαλψιν τῆς αὐτοῦ ἱερότητος, καὶ μνημονεύειν τοῦ κληρονικοῦ αὐτοῦ ὀνόματος ἐν πάσαις ταῖς ἱεραῖς τελεταῖς καὶ ἀκολουθίαις, ὡς εἴθισται, καὶ κατὰ πάντα τρόπον φροντίζειν τῶν τῆς συστάσεως καὶ τῶν πρὸς αὐξήσιν τῆς τιμῆς τῆς αὐτοῦ ἱερότητος· ἢ γὰρ πρὸς αὐτὸν γιγνομένη τιμὴ πρὸς τὴν ἡμῶν μετριότητα διαβαίνει, καὶ δι' ἡμῶν πρὸς τὸν χρηματίζαντα καθ' ἡμᾶς ὑπὲρ ἡμῶν Ἀρχιποίμενα Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστόν. Ὁ δὲ παρὰ τὰ γεγραμμένα διανοηθεὶς πρᾶξει, καὶ τί τῶν μὴ ἀνηκόντων ποιμαινομένοις πνευματικῶς ἐνεργῆσαι, τῇ ἰδίᾳ διαστρόφῳ γνώμῃ πειθόμενος, ὁ ταιούτος ὡς ἀπειθῆς καὶ ἀνυπότακτος, καὶ λειποτάκτης, καὶ ἀλαζών, καὶ ἐναντίος τοῦ πνευματικοῦ αὐτοῦ ποιμένος οὐ μόνον εἰσέπειτα ἐπιτιμίοις βαρυτάτοις ὑπὲρ ἡμῶν καθυποβλήθησεται, ἀλλὰ καὶ τῆς κατ' αὐτοῦ ἀγανα-

κτήσεως τοῦ Θεοῦ πειραθήσεται. Καὶ γὰρ ἐπὶ τούτοις ἅπασιν ἡ παροῦσα πρᾶξις ἐν λόγῳ χρυσοβουλίου ἀπολυθεῖσα δέδοται τῷ διαληθθέντι αὐτῷ ἱερωτάτῳ Μητροπολίτῃ Φιλαδελφείας, καὶ ὑπερτίμῳ, ἐν ἀγίῳ Πνεύματι ἀγαπητῷ ἡμῶν ἀδελφῷ καὶ συλλειτουργῷ, κυρ Γερασίμῳ Βλάχῳ. Ἐν ἔτει τῷ σωτηρίῳ α. χ. π. ω κατὰ μῆνα Ἀπρίλλιον ἐπινεμήσεως τρίτης.

✠ Ἰάκωβος ἐλέῳ Θεοῦ Ἀρχιεπίσκοπος Κωνσταντινουπόλεως Νέας Ῥώμης, καὶ οἰκουμενικὸς Πατριάρχης.

ΙΑ΄

(Εἰς χάρτην)

ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ

Ἐλέω Θεοῦ Ἀρχιεπίσκοπος Κωνσταντινουπόλεως
Νέας Ῥώμης καὶ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης. (1)

Γερῶτατε μητροπολίτα Φιλαδελφείας, καὶ ὑπέρτι-
με, ἐν ἀγίῳ πνεύματι, ἀγαπητὲ ἀδελφε, καὶ συλλει-
τουργέ, κύρ Μελέτιε, χάρις εἰς σου τῇ ἱερότητι, καὶ
εἰρήνῃ ἀπὸ Θεοῦ. Γράμμα τῆς ἀρχιεροσύνης σου, (2)

(1) Ἐκ τοῦ Ὑψευροφ. τῆς Ἀδείας, Ἀριθμ. 23. — Ὁ
μὲν εἰσέτι ἀπεστερημένος τότε τῆς ἀληθείας, κατὰ
τὸν Ἀπόστολον, καὶ μὴ νομίζων πορισμὸν εἶναι τὴν
εὐσέβειαν ὑποψήσιος Μελέτιος ὁ Τυπῖλδος (περὶ οὗ τὰ κα-
τέκτα ἐξιστορήσαμεν ἐν τῷ ἡμετέρῳ Ὑπομνήματι, σελ.
76-87) τὴν ἐν ἔτει 1686 τελεσθεῖσαν αὐτοῦ χειροτονίαν ἀ-
ναγγέλλει τῇ Μεγάλῃ τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίᾳ, πρὶν εἶτι περὶ
αὐτῆς ἀποσπᾶσθαι καὶ συνήθειαι ἐκδόσεις, σηρικὸν ὕψος μα-
δῶρον προσφέρων ὁ ὑπουργός, ἵνα καὶ ταύτας, ὡς δοκεῖ, τα-
χύτερον λήβῃ. Καὶ φαίνεται μὲν παραστήσας ἐγκλίως τῷ
Πατριάρχῃ τὴν, ἐπὶ τῇ ἐκλογῇ καὶ χειροτονίᾳ, δι' ὄχλου γι-
νομένην Ῥώμην, καὶ ἐκυτὸν ἐνεδρεῦυσαν καὶ παταγοῦσαν,
αὐτὴν δὲ καὶ ἴσως τὴν ὀρθοδόξιν τῆς Κοινότητος κινδυνεύ-
ουσιν· τοῦτοις δὲ, τὸν φόβον καὶ τὰς ὑποψίας τῆς φι-
λοστοργίου Μητρὸς προελάμβανεν ὁ ἀιτήριος! Ὁ δὲ κλεινὸς
Πατριάρχης, ὁ οἶονε τὰ μέλλοντα προαισθόμενος, καὶ ὅτι τῆς
κακίας τὴν ψυχοφθορὰν σκάνδαλα προσιδῶς, ἀντεπιστέλλει τῷ
Μελετίῳ τὰ πατρικὰ τῆς εὐσεβείας λόγια, πρὸς τὸ ἐνισχύσαι
καὶ βεβαιῶσαι αὐτὸν ἐν τῇ πατροπαράδοτῳ διδασκαλίᾳ τῆς
καθ' ἡμᾶς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας. — (2) Οὕτω γέγραπται.

ἐνεχειρίσθη ἡμῖν, διαλαμβάνον σὺν ἄλλοις, ὅσα τὴν ἐπιστολὴν ἀπερτίζουσιν εἶωθε, καὶ τὰ περὶ τῆς χειροτονίας αὐτῆς, καὶ προστασίας τῆς αὐτῆς ἐκκλησίας, ὡς εὐθέτως προσυντελεσθέντα, κατὰ τὸ ἐπικρατοῦν ἄνωθεν ἔθους, ἃ τινε, καὶ διηγνόντες κοινῶς, μετὰ τῶν συνεδριζόντων ἡμῖν, ἱερωτάτων ἀρχιερέων, καὶ ὑπερτίμων, τῶν ἐν ἀγίῳ Πνεύματι, ἀγαπητῶν ἡμῶν ἀδελφῶν, καὶ συλλειτουργῶν, ὅσοι περ ἔτυχον ἐνδημοῦντες, ἐπὶ κοινῇ διασκεψέῃ τῶν ἐκκλησιαστικῶν ἡσμενίσταμεν τῆς κανονικῆς διευθετήσεως, ἀνθ' ὧν, εὐχόμεθα σοι γενέσθαι τὴν προχειρίσιν, (1) ἀξίαν τοῦ λειτουργήματος, εὐάρεστον τε Θεῷ, καὶ εὐχαρίστον· Φρόντισον οὖν ἤδη, τὸν εὐαγγελικὸν ζυγὸν, ἐπ' αὐχένος εἰσδεγεμένους, εὐαγγελικῶς το ἐγγχειρισθέν σοι λειτουργήματι διενεργεῖν, ὑπὸ τοῦ πανουργοῦ χειρωγούμενος Πνεύματος, τῶν θείων τ' ἐχόμενος ἐντολῶν, καὶ ταῖς ἱεραῖς μελέταις προσκείμενος, ἀπροσκόπως εἶν σοι, τὴν τοῦ Θεοῦ θελήματι διανύειν ὁδόν, ἐν τῇ φυλάττειν ἀπαρεγγεῖρητα πάντα, δι' ὧν, τὰ τῆς καθαρᾶς ἡμῶν, καὶ ἀμωμότητος πίστεως, ἀνατέλλει γνωρίσματα, καὶ ἀνόθευτον ἐξαστράπτει τὸ κάλλος αὐτῆς. Ἰσθι τε τοῦθ' ὡς ἐπισφράγισμα πάντων, τηρεῖν σε, κατ' ὁρεῖλὴν ἀπραϊτέτον, τὰ τῆς Ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας, ὅσα φημί περὶ δόγματι νενομίσται, ἦθη τε καὶ τάξεις, ἀρωτηρίαστα, κατὰ τὴν ἐκ τοῦ παλαιοῦ ἀρχαίου, θείαν, ἀποστολικὴν τε καὶ πατροπαράδοτον διδασκαλίαν, νυκτὶ μὴν. καὶ τὰ, προνόμια ταύτης, ἀρχιερεῖ συνδικνώσκειν, ἐξηκριβωμένοις τελεντεύων σταθμοῖς, καὶ μηδὲν παρὰ ὑάτε-

(1) Γρ. προχειρίσιν.

ρὰ νεύειν, κρούειν τε σταθμὸν ἐτερόζυγα, ἀλλ' εὐθυ-
 βόλως ἰθύνειν, καὶ οὕτω δερνεντεύειν ἀκάμπητα. Ἰνα,
 τῆς εὐκταίης ἐκείνης· ἀξιωθῇ· ἀκούσαι φωνῆς, ἐν ἡ-
 μέρᾳ ἐπισκοπῆς, εὐ δοῦλε ἀγαθὲ, εἰσελθε εἰς τὴν
 χαρὰν τοῦ κυρίου σου. Τοῦτο παρὰ ταῦτα, πρὸς τὸ
 μακχαριστὸν εἶναι δηλαδὴ παρὰ Θεῷ, ἀγαπητόν τε,
 καὶ οὐχ ἥττον ἐνδοξον παρ' ἀνθρώποις· ἀναδείξῃ σε· (1)
 οἶσθαι γὰρ ὅπως, τοῖς ἄλλω, ἢ ὡς ἔχουσιν ὑποκρι-
 νομένοις, καὶ ἄλλω· ἀποκρίσεται δεινὰ τὰ ἐπίχειρα.
 Τέως· οὐκ ἐνεσι γράφειν διεξοδικώτερον τὰ δέοντα,
 τῆς τοῦ καιροῦ μὴ προτρεπούσης ἀνωμαλίας. Ἄν
 δ' ὁ Θεὸς· τῆς εἰρήνης, ἐξῆποστειλάς τὸ ἔλεος αὐτοῦ,
 χάριση διὰ λαλῶν καὶ εἰρήνην, μεταξὺ τῶν ἐκπτε-
 ρων μερῶν ἐξουσιαστικῶν, ἐλευθέρᾳ χειρὶ, πάντως ἐπι-
 γενήσεται, τὸ γράφειν ἐνδελεχῶς, ὅσα προσήκει τῇ
 ἐκκλησιαστικῇ τάξει, καὶ συνηθείᾳ. Ἐλάβομεν καὶ
 τὸ σπριτικὸν ὕψοςμα, τὸ πρὸς ἡμᾶς σου δῶρον, καὶ
 ἀντιδωροῦμεθά σοι, τὴν παρὰ τοῦ ἀποστολικοῦ, καὶ
 οἰκουμενικοῦ θρόνου, εὐχὴν καὶ εὐλογίαν. Ταῦτα
 μὲν, ἐπὶ τοῦ παρόντος, ἡ δὲ τοῦ Θεοῦ χάρις, εἴη με-
 τὰ τῆς σῆς ἱερότητος. α χ π ζ. ψ κύγουσιν ιή.

✠ Ὁ Κωνσταντινουπόλεως· ἐν Χριστῷ αὐτῆς ὡς ἀ-
 δελφός.

† Ὁ Ἡρακλείας Βερβολομαίος καὶ ἐν Χῳ ἀδελφός τῆς
 σῆς πικνιρότητος. † Ὁ Ἰκονίου Κλήμης· (·) τῆς
 σῆς πικνιρότητος· ἐν Χῳ ἀδελφός. † Ὁ Χαλκηδόνος·

(1) Γρ. ἀναδείξει σε.

Γαβριήλ (;) (1) καὶ ἐν Χῶ ὑμῶν ἀδελφός. † Ὁ Προύσης
Καλλίνικος καὶ ἐν Χῶ αὐτῆς ἀδελφός. † Ὁ Ῥόδου
Παρθένιος καὶ ἐν Χῶ αὐτῆς ἀδελφός. † Ὁ Χίου (;)
Γρηγόριος καὶ ἐν Χῶ αὐτῆς ἀδελφός. † Ὁ Δέρκων
Μακάριος καὶ ἐν Χῶ αὐτῆς ἀδελφός.

(1) Ὁ Λεκυῆνος (Oriens Christ. T. Α'. σελ. 612) ἀντὶ τοῦ-
του, ἔχει Κ λ ή μ ε ν τ α .

ΙΒ'.

(Εἰς μεμβράναν)

ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ

Ἐλέω Θεοῦ Ἀρχιεπίσκοπος Κωνσταντινουπόλεως
Νέας Ῥώμης καὶ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης. (1)

Τὴν μὲν διαφορὰν τῶν ἐπιστημῶν ἡ ἀριστοτελικὴ ἀγγίνοια τρισὶ τούτοις ὑποκειμένῳ τρόπῳ τέλει διατετράνωκε, τὴν δὲ πρὸς ἀλλήλας τούτων ὑπεροχὴν, νῦν μὲν ἐκ τοῦ ὑποκειμένου, νῦν δὲ ἀπὸ τοῦ τέλους, ἐνίοτε δὲ καὶ ἐξ ἀμφοῖν διέγνωνκε· θαυμασίως διερμηνεύων ταῦτα καὶ εἰσηγούμενος τοῖς γλιγομένοις ἐπιστημῶν ἅπτεσθαι ἀσφαλῶς, καὶ μὴ χωλαίνειν ἀμφοῖν τοῖν ποδοῖν ἢ γοῦν τῷ ἑτέρῳ· ἀλλὰ καὶ τὸν τρόπον τῆς θεωρίας ἐξυμνεῖ ἃ τε τὰ διεστώτα τῇ φύσει εἰς ἐνὸς ὁλοκλήρου γένους ἐπιστητοῦ συμπλήρωσιν διευθετοῦντα· τῶν δὲ ὑπερκοσμίων ἐπιστημῶν τὰς διαφοράς τε καὶ ὑπεροχάς, ἡ πνευματοκίνητος λύρα, ὁ κρυφιομύστης ἐξ Ἀρείου πάγου Διονύσιος ἁγιστίαις ἐξυμνουμέναις καὶ τελεταρχικαῖς διαγνώσεσι διεσάφησεν, οὐ διὰ τῶν χαμαὶ συρομένων καὶ πλυνμένων χαρχκτῆρων, οἷον ἀπαγορεύει ὁ τῆς θεολογίας

(1) Ἐκ Θεσχυροφυλ. τῆς Ἀδελφότη., Ἀριθ. 19. — Διὰ τοῦ παρόντος Χρυσοβούλλου ἐπικυροῖ ὁ Πατριάρχης τὴν Μελετίου τοῦ Τυπάδου χειροτονίαν (βλ. Ὑπ. σ. μ. σελ. 79.) ὡς νόμιμον καὶ κανονικὴν, ἀνυψῶν αὐτὸν συνοδικῶς εἰς τὸ Φιλαδελφείας ἀξίωμα. — Ἐσφράγισται δὲ τὸ ἔγγραφο μολυβδίνῃ σφραγίδι.

ἐπώνυμοι, ἀλλὰ διὰ λόγων ἀμεταθέτων, καὶ ἀποδείξεων σφοδροτέρων, οἵτις εἰσὶν αἱ τοῦ παναγίου πνεύματος πανάγια πνεύσεις τῇ ἱερᾷ καὶ προφητικῇ γραφῇ ἱερομύστως ταμιευόμενα· καὶ οὐρανοδρόμων μὲν γεγωνῶς τῷ νοῦ τὰ ἐν οὐρανοῖς ἱεροτελεστίαι· ἱεροτελεστικῶς διεσάφησε, καὶ εἰς τριττάς τρισσομένους τάξεις διένειμε, καὶ θεολογικῶς τὰς θεολογικὰς ἐπιστήμας τούτων ἡρμήνευσε, καὶ ἱεραρχίας οὕσας ἀπαρμίλλους ταύτας ἀπέδειξεν· καὶ τὴν τῶν πρωτοτόκων Ἐκκλησίαν συναυλιζομένην αὐταῖς καὶ ἡρικυβέουσιν διεσάφησεν. Ἦ δ' ἂν εἴποιεν ἂν τις ὅσα τε καὶ εἷς περὶ τῆς ἐμπαρόδου Ἐκκλησίας ἡρμήνευσεν; δι' ἣν ὁ πατὴρ τοῦ ἰδίου υἱοῦ οὐκ ἐφείσατο, ἵνα φείσηται ταύτης, κατὰ τὸν θεῖον Ἀπόστολον· ἅτις καὶ γινώσκει δυσκατάληπτα, καὶ νοῦ δυσνόητα, θεῖας ἐπικουρίας δέόμενα τοῖς ποθοῦσιν ταῦτα εἰδέναι σαφῶς· ὧν ἀπάντων τὴν ἱερωσύνην ἀναπτύσσων, καὶ τὰς αὐτῆς ἱερὰς μαρμαρυγὰς ἀνακαλύπτων, δίδωσι κατανοεῖν, ὅσον καὶ οἷον ἐν τῷ μετὰ σώματος βίῳ το ταύτης ὠφέλιμον· ἥτις καὶ βασιλεῖς αὐτῆς ὑπέρκειται καὶ ἐξουσίαις ἀπάσης ὑπερίδρυται, διὰ τε τὸ ὑποκείμενον καὶ τὸ τέλος. Ὅσον γὰρ διαφέρει ψυχὴ σώματος, τοσοῦτον ἱερωσύνη βασιλείας· ἅτε τῆς μὲν περὶ τὰ ἀνθρώπινα καταγινομένης, νόμοις κειμένοις τῆς σωματικῆς φροντισούσης σωτηρίας· τῆς δὲ περὶ ψυχὰς καὶ τὰ θεῖα διὰ τῶν πανιέρων μυστηρίων φροντίδα τῆς ψυχικῆς σωτηρίας ἀντιποιοιμένης. Αὕτη καὶ γὰρ ὡς θειοτατον χρῆμα τῷ ὄντι καὶ τελειουργώτερον τῶν ἄλλων ἐν Χριστιανοῖς μυστηρίων ὑπ' αὐτοῦ τοῦ Σωτῆρος ἡμῶν νενομοθέτηται, ἡνίκα τοῖς ἱεροῖς Ἀποστόλοις ἀγαθοδότης καὶ κρυφιομύστως αὐτοῖς ἐνετείλατο

φάσκων· « τοῦτο ποιεῖτε εἰς τὴν ἐμὴν ἀνάμνησιν »· καὶ « πορευθέντες μαθητεύσατε πάντα τὰ ἔθνη βαπτίζοντες αὐτοὺς εἰς τὸ ὄνομα τοῦ πατρὸς καὶ τοῦ υἱοῦ καὶ τοῦ ἁγίου πνεύματος; »· Δι' αὐτῆς γὰρ οἱ ἐπὶ γῆς τοῖς ἐν οὐρανῷ συναυλίζονται, ἀμικρτημάτων ῥύποι καθαίρονται, ἁγιοσύνης σταλαγμοὶ τὰς τῶν ἐκλελεγμένων ψυχαῖς, καὶ πᾶν ὃ, τι ἄλλο σωτήριον ἀναποτίθεται. Ὅθεν καὶ ἐν τῇ περιπεπτυγμένῃ ἡμῖν Ἀποκαλύψει τοῦ εὐαγγελιστοῦ εἴρηται· « καὶ ἔσονται βχσιλεῖς καὶ ἱερεῖς » τὴν τε μυστηριώδη καὶ τὴν πνευματικὴν Ἱερωσύνην ὁμοῦ διὰ τοῦ ῥήτου τούτου ἱεροπρεπῶς δηλούμενας. Ταύτης οὖν τῆς μυστηριώδους Ἱερωσύνης ἐπινεύσεις θειοτέραις τῆς πρωτίστης ἑδρας ἢ μετρίτης ἡμῶν τετυχηκυῖα, καὶ τοῦ παγκοίνου σκάφους τοὺς παγκοίνους οἴκας οἰχοστροφουῖα, γενναίαν φροντίδα κατεβάλλετο (1) ἐπισκοπεῖν τὰς τε πόρρω καὶ ἐγγύς παροικίας τὰς ὑποκειμένους τῷ οἰκουμένικῳ ἁγιοτάτῳ καὶ ἀποστολικῷ θρόνῳ, καὶ ἀγρύπνοις ὁμμασι διευθετεῖν ἐκασταχοῦ· ὥστε μηδεμὴν τούτων ἐν στερήσει τῆς τοιούτης μυστηριώδους χάριτος εὐρίσκεισθαι. Καὶ δὴ πληροφορηθεῖσα ὅτι ἡ ἁγιοτάτη μητρόπολις Φιλαδελφίς ἡμοῖραι μὲν τρύτης τῆς θεοβραβεύτου ἐπιστασίας, ἅτε τοῦ ἐν αὐτῇ ἀρχιερατεύοντος πρότερον κυρ Γερασίου (2) τὸ ζῆν θανάτῳ φυσικῷ ἐκμετρήσαντος, καὶ πρὸς τὰς αἰωνίου σκληρὰ εἰσελάσαντος, ἐπὶ τῆς πατριαρχείας τοῦ πρὸ ἡμῶν πατριαρχεύοντος κυρ Ἰκώδου, δέδοται δὲ παρ' ἐκείνου κατὰ τὰς κατὰ τόπον συνήσεις ψήφους, διὰ κλήρων ὁλοκληρίαν ἐκδοσις, ἐπὶ χειροτονίᾳ, ἐκλεγέν-

(1) Γρ. ἱσ. κατεβάλλετο.—(2) Τοῦ Βλάχου δηλονότι.

τος, καὶ τῶν προβεβλημένων ἄλλων προτιμηθέντος, τε, καὶ προκριθέντος, τῷ τότε τοῦ διδασκάλου λογιστάτου κύρ Μελετίου, ἀνδρὸς ὡς παρὰ πολλῶν μεμαρτύρηται, κοσμιότητι διαπρέποντος, οὐ μόνον ἐκ μαθήσεως, ἀλλὰ καὶ ἐκ φύσεως πνευματικῶς ἄρχειν εἰδότος, ἐκ νέας διὰ σπουδῆς ἐπιστημῶν ἐννεάσαντος, φυσικοῖς τε προτερήμασι καὶ ἐπικτήτοις κατακοσμηθέντος, καὶ τοῦ ἐκεῖσε φροντιστηρίου διδάσκαλος χρηματίσαντος, καὶ τῇ τοῦ πρεσβυτέρου ἀξίᾳ διαπρέψαντος ὡς εἰκός, εἶτα καὶ τὸ ἀγγελικὸν σχῆμα ἀμφιασμένου, καὶ προκαταβολᾷ ἐπὶ μείζονος ἀξίᾳ προκαταβεβλημένου, ἐπὶ τὸ ἀναδεχθῆναι τὴν ποιμαντικὴν ῥάβδον τῆς μητροπόλεως ταύτης Φιλαδελφίας καὶ προστάτην ἀποκαταστῆναι. Τοιγάρτοι κατὰ τὴν πατριαρχικὴν ἐκδουσίαν, τοῦ διολειφθέντος παρὰ τριῶν συλλειτουργούντων χειροτονηθέντος τῇ ἐπικλήσει τοῦ παναγίου Πνεύματος, ἐπὶ προστασίᾳ τῆς μητροπόλεως ταύτης, ἔγνωσται ἡμῖν τὴν τοιαύτην χειροτονίαν κατασφαλίσαι τε καὶ ἐπικυρῶσαι κατὰ τοὺς ὅρους, τῶν ἱερῶν συνοδῶν. Καὶ δὴ γνωμοδοτήσεως συνοδικῆς τῶν περὶ κατατυχόντων (sic ἰ. περικατατυχόντων) ἱερωτάτων μητροπολιτῶν καὶ ὑπερτίμων ἐν ἀγίῳ Πνεύματι ἀγαπητῶν ἡμῶν ἀδελφῶν καὶ συλλειτουργῶν, τοῦ Ἑρακλείου κύρ Βαρθολομαίου, τοῦ Κυζίκου κύρ Κυρίλλου, τοῦ Χαλκηδόνος κύρ Γαβριὴλ, τοῦ Ῥόδου κύρ Παρθενίου, τοῦ Προύσης κύρ Καλλινίκου, τοῦ Δέρκων κύρ Μακκαρίου, γεγονυίας κεκύρωται καὶ κατασφαλίσται, (1) καὶ ἐπιβεβαιώται, κατὰ τὴν ἐκκλησιαστικὴν διατύπωσιν, ἥ τε ψῆφος καὶ ἡ χειροτονία αὐτῇ, ὡς νόμιμος καὶ κανονικῇ. Ὅθεν ὀφείλει ὁ δια-

(1, Γρ. κατασφαλίσται.

λειφθείς αὐτὸς οὗτος ἱερώτατος μητροπολίτης Φιλαδελφίας καὶ ὑπέρτιμος ἐν ἀγίῳ Πνεύματι ἀγαπητὸς ἡμῶν ἀδελφὸς καὶ συλλειτουργὸς κύρ Μελέτιος, λαβέσθαι τε νοερῶς καὶ ἐπιλαβέσθαι τῆς θεοθέου αὐτῷ κληροδοτηθείσης μητροπόλεως ταύτης, καὶ εὐλογεῖν καὶ ἀγιάζειν τοὺς ἐν αὐτῇ χριστιανούς, καὶ πάντα τὰ ὀρχιερατικὰ ἐκτελεῖν, μετὰ καὶ τῆς ἱερᾶς συνθέρου ἐγκαθιδρύσεως, ὡς γνήσιος καὶ νόμιμος, καὶ κανονικὸς μητροπολίτης ταύτης, ἀναγνώστας σφραγίζειν, διακόνους καὶ ὑποδιακόνους χειροτονεῖν, καὶ εἰς τὸ τῶν πρεσβυτέρων ἀξίωμα προεβάζειν, μοναχοὺς καὶ μοναζούσας κείρειν, ναοὺς καθιεροῦν ἐπὶ σταυροπηγίῳ ἰδίῳ, ἐντολτήρια διδόναι καὶ διδάσκειν καὶ κηρύττειν τὰ τῆς ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας δόγματα τε καὶ διδόμεναι, καὶ φυλάττειν αὐτὰ ἀμετάσβεστα καὶ ἀνόθευτα, καὶ ἀπορρηγείστα, βασιλικὴν βαδίζειν ὁδὸν καὶ ἐπὶ θάτερα ἀποκλίνειν· καὶ ἐξουσιάζειν πάντων τῶν τῆς μητροπόλεως κτημάτων τε καὶ σφιερωμάτων, κινήτων τε καὶ ἀκινήτων, καὶ σπεύδειν τῆς αὐξήσεως αὐτῶν καὶ βελτιώσεως, καὶ εἰσπηγεῖσθαι τοὺς ἐν αὐτῇ Χριστιανούς τὰ ψυχωφελεῖ καὶ σωτήρια, οὐ μόνον ταῖς ἀπὸ γλώσσης νοουθεσίαις, ἀλλὰ πολλῷ μᾶλλον ταῖς ἀπὸ τοῦ ἰδίου βίου χειραγωγίαις, τύπος καὶ ὑπογραμμὸς τοῖς πᾶσι γινόμενος, ἵνα τοὺς πάντας κερδήσῃ ἢ πλείονας, κλάειν μετὰ τῶν κλαιόντων, καὶ χαίρειν μετὰ τῶν χαιρόντων, καὶ κορποῦσθαι καὶ λορβάνειν τὰ ἀπὸ συνηθείας ἐκκλησιαστικά δικαιώματα· οὐδεὶς γὰρ στρατεύεται ὑψωνίοις ἰδίοις κατὰ τὸν θεὸν Ἀπόστολον· ὀφειλόντων καὶ πάντων τῶν ἐν τῇ μητροπόλει ταύτῃ ἐντιμοτάτων κληρικῶν, εὐλαβεστάτων ἱερέων, ὁσιωτάτων ἱερομονάχων, εὐγενεστάτων καὶ χρησιμω-

τάτων ἀρχόντων καὶ ἀδελφῶν, καὶ τοῦ λοιποῦ χριστιανικοῦ πληρώματος, ἀπονέμειν αὐτῷ τὴν προσήκουσαν τιμὴν καὶ εὐλάβειαν καὶ δεξιῶσιν, καὶ ὑπεῖκειν καὶ ὑποτάσσεσθαι, ὡς πνευματικῷ αὐτῶν πατρί, καὶ διδασκάλῳ, καὶ ποιμένι, καὶ κατ' οὐδὲν ἀντιλέγειν ἢ ἀντιφέρεισθαι τοῖς πρὸ αὐτοῦ λεγομένοις παργγέλμασί τε καὶ νοθετήμασι καὶ μνημονεύειν τοῦ κανονικοῦ αὐτοῦ νόμου· ἐν πάσι τελεταῖς καὶ ἀκολουθίαις, καὶ συντρέχειν καὶ βοηθεῖν αὐτῷ ἐν ταῖς ἀνογκαίαις αὐτοῦ χρείαις, ἀγρυπνοῦντι ὑπὲρ τῶν ψυχῶν αὐτῶν ὡς λόγον ἀποδώσονται, ἵνα μὴ στενάζων τοῦτο ποιῇ, ἀλυσιτελεῖ, γὰρ, καὶ διδόναι εὐγνωμόνας καὶ εὐπειθῆς τὴν προσήκουσαν ἐλεημοσύνην καὶ βοήθειαν πατρί καὶ ποιμένι, καὶ εἴτι ἄλλο ἀπὸ συνηθείας ἀρχαίς. Ὁ γὰρ πρὸς ταῦτα διακονούμενος πρᾶξι καὶ ἐνδείκνυμενος ἀπέθειεν, ὁ τοιοῦτος ὡς ἀλαζῶν οὐ μόνον τῆς τοῦ Θεοῦ ὀργῆς πειραθήσεται καὶ ἀγανακτήσεως, ἀλλὰ καὶ βαρυτάτοις ἐπιτιμίαις καθυποβληθήσεται· ἢ γὰρ πρὸς τὴν αὐτοῦ ἐρώτηται γινομένη τιμὴ καὶ εὐλάβεια, πρὸς τὴν ἡμῶν μετριότητα διαβαίνει, καὶ δι' αὐτῆς πρὸς Θεόν, οὐ τύπον σώζουσιν οἱ Ἀρχιερεῖς, ἐπὶ γὰρ. Ἐπὶ γὰρ τούτοις ἅπανσι, καὶ ἡ παροῦσα πρᾶξι ἀπολυθεῖσα δέδοται διὰ σπραγίδος τῷ δικληρθέντι αὐτῷ ἱερωτάτῳ μητροπολίτῃ Φιλκαδελφείας καὶ ὑπερτίμῳ ἐν ἀγίῳ Πνεύματι ἀγαπητῷ ἡμῶν ἀδελφῷ καὶ συλλειτουργῷ, κυρ Μελετίῳ: — Ἐν εἴτει τῷ σωτηρίῳ χιλιοστῷ ἐξ' αὐτοῦ ὑγδοηκοστῷ ἐβδόμῳ: κατὰ μῆνα Ὀκτώβριον: Ἐπινεμήσεως δεκάτης.

✠ Διονύσιος ἐλέω Θεοῦ Ἀρχιεπίσκοπος Κωνσταντινουπόλεως νέος Ῥώμης καὶ Οἰκουμενικός Πατριάρχης.

ΙΓ'.

(Εἰς χάρτην)

Κ Α Λ Δ Ι Ν Ι Κ Ο Σ

Ε'λέω Θεοῦ Ἀρχιεπίσκοπος Κωνσταντινουπόλεως
Νέας Ῥώμης καὶ Οἰκουμενικός Πατριάρχης. (1)

Ιερώτατε μητροπολίτῃ Φιλαδελφείας, ὑπέρτιμε καὶ ἐξάρχε πάσης Λυδίας, ἐν ἀγίῳ Πνεύματι, ἀγαπητὲ ἀδελφε, καὶ συλλειτουργεῖ τῆς ἡμῶν μετριότητος, κύρ Μελέτιε, χάρις εἴη σου τῇ ιερότητι, καὶ εὐρήνη ἀπὸ Θεοῦ. Γράμματα τῆς ἀρχιερωσύνης σου, ἁπαξ καὶ δις, ἐλάβομεν, καὶ ἐκ τῶν τοῦ καιροῦ περιστάσεων, δὲν τῆς ἐδώσαμεν τὴν ἀπόκρισιν. Ἦδη δὲ, ἐν Ἀδρινουπόλει δικτριβόντες, δι' ἀνγκυαίας χρείας, καὶ ὑποθέσει τοῦ καθ' ἡμᾶς ἀγιωτάτου πατριάρχικοῦ, ἀποστολικοῦ τε, καὶ οἰκουμενικοῦ θρόνου, ἐλάβομεν καὶ τρίτον αὐτῆς γράμμα, δι' οὗ, γνόντες τὴν ἀγαθὴν αὐτῆς ὑγίειν, ἐχάρημεν, καὶ τὰ χρυζόμενα ἐκαταλάβομεν. Πρῶτον παρκαπονεῖται, πῶς δὲν τὴν ἐγράψμεν ποτε, τὸ ὅποσον ἃς τὸ ἀποδῶτῃ εἰς τὸ ἀνώμαλον τοῦ καιροῦ, καὶ εἰς τὰ αὐτοῦ ἐκδεχόμενα, ὧν ἔνεκεν, ἀμοιρεῖ συχῶν ἡμετέρων γραμμάτων. Δεῦ-

(1) Ἐν Θησαυροφ. τῆς Ἀδελφ., Ἀριθ. 24. — Ἔστι δὲ πρὸς Μελέτιον Τυπίλδον ἡ Ἐπιστολή, ἰδίως γράψαντα τῷ Παναγιωτάτῳ Καλλίνικῳ τῷ Β'.

τερον δὲ, μᾶς σημειώνει, περὶ τῆς κατ' αὐτῆς φημισθείσης συκοφαντίας, καὶ διαβολῆς τινῶν χειρεράκων καὶ φιλοκατηγόρων, ὡς φρονεῖ δῆθεν τάναντία τῆς καθ' ἡμᾶς καθολικῆς καὶ ἀποστολικῆς Ἀνατολικῆς τοῦ Χριστοῦ, ἀγίας Ἐκκλησίας. (1) Τὰ τοιαῦτα μέντοι, εἰ καὶ νὰ ἐφθασαν καὶ εἰς τὰς ἡμετέρας ἀκοάς, ἀλλ' οὐδαμῶς τὰ ἐπιστεύσαμεν, μήτε ἀκρόασιν ἐδώσαμεν ἐν τούτοις, ἔχοντες ἐξ ἀκοῆς, ἀπὸ τινῶν φιλαληθῶν, καὶ πρὸς αὐτὴν ἀπαθῶς διακειμένων, ὅτι φρονεῖ τὰ καθ' ἡμᾶς, ὑγειῶς τε, καὶ ἀπαραλλάκτως, καὶ μάλιστα ἐβεβαιώθημεν ἐν τούτῳ, παρὰ τοῦ κορυφαίου τῶν σῶν φοιτητῶν, ἐλλογιμωτάτου ἀκέρους, κύρ Ἀνδρέου τοῦ Λικινίου. (2) Εἶθε δ' ὡς ἠκούσαμεν, καὶ ἐμάθομεν, καὶ ἐβεβαιώθημεν, ἀξιῶσαι (γρ. ἀξιῶσοι) αὐτὴν ὁ Κύριος, δοξάζειν καὶ φρονεῖν ὀρθοδόξως, μέχρι τελευταίας αὐτῆς ἀναπνοῆς, προκόπτουσα ἐπὶ τὸ κρεῖττον, ἐν τῷ εὐαγγελίῳ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, καὶ Θεοῦ ἡμῶν. καὶ τρίτον γράφει διὰ τινι ψευδασκητῇ, ὀνόματι Συμεῶν, ὡς ἤγαγεν αὐτόθι, εἰς τὴν πολιτείαν ταύτην, γράμμα πατριαρχικόν, παρέχον ἄδειαν, τῷ πρώτῳ Κεφαληνίας Παϊσίῳ, ἀθέσμως, ἀκόσμως τε, καὶ ἀσέμνως σεμνύνεσθαι ἐν ταῖς ἱερατῇ

(1) Οὐκ ἐσυκοφαντήθη, οὐ διεβλήθη, προδοσίαν πίστεως μελετήσα., Μελέτιε· ἀλλ' ἐφωράθη, ἀλλ' ἐπεγνωσθή, δι' αὐτῆς τῆς σῆς πλάνης καὶ ἀσεβείας! ('Ανάγνωθι τοῦ ἡμετέρου Ἰπομνήμ. σελ. 79. 80.) — (2) Κατὰ τὸν ὑπὸ Σάθα ἀναφερόμενον (ἐν Νεοελλ. Φιολ. σελ. 448) φιλοπονώτατον Γ. Ζαβίραν, ἦν μὲν ὁ Λικίνιος ἐκ Κερκύρας (Μονεμβασίας ὀρθότερον) περιβόητος ἱατρός, τελευταίως τῷ 1715. Ὡς δὲ φίλος ἐπιστήθιος τοῦ Μελετίου, ἡ τὸν δόλιον ἠγνοεῖ, ἡ συνεψεύδετο μετ' αὐτοῦ.

τελεταῖς, πατριαρχικῇ μάλιστ' αὖτις τὴν κεφαλὴν κοσμοῦμενον. (1) Ὅπερ γράμμα πάντῃ ἐστὶ ψευδές· καὶ ῥαδιουργία· ἔργον, καὶ ἀποτέλεσμα· πρῶτον, ὅτι ποτὲ εἰς τὴν ἱερὰν ὁμήγουριν, τῶν συναδελφῶν ἡμῶν ἀρχιερέων, δὲν ἠκούσθη, μήτε ὅλως ἐγροικῆθη, νὰ δοθῇ τοιοῦτον γράμμα· δεύτερον, ὅτι ἂν ἐδίδετο, ἤ-
θελε πλουτεῖ καὶ τὰς ὑπογραφὰς τῶν ἄλλων ἀρχιε-
ρέων· τρίτον, ἤθελεν εἶναι (2) κατὰ τὸ ἔθος τῆς
καθ' ἡμᾶς τοῦ Χριστοῦ μεγάλης Ἐκκλησίας, καὶ ἐν
τῷ ἱερῷ αὐτῆς κώδικι καταστρωμένον, εἰς ἐνδειξιν. Ἄ-
τινα τρία ταῦτα, εἰσὶ χαρακτηριστικά, καὶ βεβαιω-
τικά τῶν τοιούτων ἐκδεδομένων γραμμάτων. Ἐπεὶ
δὲ, τὸ γράμμα ἐκεῖνο, καὶ τῶν τριῶν τούτων ἀμοι-
ρεῖ, φανερόν ἐστίν, ὡς ὑπάρχει νόθος καὶ σκότιον, ὅ-
θεν, ἔστω, καὶ λεγέσθω, καὶ μενέτω ἄκυρον τελείως,
καὶ δικπαντός ἀνίσχυρον, εἰς οὐδὲν λογιζόμενον, καὶ
ὡς μηδέποτε γεγονός. Ἐπὶ τὸ τοιοῦτον ψευδεπί-
πλαστον γράμμα, λέγεις πῶς νὰ ἐδόθῃ, διὰ τὸν
πρῶτον Κεφαληνίαν Παῖσιον· τὸν δὲ μετὰ τὸν Παῖσιον,
ῥηθέντα Τιμόθεον, ἀγνοοῦμεν ἡμεῖς, καὶ, εἰ ὅλως ἐ-
στὶν ἀρχιερεὺς, καὶ πόθεν τὴν χειροτονίαν ἔλαβεν, οὐ
γινώσκουμεν. (3) Περὶ δὲ τῶν γιγνομένων κατὰ τό-
πους ἀτοπημάτων ὁποῦ γράφεις, μηδενὸς τὰ τοιαῦ-
τα, κωλύσαι ἰσχύοντος, τοῦτο εἶναι σύμπτωμα τοῦ

(1) Ἀμιλλᾶσθαι δῆθεν βουλόμενος τοὺς Φιλαδελφεῖς
Μητροπολίτας. — (2) Οὕτως ἐν τῷ χειρογράφῳ. — (3) Τὸν
Τιμόθεον τοῦτον, ἴσως ὡς παρ' ἀνόμῳ ἀναδάντα, μετὰ τὸν
Παῖσιον, τὸν Κεφαληνίαν θρόνον, οὐ μνημονεύει Λεσκηνός
(Oriens Chr. T. B. σελ. 235). καίτοι οὐκ ὀλίγα ἔχει τὰ χά-
σματα.

καιοῦ, κρίμασιν οἷς οἶδε Κύριος· (1) ὅς τις νὰ εὐδο-
κήσοι, (2) τῷ ἀπειρώ αὐτοῦ ἐλεῖι, νὰ ἐξετασθῶν
ποτέ, καὶ νὰ ἐμποδισθῶν τόσον τὰ τοιαῦτα ἀτοπα,
ὅσον καὶ τὰ τοῦ παρηνόμου· ἀρχιερατεύοντο· ἐκαῖσε
Τιμοθέου, καὶ νὰ ἔλθουν εἰς εὐθύτητα κανονικὴν,
κατὰ τὴν ἐκκλησιαστικὴν ἀκριβεστάτην τάξιν, καὶ
δικτύωσιν. Τὰ ὅσα μᾶ· σημειώνει πῶ· μᾶ· πέμπει
διὰ τοῦ Μανουὴλ Βουβουλίου (3) δωρήματα, εὐρί-
σκονται ἀκόμη εἰς τὰς χεῖρας τοῦ κυρ Ἀνδρέου Λι-
κινίου, καθὼς μᾶ· γράφει, καὶ ὅταν πηγαίνομεν σὺν
Θεῷ εἰς τὴν πόλιν, θέλομεν τὰ παρὰλάβει· καὶ εἰς
πολλὰ ἔτη τῆς. Ἀ· ἔχωμεν δὲ καὶ αὐτῆς γράμμα
τῆς, δηλωτικὸν τῆς ὑγείας· τῆς· καὶ ἡ χάρις τοῦ
Θεοῦ, εἴη μετὰ τῆς· σῆς· ἐσώτητος. α χ υ β. ψ σεπ-
τεμβρίου ιη'.

✠ Ὁ Κωνσταντινουπόλεως, καὶ ἐν Χριστῷ αὐτῆς,
ἀδελφός.

(Ἡ ἔξω ἐπιγραφή). « Τῷ ἱερωτάτῳ μητροπολίτῃ
Φιλαδέλφειας, ὑπερτίμῳ καὶ ἐξόρχῳ πάσης Λυδίας,
κυρ Μελετίῳ, τῷ ἐν ἀγίῳ Πνεύματι ἀρχιεπιστῶ ἀδελ-
φῷ, καὶ συλλειτουργῷ τῆς ἡμῶν μετρίότητος. »

(1) Ὁ τῆς ἐκκλησιαστικῆς εὐταξίας καὶ διατυπώσεως
ζῆλον ὑποκρινόμενος, τὰ μὲν τῶν ἀλλοτρίων ἀτοπήματα ἐνε-
κάζει, τὰ δ' ἐαυτοῦ ὑπεκρύπτειτο. — (2) Γρ. εὐδοκία.

(3) Ἀμφιτάλαντος περὶ πίστιν οὗτος ὁ Μανουὴλ, συγγε-
νὴς τοῦ γνωστοῦ, καὶ ἰσως ἐμάρτυρος αὐτοῦ, Νικολάου κρη-
τός τοῦ Βουβουλίου. Τοῦ δὲ Πατριάρχου τὴν εὐλοκίαν ποι-
εῖας τε καὶ δωρημάτων ἐνέθρυσεν ὁ πλάνος Μελετίος.

Δ

('Αντίγραφον) (*)

Κ Υ Ρ Ι Α Λ Ο Σ

Ε'λέω Θεοῦ Ἀρχιεπίσκοπος Κωνσταντινουπόλεως
Νέας Ῥώμης καὶ Οἴκουμενικὸς Πατριάρχης .

Αἰδεσιμώτατε Πρωτοπρεσβυτέρῳ τῆς Νήσου τῶν Κορυ-
φῶν υἱέ κατὰ πνεῦμα ἀγαπητέ τῆς ἡμῶν μετριότη-
τος· ἐντιμώτατοι κληρικοί, εὐλαδίστατοι Ἱερεῖς, εὐ-
γενέστατοι Ἀρχοντες καὶ λοιποὶ πάντες, εὐλογημέ-

(*) Τοῦτο τὸ παρὰ τῆς Ἀγίας ἡμῶν Ἐκκλησίας δι-
καίως ἐκτοξευθὲν καθαιρετὸν τοῦ Φιλαδελφείας Μαλετίου καὶ
ἀφοριστικὸν Σиноδικὸν Γράμμα ἀνερεύνητον ἤδη ἐστὶν ἐν τῇ
ἀργεμισκοπικῇ τῆς Κεφαλληνίας Γραμματείᾳ, ὅπου ἐκ τῆς
ἰταλικῆς μεταφράσεως ἐν τοῖς τῶν Ἑνετῶν Ἀρχ. σωζομένης
(Filze Ἀριθ. 6. Communicate dal Cons.^o de' X. — Senato IV. Se-
creta) φαίνεται ἀποσταλέας ὁ Παναγιώτατος καὶ πρὸς τὸν
Ἀγίον Κεφαλληνίης καὶ Ζακύνθου. (Βλ. ἡμέτερον Ὑπόμνη-
μα σελ. 85. 86.) Μελόντες δὲ πρὸς τοῦ κ. Σίθχ, ὅτι τὸ
σπάνιον ἐγγράφον διατετηρημένον ὑπάρχει παρὰ τῇ ἐν Λευ-
κάδι Σχολᾷ καὶ μουσοφιλήτῳ κυρίῳ Ἰωάννῃ Ν. Σταμα-
τέλῳ, ἐδεήθημεν αὐτοῦ (φιλοφρόνως μεσιτεύοντος τοῦ Ἰππό-
του καὶ κλεινοῦ ἡμῖν φίλου Ἀριστοτέλους Βαλλωριῶτου),
ὅπως λάβωμεν ἀντίγραφον τοῦτου πρὸς δημοσίευσιν. Γεν-
ναίως δὲ συγκατανεύσαντος τοῦ φιλογενεστάτου κ. Σταματέ-
λου, πολλὴν ὀφειλομεν αὐτῷ τε καὶ τοῖς φίλοις αὐτοῦ τὴν
εὐγνωμοσύνην.

Τοῦ δὲ νῦν ἀκριβῶς ἐκδιδομένου πολυτίμου Πατριρχι-
κοῦ Γράμματος (ὅστινος ἀντίγραφὴ ἐστὶ τοῦ παρελθόντος

νοι Χριστιανοί, τέκνα ἐν Κυρίῳ ἀγαπητά τῆς ἡμῶν μετριοτήτος, χάρις εἴη ὑμῖν, καὶ εἰρήνη καὶ ἔλεος παρὰ Θεοῦ παντοκράτορος καὶ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, παρ' ἡμῶν δὲ εὐχὴ, εὐλογία καὶ συγχώρησις.

Πολλὰ μὲν εἰσὶ καὶ ἄλλα τὰ καταβιβάζοντα καὶ καθαιροῦντα τοὺς παρὰ τὰ διατεταγμένα ἐκτρεπομένους, καὶ μὴ φυλάττοντας τῆς ἰδίας ἐπαγγελίας τὰ ὅρια, (1) τῆς ἀρχιερατικῆς ἀξίως καὶ χάριτος οὐχ ἥττον δὲ τῶν ἄλλων ὑπεύθυνον ἀποκαθιστᾷ καὶ ὑπὸ ποινὴν τίθησι τὸ τῆς ἀποστασίας καὶ ἀθετήσεως ἔγκλημα, τὸν ἀποστατοῦντα ἀπὸ τῶν τοῦ Θεοῦ δικαιοματίων, καὶ ἀθετοῦντα τὰς πρὸς Θεὸν συνθήκας αὐτοῦ, δι' ὧν ἀναδέχεται ψυχὰς εὐσεβῶν, καὶ ὑπέσχετο καθοδηγεῖν αὐτάς καὶ ἰθύνειν πρὸς σωτηρίῳδὴν κατάστασιν, ἄγρυπνεῖν τε ὑπὲρ αὐτῶν, καὶ τῇ ἰδίᾳ ψυχῇ τιθέναι, ὥστε καθρεπούσας παρυστῆσαι ταύτας, καὶ ἀπηλλοτριμέναι πάσης τε κηλίδος κακονοίας τε καὶ κακοδοξίας, καὶ μὴν καὶ ἐκυτὸν ἐν τῷ φοβερῷ κριτηρίῳ τῆς δευτέρας τοῦ Χριστοῦ παρουσίας, καὶ κοινῇ ἀνταποδόσεως· εἶτε τολμηρῶς καὶ ἀναιδῶς ἔνκντι Θεοῦ ψευδόμενον, ἀπατεῶ

αἰῶνος τὸ παρὰ τῆς κ. Σταματέλῳ σωζόμενον) προηγέται τίτλος τοιοῦτος· « Συνοδικὴ καθάρσις τοῦ ἀποστατήσαντος » τῆς Ἀνατολικῆς Ἀγίας τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας Μελετίου Τυπάλδου, τοῦ ἐν ταῖς κλειναῖς Ἐνετίαις Μητροπολίτου Φιλadelphίας, χρηματίσαντος ἐν τῷ πανσέπτῳ ναὶ τοῦ Ἁγίου Γεωργίου τῶν Ῥωμαίων. Ἐπέμφθη δὲ εἰς τὸ τότε πανχιδοσιμώτατον Μέγαν Πρωτοπαπᾶν Κ. Κ. Ἀναστάσιον Αὐλωνίτην διὰ τοῦ Πανιερωτάτου Ἰωαννικίου (γρ. Ἰωαννίνων) Κ. Κ. Κλήμεντος. »

(1) Ἰσ. λείπει κ α ι.

νά τε καὶ ὑποκριτὴν καὶ προδότῃν ἀναφανῆναι, ἀν-
τι κελοῦ ὁδηγοῦ καὶ σωτῆρος τῆς ἐγχειρισθείσης αὐ-
τῷ ἐκλεκτῆς τοῦ Θεοῦ παρακαταθήκης· δικαίως ἔ-
ρα καὶ ἐξ ἀνθρώπων ἀποδοκιμάζεται, καὶ δι' ἀποκη-
ρύξεως ἀλλοτριοῦται τῆς, ἥς ἔτυχεν ἀξίας καὶ χάρι-
τος ὁ τοιοῦτοτρόπως διὰ τὸ κακότεχνον τῆς αὐτοῦ
ψυχῆς καὶ προκίρσεως ἀσυνετῶν, καὶ ἀλλοτριῶς ζῆν
αἰρούμενος τῶν ἐντολῶν τοῦ Χριστοῦ, καὶ τὰς κανο-
νικάς παρμβαίνων διατάξεις, καὶ τὰς ἀγιολέκτους
καταχρώμενος χρήσεις (ἴσ. γρ. ῥήσεις), καὶ μὴ ἀξί-
ως περιπατῶν τῆς κλήσεως, ἥς ἐκλήθη, κατὰ τὴν
Ἀποστολικὴν ὑποθήκην, ἀλλὰ καταψευδόμενος φαίνε-
νεται τῆς ἐπαγγελίας αὐτοῦ, καὶ τὸ Πνεῦμα λυπῶν
τὸ ἅγιον, ἐν ᾧ ἐσφραγίσθη· καὶ γὰρ ἐφ' ὅσον ὁ ἔμ-
φρων καὶ νουνεχὴς οἰκονόμος ἐπικινεῖται καὶ μακαρί-
ζεται παρὰ τῆς θεσπιστικῆς φωνῆς, δόκιμος καὶ ἀξιος
περὶ τὸ ἔργον φανεῖς τοῦ Θεοῦ, αἰωνιζούσης τε εὐκλεί-
ας καὶ οὐρανίου ἀνταποδόσεως ἀξιοῦται· » δόξα (1)
γὰρ, φησί τὸ ἀποστολικὸν θεῖον λόγιον, καὶ τιμὴ καὶ
εἰρήνη παντὶ τῷ ἐργαζομένῳ τὸν ἀγαθόν » καὶ ὁρθῶς
πολιτευομένῳ, εἰς τοσοῦτον πονηρὸς καὶ ἀχρεῖς· δοῦ-
λος ἀκούει ὁ κακέμπορος, ὃς τὴν ἐμπιστευθεῖσαν αὐτῷ
διαστρέψας οἰκονομίαν, κακοσχόλως τε, καὶ κακούργως
περὶ ταύτην ἐμπορευσάμενος, μακράν τε ἀποβάλλεται
καὶ ἀποσκορακίζεται καὶ καταδικάζεται κανονικαί· αὐ-
στηρίαις, καὶ νόμων ἱερῶν ἀποφάσεις, καὶ τῆς ἐκκλη-
σιαστικῆς ὀλομελείας εὐλόγως τῇ πνευματικῇ ἀξίᾳ
ἐκκόπτεται, ὡς καρποῦς πονηροῦ· καὶ ἐπιθυμωμένους
(2) ἀνάδιδους περὶ τὸν εὐθαλῆ καὶ ἀμώμητον περὶ-

(1) Γρ. δόξα. (2) Γρ. ἴσ. ἐπιτιμωμένους.

βολον τοῦ Χριστοῦ, καὶ καθάπερ ἐξίτηλον ξύλον καὶ εὐθετον ἀπορρίπτεται πρὸς τὴν τοῦ ἐπαπειλουμένου πυρὸς ἀνάλωσιν, ὡς ἀποτρόπαιος καὶ θεοστυγής· « ἀπολεῖς, γὰρ φησί, πάντας τοὺς λαλοῦντας τὸ ψεῦδος » καὶ « δόλιον ἄνδρα βδελύσσεται Κύριος » ἀπωλεί τῆς κατὰ ψυχὴν νοουμένης, τοῦ ἀπὸ Θεοῦ ἀπομακρυσμοῦ καὶ ἀπαχωρισμοῦ· μακρυσμὸς δὲ καὶ ἀποχωρισμὸς ἀπὸ τῆς τοῦ Θεοῦ ἀληθείας εἰς τὸν τοῦ ψεύδους πατέρα παρὰπέμπει τὸν διάβολον, ᾧ τινι ἀκολουθῶν καὶ κολῶμενος (γρ. κολλῶμενος), τὸ ἐν γίνεται κατὰ πρᾶξιν καὶ λόγον, ἄλλο μὲν φαινόμενος καὶ ὑποκρινόμενος ἄλλο δὲ ὢν, ὡς ἐκεῖνος πολλάκις καὶ εἰς ἀγέγονον φωτὸς μετασχηματίζεται· διὸ καὶ σὺν ἐκείνῳ τέλος πάντων εἰς τὴν αἰωνίαν καὶ ἀτελεύτητον συγκαταδικάζεται κόλασιν.

Ἐπειδὴ τοιγροῦν κατεφάνη καὶ ἐγνώσθη καὶ ὁ χρηματίσας, ὡς μὴ ὤφειλε, Μητροπολίτης Φιλαδέλφειας Μελέτιος, ἀποστάτης, διπλαδὴ καὶ ὑποκριτής, ἀπατεῶν τε καὶ δόλιος, καθὰ ἐδηλοποιήθη ἡμῖν, καὶ ἐπιστοποιήθη παρὰ πολλῶν, ὅστις μηδὲ μὴ τὸν φόβον τοῦ Θεοῦ ἐναποκείμενον ἔχων ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ καὶ τὴν τοῦ Θεοῦ κρίσιν καὶ ἀνταπόδοσιν εἰς νοῦν ὄλως μὴ θέμενος, ἀποστάτης ἐγένετο τῆς καθ' ἡμᾶς Ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας, καὶ τῆς ὁλοκληρίας αὐτῆς ἀπεσκίρτησεν, ἐτερόδοξος ἄντικρυς κατὰστας, ἀλλόκοτόν τε καὶ τερατώδες ἐσχηκὼς φρόνημα, ὅπερ πολλὰς καὶ μὲν καὶ πρότερον παρὰ πολλῶν καὶ διζφύρων χριστιανῶν ἀνηγγέλθη ἡμῖν, ἀντιβολὴ δὲ τῆς ὑποθέσεως ἐγένετο ὧς τότε, καὶ συμπέρασμα καιροῦ περιμένουσιν ἰδεῖν τὸ τέλος εἰς πληρεστέραν πληροφορίαν· τα νῦν δὲ ἐξυτὸν τε ἐφ' ἐκέρωσέ τε καὶ ἐμάρτύρησεν.

ἐφ' οἷς ἐπράξε καὶ πράττει, κατὰ δὴλον ποιήσας τὴν
κακόνου αὐτοῦ καὶ κακοδοξίαν· τὴν τε γὰρ ἱερὰν
ἀκολουθίαν τοῦ ἐν ἀγίοις πατρὸς ἡμῶν Γρηγορίου τοῦ
Παλχυᾶ, τὴν ἐν τῷ Γριωδίῳ περιεχομένην, ἥτις ποινῇ
ἐπικρίσκει ὑπὸ τῶν ἀγίων Πατέρων προστεθῆ τῇ Ἐκ-
κλησίᾳ, καὶ διατάχθη ψάλλεσθαι καὶ ἀντιφωνεῖσθαι
τῇ δευτέρᾳ Κυριακῇ τῶν νηστειῶν, ἀφείλετο καὶ ἐ-
ξέβαλεν ἐκ μέσου ἰδίᾳ ἐξουσίᾳ καὶ αὐτονομίᾳ, ὅπερ
οὐκ ἐξῆν αὐτῷ ποιῆσαι· ὥσπερ γὰρ κοινῇ γνώμῃ προ-
σταθῆ τῇ ἐκκλησίᾳ ἢ ἀκολουθίᾳ αὕτη, εἰ γε εἴδει ὅ-
λω; ἐξαίρεθῆναι, συνοδικῇ αὐτῇ; διατάξαι καὶ ἀπα-
φάσαι ἐχρῆν ἐξαίρεθῆναι, ἀλλ' οὐ γνώμῃ ἐνὸς μόνου,
αὐτοῦ τοῦ μακροβόρου Μελετίου, κατὰ ψηφισμῶν
ἀδικηρίτω; καὶ περνενομένου τῆς κοινῆς τῶν Πα-
τέρων διατάξεως· τοῦτο τε οὖν ἐτόλμησε κακουργῆ-
σαι ὡς αὐτόνομός τε καὶ αὐτοκράτορ, ἢ μᾶλλον εἰ-
πεῖν κακοκράτορ καὶ ἐμυρόντης. Καὶ τὸ μνημό-
συνον τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου τῆς Κωνσταντι-
νουπόλεως, τὸ ἐκφωνούμενον ἐν τοῖς ἱεροῖς διπτύχοις
ἀφείλετο καὶ ἐξῆρεν, ἀποσιωπήσας τῶν Πατριαρχικῶν
ὀνομάτων, καὶ μὴ ἐκφωνῶν τὴν ἱερὰν ταύτην ἀνα-
φορὰν κατὰ τὴν τάξιν τῆς Ἐκκλησίας, οὐδὲν ἐξόν
ποιῆσαι τὸ τοιοῦτον ἔργον, κατὰ φρονήσας τῶν νενο-
μισμένων, καὶ περσελεύσας τὴν τάξιν τῆς Ἐκκλη-
σίας ἀδικῶς καὶ ἀσυνειδήτως, ὅπου γε τὰς κανονικὰς
τάξεις καὶ νομοθεσίας τῆς Ἐκκλησίας συντηρημέ-
μένως ὀφείλουσι κατὰ χρῆος ἀπαρτίτητον τηρεῖν καὶ
ἐνεργεῖν ἅπαντες οἱ τοῦ ἱεροῦ καταλόγου τυγχάνοντες
μετὰ πίστεως προσοχῆς καὶ εὐλαβείας, ὡς τὴν δι᾿ αὐ-
τοῦ Θεοῦ περιστάσας κατὰ τὸ ἐφικτὸν ἀντ' ὅτου καὶ
οἱ θεῖοι καὶ ἱεροὶ νόμοι ἀποτόμῳ κατὰδικάζουσι τοῦς

τοιούτους, καὶ μετὰ πάτης δικαιοσύνης. Καὶ πρὸς
 μὲν τοὺς Δυτικούς ὁμολογεῖ ὁ αὐτὸς Μελέτιος, ὅτι
 φρονεῖ τὰ δόγματα τῆς δυτικῆς Ἐκκλησίας, πρὸς ἡ-
 μᾶς δὲ γράφων καὶ διαλεγόμενος ὑποκρίνεται πάλιν
 καὶ λέγει τῆς καθ' ἡμᾶς Ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας μέ-
 ρος εἶναι, πρὸς ἐξαπάτην τῶν ἀπλουστέρων ἀνατολι-
 κοδυτικῶν φάνης (1), τερατοποιῶν ἐκυτὸν κατὰ τὸν
 μυθευόμενον Ἰπποκένταυρον, καὶ μήτε ἀνατολικόν,
 μήτε δυτικὸν καθάρων εἶναι· ὃς γε τοὺς ἡμετέρους
 ῥωμαιοὺς χριστιανοὺς, οὐδ' ἡ ἐκεῖ ἐνδοξος καὶ δικαιο-
 πραγῆς καὶ φιλεύτακτος ἐξουσίᾳ καὶ ἀριστοκρατίᾳ τῶν
 Ἑνετῶν οὐκ ἀνγκάζει, οὔτε βιάζει ὑπογράφειν εἰς
 τὰ δόγματα τῆς ἐκυτῶν δυτικῆς Ἐκκλησίας, ἀλλ' ἐν
 τούτοις πάλι τεύεσθαι κατὰ τὸ ρίτον καὶ φρόνημα
 τῆς ἡμετέρας Ἀνατολικῆς ἐκκλησίας, (2) αὐτὸς, φημί,
 ἀναγκάζει τούτους ὑπογράφειν τοῖς ἐκείνων δόγμασιν
 ὡσπύτως καὶ τοὺς ἡμετέρους Ἱερεῖς βιάζει καὶ ἀναγκά-
 ζει ἀπέρχεσθαι πρότερον καὶ ὑπογράφειν τοῖς δόγ-
 μασι τῆς δυτικῆς Ἐκκλησίας, εἰθ' οὕτω παραλαμβάνει
 αὐτοὺς καὶ τάττει ἐφημερεύειν ἐν τῇ ἐκεῖ Ἐκκλησίᾳ
 τοῦ Ἀγίου Γεωργίου, ἣν παρεκκλησίαν ἡ αὐτὴ εὐ-
 τακτος ἀριστοκρατία τῶν Ἑνετῶν δικαιοπραγοῦσα, τοῖς
 καθ' ἡμᾶς Ἀνατολικοῖς Χριστιανοῖς παρέδωκεν ἐξ ἀρ-
 χῆς, καὶ παρεχώρησεν ἀπαρεμποδίστως ἐνεργεῖσθαι ἐν
 αὐτῇ καὶ ἐκτελεῖσθαι τὴν ἐκκλησιαστικὴν ἀκολουθίαν.

(1) Οὕτως ἐν τῷ χειρογρ. Γρ. ἴτως, φάσκων.

(2) Ἀπατηθεὶς ἐκ τῶν ὑπούλων διαβεβαιώσεων τῶν Ἑ-
 νετ. Πρέσβων τοιαῦτα ἀποφαίνεται ὁ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης.
 Ἄλλ' ὅτι προφανῶς τάναντία ἐκολούθηον, μαρτυρεῖ, πρὸς
 τοῖς ἄλλοις, τὸ τυραννικὸν τῆς Γερουσίης πείσισμα τῆς 2
 Ἰανουαρ. 1708. ἔ. βενετ. (τουτέσι 1709) Βλ. Ὑπόμν. σελ. 83.

καὶ θείαν μυσταγωγίαν κατὰ τὴν τάξιν τῆς ἡμετέρας Ἀνατολικῆς Ἐκκλησίης, καὶ τὸν ἐν αὐτῇ προϋστάμενον Ῥωμαῖον εἶναι, καὶ παρρησιάζεσθαι τῆς Ἀνατολικῆς Ἐκκλησίης τὸ ρίτον κορτοῦντα καὶ φρόνημα, καὶ τὰ δόγματα αὐτῆς διδάσκοντα καὶ κηρύττοντα, ὡς καὶ τὰ σιγγιλλιώδη γράμματα, τὰ ἐπιβραβευθέντα παρὰ τῆς ἀρίστης ἐκεῖ ἐξουσίης, καὶ σωζόμενα παρὰ τοῖς ἐπιτρόποις τοῦ Ἀδελφάτου τῆς Ἐκκλησίης δηλοποιοῦσιν· αὐτὸς δὲ ὁ ἀλιτῆριος οὕτω παραλαβὼν αὐτήν, καὶ παρὰ τῆς καθ' ἡμᾶς τοῦ Χριστοῦ Μεγάλης Ἐκκλησίης τὸ ἐνδόξιμον τῆς κατ' αὐτὴν προεδρείας εἰληφώς, καὶ χειροτονηθεὶς ἐν αὐτῇ Μητροπολίτῃ Φιλadelphείᾳ, ὡς τοῦ ἡμετέρου φρονήματος, δῆθεν ὦν, καθὰ ὠμολόγησε καὶ ὑπέσχετο ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ καὶ τῶν ἀοράτων αὐτοῦ Ἀγγέλων, ἔλαθε τέως ὁποῖός τις ἦν· τὰ νῦν δὲ προφανῶς· κατεγνώσθη τὸ ὕπουλον τῆς ὑποκρίσεως, αὐτοῦ, καὶ τὸ τερατῶδες ἐτερόδοξον.

Ὅτι δὲ οἱ ἡμέτεροι Ἀνατολικοὶ Χριστιανοὶ οὐδεμὴν ἀνάγκην ἢ βίαν ἔχουσι παρὰ τῆς δικαιοσύνης ἀριστοκρατίας τῶν Ἑνετῶν ἐν τε ταῖς ἐκκλησιαστικαῖς τάξεσι, παρὰδόσεσί τε καὶ ἱεραῖς ἀκολουθίαις, καὶ δὴ καὶ ταῖς πολιτικαῖς ὑποθέσεσι, μᾶλλον δὲ ἄδειαν ἔχουσι καὶ ἐλευθερίαν εἰς τὸ πολιτεύεσθαι κατὰ τὸ ἴδιον ρίτον, καὶ τὰ ἀρχαῖα αὐτῶν ἤθη ἀπαρεμποδίστως, δῆλον ἐστὶ καὶ ἐκ τῶν ἐγγράφως προεκδοθέντων παρὰ τῆς αὐτῆς Ἀριστοκρατίας καὶ ἐξουσίης σιγγιλλιωδῶν καὶ χρυσοβούλων· ὁ γὰρ ἀγαθός τε καὶ καλὸς Λέων ὁ Πᾶππς ὁ δέκατος Βούλλαν, ἥτοι σιγγιλλιώδες γράμμα ἐξέδωκεν, ὥς πολιτεύεσθαι τοὺς Γραικοὺς, τοὺς ἡμετέρους, δηλαδὴ Ἀνατολικοὺς χριστιανούς,

κατὰ τὸ ρίτον καὶ τὰ ἦθη αὐτῶν ἀκωλύτως ἐν ταῖς
ἐκκλησιαστικαῖς τάξεσι, καὶ πολιτικαῖς ὑποθέσεσιν, ὡς
πρὸ μηδενὸς τῶν δυτικῶν ἱερωμένου ἢ λαϊκοῦ ἐμπο-
διζομένου. Σώζεται δὲ τὸ τοιοῦτον συγγλιῶδες πρὸς
Λέοντι τῷ Ἀλλατίῳ ἐν τῷ—Περὶ ἡλικιῶν καὶ δια-
στημάτων κτλ. Βιβλίῳ, ἐν Ῥώμῃ τυπωθέντι ἀρχῇ. ἔ-
στι ἀπὸ Χριστοῦ (1)—ὅπερ ὁ νῦν (2) προνοητικώτατος
καὶ κατὰ πάντα φιλέλλην καὶ φιλοδίκαιος Κύριος Κλη-
μὴς Πάπας ἔδωκε, καὶ θεὸς τοῦ ρηθέντος Λέοντος
Πάπα, ἐν τῷ χαρτοφυλακίῳ αὐτοῦ ἐπιμελῶς θεαθῆ-
ναι, καὶ κατὰ τὸ ἀληθὲς αὐτοῦ ἀντίγραφον ἐξετασθῆ-
ναι προστεταχώς, ἀνεκαίνισε καὶ ἐπεβεβαιώσατο, ὃ δὲ
καὶ τῷ τύπῳ παρεδόθη ἐν Ἑνεταίῃς κατὰ τὸ ἀψῷ.
Τὸς, ὡς εἶδομεν ὀφθαλμοφανῶς καὶ ἀνέγνωμεν. Ῥη-
τῶς οὖν ἐν τούτῳ ἀποφθίνεσθαι καὶ προστάττει γρα-
φῶν καὶ προοιμιαζόμενος λέγει « Ἰνα τὸ ἐκάστου δι-
καιον διατηρῇται, τὰς διατηρήσεις καὶ συνηθείας (3)
τῶν Γραικῶν, τούτέστι τῶν Ἀνατολικῶν Ῥωμίων
φυλαττέσθωσαν ἐν ταῖς ἐκκλησίαις αὐτῶν » καὶ ἄλ-
λῃ λαχοῦ. « κατὰ τὸ παλαιὸν αὐτῶν ἔθος, καὶ ὑπὸ τῶν
Λατίνων Ἀρχιεπισκόπων καὶ τῶν κατὰ τόπους προ-
κρίτων μηδαμῶς εἰς κρίσιν ἢ ἀλλαγῶς ἀκοντὲς σύ-
σθαι καὶ ἐνοχλεῖσθαι· καὶ ὅπου εἰσὶ δύο Ἐπίσκοποι ὡς
ἐν Κεφαλληνίᾳ καὶ Ζακύνθῳ, ὁ εἰς Λατῖνος καὶ ὁ ἕ-
τερος Γραικός, μηδαμῶς τολμάτω ὁ ἕτερος ἀρπάζει.

(1) Ἐπιγράφεται τὸ βιβλίον λατινιστί· De aetate et i-
teratilis in collatione Ordianum apud Graecos. Romae, 1638, a.
8.va — (2) Ἀντὶ τοῦ, νῦν. γράφει, ἔη, ἢ ἄλλο τι παραπλ-
σιον· συγγέει γὰρ ὁ Κύριλλος τὸν Ζ'. μετὰ τοῦ ΙΑ'. Κλη-
μεντος, τοῦ τότε Πάπα.

(3) Ἰσ. καὶ διατηρήσεις καὶ συνήθειαι.

τοῦ ἐτέρου τὴν κρίσιν, ἀλλ' ὁ Λατίνος ἐπίσκοπος τῶν Λατίνων, ὁ δὲ Γραικὸς ἐπίσκοπος τῶν Γραικῶν μόνον τὴν φροντίδα, τὴν διοίκησιν καὶ τὴν κρίσιν ἐχέτω καὶ ἐνεργεῖτω »· ταῦτά τε καὶ ἄλλα πολλὰ ὑπὲρ τῶν Ῥωμαίων Ἀνατολικῶν γράφων ὁ διαληφθεὶς Κύρ. Κλήμης Πάππς, φησὶν· « ἰδίᾳ ἡμῶν κινήσει καὶ γνώσει καὶ ἐξουσίᾳ συγχωροῦμεν, ὀρίζομεν, καὶ ἀποφαινόμεθα εἰς τὸ φυλάττεσθαι δηλαδὴ ἀπαράτρεπτα καὶ ἀπαρεμπόδι-
 ζα τὰ ὑπ' αὐτοῦ ὀρισθέντα καὶ τυπωθέντα ὑπὲρ τῶν Γραικῶν, τοῖς παρὰ τὸν Λατίνους καὶ ἄλλως ποιοῦ-
 σιν, ἀρχιερεῦσι μὲν οὖσιν, ἀργεῖαν ἐπάγων, τοῖς δὲ ἐλάτ-
 τωσιν, ἀφορισμὸν, καθάρισιν καὶ στέρησιν τῶν ἐκκλη-
 σιαστικῶν ἀξιωμάτων »· καὶ τοῦτοις ἐπιφέρει, λέγων·
 « πᾶς ὁ ἐναντιούμενος παρευθὺς ἐμπεσεῖν τοῖς ῥηθεῖ-
 σιν ἐπιτιμίαις νομιζέσθω »· ἔτι δὲ φησὶν· « ἀπειλοῦν-
 τε, ὀρίζομεν καὶ διατάττομεν, ὅπως ἂν τὰ παρόντα γράμματα καὶ τὰ ἐν αὐτοῖς περιεχόμενα ἀκριβῶς φυ-
 λάττοιτο, καὶ οὕτως ὁμοίως ὑπὸ τῶν ὁποιωνδήποτε
 κριτῶν ἐν τε τῷ Ῥωμαϊκῷ δικαστηρίῳ, καὶ ἔξω αὐτοῦ
 κρίνοιντο, νοοῖντο καὶ ὀρίζοιντο, ἀφαιρούμενοι αὐτοὺς
 καὶ αὐτὸν ἐκκαστον τῆς ἐξουσίας τοῦ ἄλλως κρίνειν,
 ὀρίζειν καὶ ἀποφαίνεσθαι, καὶ ἄκυρον καὶ μάταιον ἀ-
 ποφαίνόμενοι πᾶν ὃ, τι ἂν ἄλλο παρὰ τινος οἰκλήπο-
 τε ἐξουσίᾳ ἡγεσμεμένου, εἰ ἐν γνώσει καὶ ἐν ἀγνοίᾳ
 συμβαίνει ἐκδιωρίζεσθαι περὶ τούτου »· καὶ τέλος προ-
 στάττει, ὅπως οἱ Γραικοί, κληρικοὶ τε καὶ ἐκκλησια-
 στικοί, καὶ οἱ λοιποὶ κοσμικοί, εἰρηνικῶς διὰ παντὸς
 διάγωσι, καὶ μηδὲ μὴ ἐνοχλεῖσθαι, ἢ ἐμποδίζεσθαι καὶ
 τρεπάτεσθαι ὑπὸ τῶν Δυτικῶν, τοὺς δὲ ἀντιλέγοντας
 καὶ ἐναντιούμενους τοῖς προῤῥηθεῖσιν ἐπιτιμίαις, καὶ
 πάσαις ταῖς ἄλλαις ἐκκλησιαστικαῖς τιμωρίαις καθυ-

ποβάλλεσθαι, τὰς ποινὰς φάσκων κατ' αὐτῶν... (1) καὶ ἀκοινωνήτους αὐτοὺς κηρύττων. Καὶ ταῦτα μὲν τὰ ὑπὲρ ἡμῶν τῶν Γραικῶν, καὶ Ἀνατολικῶν Ῥωμαίων οἱ προῤῥηθέντες φιλέλληνας Πάππς Λεόντιος, (2) καὶ ὁ νῦν (3) Κύρ. Κλήμης ἐγγράφως διακελεύουσιν ὡς εὐγνώμονες, φιλεύτακτοι καὶ φιλοδίκαιοι, οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ τὰ μυστήρια πάντα τῆς Ἀγίας ἡμῶν Ἐκκλησίας ἀληθῆ καὶ βέβαια εἶναι ὁμολογοῦσιν οἱ Δουτικοί· αὐτὸς δὲ ὁ φρενοβλαβῆς Μελέτιος, καὶ τὰ τοιαῦτα πάντα εἰδὼς, ἅτε ἀνατρεφεῖς καὶ διατρίψας πλεῖστον ἐν τοῖς μέρεσι τῶν Δουτικῶν, ὑπὸ τῆς ἄκρας ὁμως αὐτοῦ ἀνευλαβείας ἄλλοπρόσκαλλος καὶ ἀνεμώλιος φρίνεται καὶ γνωρίζεται, ἄλλοτε μὲν τὰ τῶν Δουτικῶν δοξάζειν ὁμολογῶν, ἄλλοτε δὲ Ἀνατολικὸς Ῥωμαῖος φάσκων εἶναι, καὶ μήτε Ἀνατολικὸς, μήτε Δουτικὸς τῇ ἀληθείᾳ ὢν, Χριστομπαίκτης δὲ μᾶλλον, καὶ Θεομπαίκτης προφανῶς ἐλεγχόμενος ὁ τρισάθλιος καὶ Θεόργιστος· ἐῷμεν λέγειν τὸ τοῦ τρόπου αὐτοῦ διαβεβλημένον, καὶ τὰς ἡδονικὰς αὐτοῦ αἰσχροουργίας, καὶ τὰ ἄσεμνα ἦθη, καὶ τὴν φαυλόδιον πολιτείαν, ὡς παρὰ πολλῶν διαμαρτυροῦνται, ἅπερ πάντα σαφὴς ἐστὶν ἐλεγχος τῆς κακοπέχνου αὐτοῦ ψυχῆς, καὶ τεκμήριον ἀναντιρρήτου τοῦ ἀνευβλαβῆ αὐτὸν εἶναι εἰς τὸ παντελῶς πρὸς τὰ θεῖα, καὶ συνελόντι εἰπεῖν ἄθεον. Ἀνθ' ὧν μὴ ὑποφέροντες τὸ ἀλλόκοτον αὐτοῦ φρόνημα καὶ τὴν δυστυχίαν τῆς ἐκεῖ ἐκκλησίας, καὶ τὸ πολυόδυνον πάθος τῶν ἐκεῖ χριστιανῶν, προθυμούμενοι δὲ ποιεῖν τὴν διόρθωσιν τῶν περὶ τὴν Ἐκκλησίαν ἐκείνην

(1) Ἐνταῦθα λείπει. — (2) Γρ. Λέων. — (3) Ὅφ. σημείωσιν. ἀρ. 2. σελ. 72.

πλημελῶς; φερομένων, καὶ τὴν ἐλευθερίαν τῶν δεινῶν αὐτῆς συμπτωμάτων ἀπεργάσασθαι ὡς τὴν φροντίδα τῶν ἀπανταχοῦ ἀγίων τοῦ Θεοῦ ἐκκλησιῶν θεόθεν ἐμπιστευθέντες, τὰ μηδόλω; προσήκοντα ἀναστῆλαι, καὶ τῆς περὶ τὴν αὐτὴν ἐκκλησίαν βοηθεῖας καὶ ἀντιλήψεως; μελῆσαι, δεῖν ἐγνωμεν οὐκ ἄλλως, εἰ μὴ διὰ τῆς καθ' ἅπαξ ἐκριζώσεως τοῦ ἀποστάτου καὶ πλάνου, καὶ κανονικῆς καθιερώσεως τοῦ παρὰ κανόνας ἱεροῦς, καὶ θείου; νόμου; κατὰχρωμένου τὴν ἐκεῖ ἀγίαν τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίαν τοῦ χριστιανικοῦ τῶν Ἀνατολικῶν Ῥωμίων πληρώματος; καὶ δὴ συνοδικῇ σκέψει ὑποβληθείτης; τῆς ὑποθέσεως ἐπὶ παρουσίᾳ τοῦ Μακκαριωτάτου καὶ Ἀγιοτάτου Πατριάρχου τῶν Ἱεροσολύμων, τὸ γε νῦν τὰς διχτρίδας ἐνταῦθα ποιουμένου, ὡς πληρεστέρου αὐτηκόου γενομένης; παρὰ πολλῶν τῆς Αὐτοῦ Μακκαριότητος; τῆς ἐνσκηψάσης; ἐκείνη τῇ Ἐκκλησίᾳ συμφορᾷ, πάντες; ὁμοφώνως; συνεδοήσαν; καὶ συγκατένευσαν; εἰ; τὸ ἀντιλαβεῖσθαι τῆς; Ἐκκλησίας; ἐκείνης; πρὸς; τῇ; εὐσεβείας; αὐτῆς, καὶ μὴ κατολιγωρεῖν; κινδυνευοῦσιν, ἀλλὰ τῇ ἀποτόμῃ δυνάμει τοῦ πνεύματος; ἀποσπαιεῖν; τὴν; κακὴν; φυτεῖαν, καὶ ἐκριζωθῆναι; τάχως, ἢν; ὁ; πατήρ; ὁ; οὐράνιος; οὐκ; ἐφύτευσεν, ἀποσοδῆθῇ; καὶ; τε; πάνυ; μακρὰν; τὸ; κοινὸν; αἶσχος; τῆς; Ἐκκλησίας, καὶ; ἀπομακρυνθῇ; τὸν; ἀποστάτην; καὶ; δόλιον, ὡς; ἄλλον; Ἰουδαίαν, τῆς; διχνοίας; τοῦ; κλήρου, πρὸς; διόρθωσιν; τοῦ; κακοῦ, ἢν; μὴ; διχδόσιμον; τοῦτο; γένηται; τοῖς; τρωφίμοις; ἐκείνης; τῆς; Ἐκκλησίας.

Τοῦτου χάριν, κατὰ τοὺς; Θείου; νόμους; καὶ; ἱεροῦς; κανόνας, τὸν; ἀποστάτην, καὶ; ἀπατεῶνα, ὑποκρίτην; τε; καὶ; δόλιον, καὶ; φρυλόδιον, καὶ; κατεγνωσμένον

παρά τε Θεῷ καὶ ἀνθρώποις, τὸν εἰς ἀλλόκοτον φρόνημα καὶ κκοδοξίαν κατολισθήσαντα, καὶ τολμήσαντα ἀσυνειδήτως καὶ ἀνκιδῶς καὶ ἀπενθρώπως· παρὰ σκεῦσι τὴν ἀπαρσάλευτον τάξιν τῆς Ἐκκλησίας, μακρὰν ἀπετορρακίσταμεν Κκομελέτιον, καὶ τῆς Ἀρχιερατικῆς ἀξίης ἀπηλλοτριώταμεν τῇ κκονικῇ ἀξίᾳ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Θρόνου στοιχοῦντες, δύνανται κεκτλημένη ῥυθμίζεῖν καὶ διορθοῦν τὰ ἐπισυμβαινόντα· ἀταξίης ταῖς τοῦ Θεοῦ Ἐκκλησίαις. Κκντεῦθεν γνῶμη κοινῇ συνοδικῇ, καὶ συνενέσει (1) τοῦ τε μακρωτάτου καὶ ἀγιωτάτου Πατριάρχου Ἱεροσολύμων Κυρ. Χρυτάνου, καὶ τῶν περὶ ἡμᾶς ἱερωτάτων ἀρχιερέων καὶ ὑπερτίμων, τῶν ἐν Ἀγίῳ Πνεύματι ἀγαπητῶν ἡμῶν ἀδελφῶν καὶ συλλειτουργῶν, γράφοντες ἀποφανόμεθα διὰ τοῦ παρόντος, ὅτι ὁ διακληφθεὶς Μητροπολίτης Φιλαδέλφειας Κκομελέτιος, ὡς σεσηπὸς μέλος καὶ ἄχρηστον, κκθηρημένος πάσης ἀρχιερατικῆς ἐνεργείας καὶ τάξεως, καὶ γεγυμνωμένος τῆς θείας χάριτος καὶ ἐκπτώτος τοῦ ἀρχιερατικοῦ καταλόγου, καὶ ἐστειρημένος παντὸς ἐκκλησιαστικοῦ εἰσοδήματος, καὶ ἀπόβλητος τῇ Ἐκκλησίᾳ τοῦ Ἀγίου Γεωργίου, καὶ παρὰ πάντων τῶν ὀρθοδόξων ἀνατολικῶν Χριστιανῶν ἀποστρεφόμενος, καὶ ἀποδιοπομπούμενος, μηδεμίαν ἀδειαν ἔχων ἀρχιερατικὴν ἐνδυσθῆναι στολήν, καὶ ἀρχιερατικὸν ἐκτελέσκει ὑπουργήμα, ὡς κκθηρημένος καὶ ἀνίερος, Μελέτιος Μοναχὸς λεγόμενος, καὶ ὡς εἶς τῶν ἰδιωτῶν ὧν τε καὶ γνωριζόμενος, καὶ μηδεὶς τολμήσει (2) συμφορέσει αὐτῷ, ἢ συλλειτουργήσκει, ἢ ὡς Ἀρχιερέα τιμῆται, ἢ τὴν χεῖρα αὐτοῦ ἀσπασθῆναι, ἢ

(1) Γρ. συναινέσει. — (2) Γρ. τολμήσκει.

εἰσὶ δὴ μακ ἐκκλησιαστικὸν αὐτῷ δοῦναι, ἐν βάρει ἀργίᾳ καὶ ἀλύτου ἀπορισμοῦ.

Οἱ ἐρρημερεύοντες δὲ Ἱερεῖς ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ τοῦ Ἀγίου Γεωργίου, ἀνεπίληπτοι ὄντες, ἀλλὰ μὴ ἐκ τῶν πεπλανημένων ὑπ' ἐκείνου τοῦ Μελετίου, Ἀνατολικοὶ δὲ Ῥωμαῖοι τοῦ ἡμετέρου ῥίτου ὑπάρχοντες, ἐχέτωσαν ἄδειαν ἱερουργεῖν καὶ ψάλλειν ἐν τῇ αὐτῇ Ἐκκλησίᾳ, εἰδήσει καὶ γνώμῃ τῶν Ἐπιτρόπων τοῦ Ἀδελφάτου τῆς αὐτῆς Ἐκκλησίας, φυλάττοντες τὴν Ἀνατολικὴν ἐκκλησιαστικὴν διατύπωσιν, καὶ κανονικὴν ἀκριβοῦσιν. Παρρηγγέλλομεν δὲ πᾶσι τοῖς ἐκασταχοῦ εὐσεβέσι χριστιανοῖς, καὶ καλῶς πεπαιδευμένοις τὰ θεῖα, φρονήσει τε καὶ συνέσει τῶν πολλῶν διαφύρυσιν, ὅπως φυλάξῃτε τὴν συνείδησιν ὑμῶν καὶ ἡμῶν, εὐλαβούμενοι τὰ ὀρθὰ τῆς Ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας δόγματα, καὶ ὡς πρέπει τοῖς ὀρθοδόξοις χριστιανοῖς καὶ θεοσεβέσιν ἀνδράσι, τὴν εὐθεῖαν ὁδὸν βαδίζοντες διὰ τῆς καλῆς ὁδηγίας, καὶ μὴ πλανώμενοι ταῖς ἀπτηλαῖς, φλυαρίαις τοῦ κατεγνωσμένου αὐτοῦ Μελετίου, προσέχετε ταῖς διεστρχυμέναις αὐτοῦ μακτιολογίαις, ὃ γὰρ τῷ κατεγνωσμένῳ συνκυλιζόμενος, καὶ καταδικασμένῳ, ἐκεῖνος κατεγνωσμένος ἀνεντιφρόντως ἐστὶ καὶ ὑπεύθυνος, καὶ ταῖς ὁμοίαις ἐκείνου ποιναῖς ὑπόδικος· παρρηγγεῖλατε δὲ καὶ ὑμεῖς οἱ προσέχοντες καὶ εἰδήμονες τοῖς ἀπλουτέροις ἀποστρέψασθαι καὶ φεύγειν ἐκεῖνον, ὡς ἀπὸ πυρὸς καὶ τοῦ τοῦ σκοτιζόντος τοῦ ψυχικοῦ ὀρθαλμοῦ, ἵνα μήποτε πλανηθέντες, ἀκούσωσιν οἱ ἀκολουθοῦντες αὐτῷ « εἰ ἐθεώρῃς κλέπτῃ, συνέτρεχε; αὐτῷ, καὶ μετὰ μοιχοῦ τὴν μερίδα σου ἐτίθει; » ὅπερ μὴ γένοιτο! Τούτου χάριν ἀποστρέφομενοι δικαίως τὸν ἀποστάτην καὶ πλά-

νον αὐτὸν, κλίνετε κορυφὴν ὑποταγῇ; τῷ θεῷ τῆς Ἐκκλησίας ὕψει, ὅπως συνκνυφωθῇτε ταῖς ἀντατικαῖς τοῦ πνεύματος ἀναβάσεις διὰ τῶν ἐκκλησιαστικῶν εὐχῶν καὶ εὐλογιῶν ἀναπτερούμενοι, καὶ οὐρανολοιτῶν κατ' ἐξῆς συγγραφόμενοι (1) ἐν τε τῷ νῦν αἰῶνι, καὶ ἐν τῷ μέλλοντι, καὶ τῶν ἐπιγείων ἅμα καὶ οὐρανίων ἀγαθῶν ἐμφωρημένων κατὰ τρυφήν αἰωνίως, οὕτω γενέσθω Θεοῦ συνζιζωμένου καὶ μὴ ἄλλως ἐξ ἀποφάσεως.

αψιβ'. Ἐν μηνὶ Ἰουνίῳ, Ἰνδικτιῶνος Ε'.

† Ὁ ἐλὼς Θεοῦ Πατριάρχης Ἱεροσολύμων Χρύσανθος συνκαποφινόμεθα.

† Ὁ Ἡρακλείδης Ἀθανάσιος. † Ὁ Νικομηδείας Παρθένιος. (2) † Ὁ Νικαίας Γεννάδιος. † Ὁ Θεσσαλονίκης Γάκωχος. † Ὁ Κύριλλος. (3) † Ὁ Ἰκονίου Ἀνθιμος. † Ὁ Φιλιππουπόλεως Καλλίνικος. † Ὁ Σμύρνης Παρθένιος. † Ὁ Μιτυλήνης Νικόδημος. † Ὁ Χίου Γεννάδιος. † Ὁ Δρύστρης Ἱερόθεος. (4) † Ὁ Ἰωαννίνων Κλήμης. (*)

(1) Ἰσ. συγγραφόμενοι. — (2) Ἰγνάτιον ἔχει ἡ προμνησθεῖσα ἰταλ. μετάφρασις. — (3) Γρ. Ὁ Προύσης Κύριλλος (ἰτ. μετάφρ.). — (4) Οὗτος λείπει ἐκ τῆς ἰταλ. μεταφρ., ἐν ᾗ ἐστὶ καὶ † Ὁ Δέρκων Νικόδημος.

(*) Ἐν τῇ παρὰ τῷ κ. Σταματέλῳ ἀντιγραφῇ, μετὰ τὰς τῶν Ἀρχιερέων ἀπογραφὰς, ἀναγιγνώσκονται καὶ τὰ ἐπόμενα· « Τέλος καὶ τῷ Θεῷ δόξα. [Θεοῦ τὸ δῶρον καὶ ἐμοῦ· Ἰωάννου Ἱερέως Χρυσοβιτάνου πόνος· Ἐτελειώθη δὲ τὸ πικρὸν βιβλίον ἐν ἔτει ἀπὸ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ γεννήσεως πρξ'. ἐν μηνὶ Μαΐῳ κτλ. εἰς τὴν γῶρην Σεμενίου, ἡμέρᾳ Σάββατον. — Ἐπιναισθῶ δὲ μετὰ πολλῆς δόξης Θεός, ὁ τῶν ἐπὶ πάντων κτίστης.]

ΙΕ.

(Εἰς μεμβράναν)

Γ Α Β Ρ Ι Η Λ

Ε'λέω Θεοῦ Ἀρχιεπίσκοπος Κωνσταντινουπόλεως
Νέας Ῥώμης καὶ Οἰκουμενικός Πατριάρχης. (1)

Οὐ στενότητι, οὐδ' ὁρίοις μικροῖς ἐμπεριείληπται τὰ γεγρανὰ καὶ σεμνὰ προνόμια τοῦ κατ' ἡμᾶς ἀγιωτάτου τούτου ἀποστολικοῦ, πατριαρχικοῦ καὶ οἰκουμενικοῦ θρόνου τῆς νέας Ῥώμης, ἀλλ' ἐπὶ πολλῶν εἰσὶ πλατυνόμενα, καὶ τὴν ὑπεροχὴν πλουτοῦντα, ὡς τοῖς πᾶσι καθωμολόγηται. Πρὸς τοῖς ἄλλοις οὖν, ὧν πλους τετὶ προνομίων ὁ θρόνος οὗτος ὁ οἰκουμενικός, καὶ τουτί κεκληρώται, τὸ ὑπερανεστηκέναι καὶ ἐν πολλοῖς μὲν ἄλλοις τῶν λοιπῶν ἀποστολικῶν θρόνων, οὐχ ἥκιστα δὲ καὶ τῷ μὴ κατὰ τοὺς λοιποὺς τὰ τῆς ἐλευθέρως αὐτῷ διαίτης πρὸς τὰ ἀπανταχοῦ τῶν ὀρθοδόξων συστήματα περιουρίζεσθαι. Αἱ μὲν γὰρ ἄλλαι τῶν ἐν αὐτονομίᾳ διέθυνομένων ἀγιωτάτων Ἐκκλησιῶν, εἴς που σφαῖρα ἅμα τῇ κατ' αὐτὴν κυκλικῇ δινήσει, ὠρισμένον ἐπίστανται τὸ σφῶν περιφερέε, πρὸς τὰ ἔξω τῆς πε-

(1) Ἐν τῇ Θεσχυραφ. τῆς Ἀδείφ., Ἀριθ. 27. — Ἐστάλη δὲ τὸ παρὸν Χρυσόβουλον τῇ Κεφαλληνίᾳ καὶ Ζακύνθου Σωφρονίῳ, τοῦτίπλην Κουτουόβλη, Ζακύνθῳ, χηρευσίας τῆς ἐν Βενετίᾳ Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας νομίμου καὶ κληρονομικοῦ ἀρχιεπισκοπικοῦ Προέδρου ἐξδομήκοντα ὅλα ἔτη, ἀπὸ τῆς κατὰ τὸν ἀλάστορος Μελετίου. (Βλ. Ἰστ. σελ. 100.) — Ἐσφραγίσται δὲ μολυβδίνη σφραγίδι.

ριφερείας, ὁ δ' οὐτοσί τῆς βασιλείας τῶν πόλεων, τοῦ μεγάλου ραμέν Κωνσταντίνου ἐπώνυμος, οἷον ἥλιος ἀπανταχοῦ διαυγάζων, καὶ ἅπαν τὸ ὀρθόδοξον πλήρωμα φωτίζων, καὶ περιθάλπων ταῖς ἁνω τῆς εὐσεβείας μαρμαρυγαῖς, σκότος ἀπάτης αἱρέσεως ἀπελκύνειν μεμάθηκε, καὶ τὸ νομοθετεῖν, καὶ θεσπίζειν τὰ κάλλιστα τῶν νεκρῶν, καὶ κανόνων ἐπὶ τε τῶν ἐκκλησιαστικῶν, καὶ κοσμικῶν ὑποθέσεων, τοῦτο φέροις αὐτῷ ἐξ ἀρχῆς· σημεῖον δὲ καὶ τὰ παρ' ἐκάστοις ἀμνηστούμενα τῶν ὀρθοδόξων αὐθεντικῶς κατ' ἐκκλησίαν δύναμιν ἀνέχειν εἰς ἐκτὸν διαλυόμενα, ὅσα καὶ ἱκμάδας, καὶ ἀπὸ γῆς ἀνθυμιάσεις ὁ μέγας οἶδεν ἀνικμάσθαι φωσφόρος. Οὗτος τοίνυν καὶ ἐπισκόπους ἐγκαθίστη ταῖς τῶν Ὀρθοδόξων ἐκκλησίαις, οὐ μόνον ταῖς ὑπ' αὐτὸν ἤδη τελούσαις, καὶ πολιτικοῖς ἀρχαῖς ὅροις τοῖς αὐτοῖς ἐγγραφομέναις, ἀλλὰ καὶ ὅσαι ἐκτόπιαι, ὀρθότητι δὲ πίστει· ἐπισεμνυόμεναι. Ταῦτα μὲν δὴ, καὶ ὅς' ἄλλα ἐπ' ἄλλοις πρεσβεία φέρει λατῶν ἀνέκαθεν παρὰ τοῦ τε παλαιγενεοῦς αἰῶνος, καὶ γράφων, καὶ ἀφ' ἧς ἐλατῶεν ἀνωτάτω ἐς δεῦρο ἀρχῆς· τοῦ γὰρ παγκοσμίου σκῆπτρου ἅμα τῇ συγκλήτῳ μετενεχθέντος τῇ ἐν καλλίστῳ κειμένῃ ταύτῃ πύλει τοῦ ἰούζαντος, (εἰς αὐτὴν καὶ νῦν ὁρᾶται ὑπερβασιλεύουσα), οὐδενὸς τῶν πρεσβείων ἢ κατ' οὐτὴν ἐκκλησίᾳ ἡμοίρησε, τὴν ἀνωτάτω καθέδραν ὑπολαβοῦσα (1) ἐν τοῖς ἐκκλησιαστικοῖς πράγμασι κατὰ παντὸς ἀποστολικοῦ θρόνου, ἀφ' ἧς δὴ ὡς ἀπὸ σκοπιᾶς περισκοποῦσα τὰ ἀπανταχοῦ, καὶ τὰς πνευματικὰς ἀενάως ἐπαντλοῦσα χάριτας παντὶ τῷ χριστωνύμῳ πληρώματι, δέχεται μὲν εὐμενῶς τὰ παρ' ἐκάστη τῶν ὀρθοδόξων ἐκκλησιῶν τῇ αὐτῇ;

(1) Γρ. ὑπολαβοῦσα.

κηδεμονία συνεχῶς ἀνατιθέμενα, πληροῦν δὲ τὰς εὐλόγους αὐτῶν αἰτήσεις, οὐκ ἀπαναίνεται, ὥς ἂν μηδεμία τῶν καθηκόντων αὐτῇ στερίσκοιτο, ἀλλ' ὀρθῶς, καὶ θεοφιλῶς ἐκάστη διεξάγοιτο διαδοχαῖς ἀρχιερατικῆς ἁγίας, καὶ χάριτος ἐπικοσμουμένη. Τῆς γοῦν ἀγιωτάτης τῶν ὀρθοδόξων ἐκκλησίας, τῆς ἐν Ἑνετίᾳ (ἥτις διωκεῖτο ἐκ παλαιοῦ τοῦ χρόνου παρ' Ἀρχιερέων ἐγκαθισταμένων ἀπὸ τοῦ οἰκουμενικοῦ τούτου ὁρόνου εἰς ἐπίσκεψιν τούτης, καὶ τῶν ἐκεῖσε, καὶ εἰς τὰ πέριξ οἰκούντων εὐσεβῶν, καὶ ὀρθοδόξων χριστιανῶν, τῇ ἐπωνυμίᾳ τῆς ἀγιωτάτης μητροπόλεως Φιλαδελφείας) πρὸ χρόνων ἤδη τινῶν ἐν χήρᾳ, καὶ στερήσει ἀρχιερατικῆς ἐπισκέψεως διαμεμενηκυίας, οἱ ἐκεῖσε εὐσεβεῖς καὶ ὀρθόδοξοι χριστιανοὶ κατοδυνόμενοι διὰ τὴν στέρησιν τῆς ὑπὲρ τι ἄλλο ἀναγκαίας αὐτοῖς ἀρχιερατικῆς πρὸς τὰς, καὶ ἐπισκέψεως, προσήνεγκαν ἡμῖν κοινὴν δεήσιν, καὶ θερμὴν παράκλησιν ἅπαξ, καὶ δις διὰ γραμμάτων αὐτῶν, ἐπὶ τῷ ἀποκαταστῆθαι ἡμετέρας πατριρχικῆς προτροπῆς, καὶ ἀδείας ἐν τῇ αὐτῇ ἐκκλησίᾳ τῶν ὀρθοδόξων λόγῳ μεταθέσεως εἰς πνευματικὴν αὐτῶν ἐπίσκεψιν τὸν θεοφιλέστατον ἀρχιεπίσκοπον Κεφαλληνίας, καὶ Ζακύνθου, ἐν ἀγίῳ Πνεύματι ἀρχιεπὶ τὸν ἡμῶν ἀδελφόν, καὶ συλλειτουργὸν κύρ Σωφρόνιον, ὡς ἀρχιερέα ὀρθόδοξον, καὶ μεμπτῶρημένον ἀνέκαθεν ἐπὶ ὀρθότητι πίστεως, καὶ βίου σεμνότητι, καὶ ταῖς ἄλλαις ἀρεταῖς, αἱ προσήκουσιν ἀρχιερεῦσι κεκοσμημένον, καὶ ἄξιον τῷ ὄντι ποιμᾶναι εὐσεβῶς τὸ ἐκεῖσε λογικόν, καὶ ὀρθόδοξον τοῦ Χριστοῦ πλήρωμα, καὶ πόμυνον, καὶ πωληγεῖσθαι αὐτὸ εἰς νομὰς σωτηρίου τῆς εὐαγγελικῆς χάριτος. Ὅθεν κατὰ τὴν ἀνέκαθεν ἱερὰν τῆς Ἐκκλησίας τάξιν, καὶ κανονικὴν ὑποτύπωσιν δι

ἡμετέρας πατριαρχικῆς ἐκδόσεως ἐγένετο ἡ κανονικὴ μετὰθεσις τῆς Θεοφιλείας αὐτοῦ παρὰ τῶν Θεοφιλεστάτων τούτων εὐσεβῶν, καὶ ὀρθοδόξων ἀρχιερέων, τῶν ὑποκειμένων τῷ καθ' ἡμᾶς τούτῳ ἀγιωτάτῳ, ἀποστολικῷ, πατριαρχικῷ καὶ οἰκουμενικῷ θρόνῳ τῆς Κωνσταντινουπόλεως, ἣ τοι τοῦ ἀρχιεπισκόπου Λευκάδος, καὶ ἀγίας Μαύρας κύρ 'Ιωαννίμου, καὶ τῶν ἐπισκόπων τούτων, τοῦ τε Βοθροντοῦ, καὶ Γλυκκιάς (1) κύρ 'Ανθίμου, καὶ τοῦ Χειμάρρη καὶ Δελδίνου κύρ 'Ιωαννικίου τῶν ἐν ἀγίῳ Πνεύματι ἀγαπητῶν ἡμῶν ἀδελφῶν, καὶ συλλειτουργῶν, καὶ διὰ τῆς θείας χάριτος, δωρεᾶς τε, καὶ ἐξουσίας τοῦ παναγίου, καὶ ζωοποιοῦ, καὶ τελεταρχικοῦ Πνεύματος, τοῦ ζώντος, καὶ δι' ἡμῶν ἐνεργοῦντος ἀναδέδεικται, καὶ ἀποκατέστη λόγῳ μετὰθεσεως γνήσιος πνευματικὸς ποιμὴν, καὶ προστάτης τῆς εἰρημένης ἀγίας, καὶ ἱερᾶς τῶν Ὀρθοδόξων ἐκκλησίας ἐν Ἑνετίᾳ, καὶ τοῦ ἐκεῖσε, καὶ εἰς τὰ περίεω σωζομένου θείᾳ συνάροσει εὐσεβοῦς, καὶ Ὀρθοδόξου λαοῦ καὶ πληρώματος, ἐπὶ τῇ ἐπωνυμίᾳ τῆς ἀγιωτάτης μητροπόλεως Φιλαδελφείας. Ὀφείλει τοίνυν ὁ διαληφθεὶς ἱερώτατος μητροπολίτης Φιλαδελφείας, ἐν ἀγίῳ Πνεύματι ἀγαπητὸς ἀδελφός, καὶ συλλειτουργὸς περιπόθητος τῆς ἡμῶν μετριότητος κύρ Σωφρόνιος χερσὶν ἀμφοτέραις ἐπιλαβέσθαι τῆς εἰρημένης ἀγίας, καὶ ἱερᾶς ἐν Ἑνετίᾳ τῶν Ὀρθοδόξων ἐκκλησίας, καὶ πάσης τῆς ὑποκειμένης αὐτῇ ἐνορίας, καὶ εὐλογεῖν, καὶ ἀγιάζειν ἀρχιερατικῶς πάντας τοὺς ἐν αὐτῇ, καὶ εἰς τὰ περίεω οἰκοῦντας εὐσεβεῖς, καὶ ὀρθοδόξους Χριστιανούς.

(1) Οὕτως. — Ἡ δὲ ἄλλοτε Βουθρωντοῦ καὶ Γλυκκίας Ἐπισκοπὴ ἐστὶν ἡ τανῦν Παρχιμουσίας. (Βλ. Ἀραβαντινοῦ Χρονογραφ. Ἡπείρου. Τ. Β. σελ. 40.).

νοὺς, καὶ πάντα τὰ ἀρχιερατικὰ ἀκωλύτως, καὶ ἀπαρεμποδίστως ἐκτελεῖν μετὰ τῆς τοῦ ἱεροῦ συνθρόνου ἐγκαθιδρύσεως, καὶ κρίνειν, καὶ ἀνακρίνειν ἐκκλησιαστικῶς, καὶ κανονικῶς πᾶσαν ἐμπίπτουσαν ἐκεῖ ἐκκλησιαστικὴν ὑπόθεσιν, κληρικούς τε, καὶ ἀναγνώσας σφραγίζειν, ὑποδιακόνους, καὶ διακόνους χειροτονεῖν, καὶ εἰς τὸ τῶν πρεσβυτέρων προβιβάζειν ἄξιωμα, μοναχοὺς τε, καὶ μοναζούσας κείρειν, θείους νκοὺς καθιεροῦν ἐπὶ σταυροπηγείοις ἰδίοις, πνευματικούς πατέρας ἐγκαθιστῶν δι' ἰδίων ἐνταλτηρίων, καὶ καταρτίζειν, καὶ νοθετεῖν τὸν ἐν αὐτῇ τῇ ἱερᾷ, καὶ ὀρθοδόξῳ ἐκκλησίᾳ, καὶ ἐν τοῖς περὶ οἰκοῦντα Χριστῶνυμον εὐσεβῇ λαὸν πάντα τὰ ψυχῶφελῇ, καὶ σωτήριᾳ, οὐχ ὅπως ταῖς ἀπὸ γλώττης εὐαγγελικαῖς νοθεσεῖται, ἀλλὰ πολλῷ μᾶλλον ταῖς ἀπὸ τοῦ ἰδίου βίου χειραγωγίαις, τὰ πάντα τοῖς πᾶσι γινόμενος, ἵνα τοὺς πάντας κερδήσῃ κατὰ τὸν θεῖον Ἀπόστολον, καὶ ὡς οἶόν τε ἐπιμελεῖσθαι, καὶ φροντίζειν τῆς αὐξήσεως, καὶ βελτιώσεως τῶν ἐκεῖσε ἐκκλησιαστικῶν κτημάτων, καὶ πραγμάτων, καὶ ἀφιερωμάτων, κινήτων τε, καὶ ἀκινήτων, καὶ τᾶλλα πάντα ποιεῖν, καὶ ἀνεμποδίστως ἐκτελεῖν, ὅσα ἀρχιερεὺς ἀνήκει. Ὅφείλει δὲ πᾶς ὁ ἐκεῖσε ὀρθόδοξος λαὸς, καὶ τὰ εὐσεβῇ συστήματι ἀπονέμειν τῇ αὐτοῦ ἱερότητι πᾶσαν τιμὴν, καὶ εὐλόγειν, καὶ δεξιῶσιν, καὶ ὑπέκειν αὐτῷ, ὡς πνευματικῷ αὐτῶν γνησίῳ ποιμένι, καὶ κανονικῷ, καὶ νομίμῳ ἀρχιερεῖ, καὶ προστάτῃ, καὶ φροντιστῇ τῆς ψυχικῆς αὐτῶν σωτηρίας· ἡ γὰρ πρὸς τὴν αὐτοῦ ἱερότητα γινομένη τιμὴ, πρὸς ἡμᾶς ἀναφέρεται, καὶ δι' ἡμῶν πρὸς Θεὸν αὐτὸν, οὗ τύπον ἐπὶ γῆς οἱ ἀρχιερεῖς σῶζουσιν. Ἐπιχορηγοῦμεν δὲ, καὶ ἐπιδοφίλοιομεν κατὰ πατριρχικὴν φιλοτιμίαν τῇ αὐ-

τοῦ ἱερότητι τὸ προνόμιον τοῦτο, καὶ τὸν τίτλον, καὶ τὴν σεμνὴν ἐπωνυμίαν, καὶ διαφήμισιν, τοῦ εἶναι καλεῖσθαι ἑξάρχον ἡμῶν πατριαρχικόν, καὶ ἑξάρχικῃ κεκτημένον ἐξουσίαν ἐπὶ τε τῇ ὑποκειμένη αὐτῷ ἐνορίᾳ, καὶ ἐπὶ τοῖς κατὰ καιροῦς πνευματικῶς προϊσταμένοις, ἐν τε ταῖς ἀγιωτάταις ταύταις ἀρχιεπισκοπαῖς, τῆς τε Κεφαλληνίας δηλονότι, καὶ Ζακύνθου, καὶ τῆς Λευκάδος, καὶ ἀγίας Μκύρας, καὶ ἐν τῇ ἐπισκοπῇ Κυθήρων, καὶ οὕτω διαφημίζεσθαι καὶ παρὰ πάντων γινώσκεισθαι, καὶ γνωρίζεσθαι ἑξάρχον ἡμῶν πατριαρχικόν εἰς τιμὴν ἐκτοῦ, καὶ εὐλειτουργίας. Ἐπὶ τοῦτοις οὖν ἅπασιν καὶ ἡ ἡμετέρα πατριαρχικὴ ἐν μεμβράναις πρᾶξις ἀπολυθεῖσα, δέδοται τῷ ρηθέντι ἱερωτάτῳ μητροπολίτῃ Φιλαδελφεῖς, ἐν ἀγίῳ Πνεύματι ἀγαπητῷ ἀδελφῷ, καὶ συλλειτουργῷ περιποθήτῳ τῆς ἡμῶν μετριότητος κύρ Σωφρονίῳ:—Ἐν ἔτει σωτηρίας χιλιοστῷ ἐπτακοσιοστῷ ὀγδοηκοστῷ δευτέρῳ κατὰ μὴνα Ἰαννουάριον Ἐπινεμήσεως δεκάτης ε. ης

✠ Γαβριήλ ἐλέω Θεοῦ Ἀρχιεπίσκοπος Κωνσταντινουπόλεως νέας Ῥώμης καὶ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης:—

Noi Agostin Garzoni per la Serenissima Republica di Venezia, Bailo alla Porta Ottomana,

Ovunque spetta attestiamo, che la presente Patente è stata rilasciata da questo Patriarcato Greco colle solite formalità e colla sottoscrizione di proprio pugno e sigillo di questo illustrissimo Monsr Patriarca Greco da noi pienamente riconosciuta. Ed il presente attestato servirà per comprovarela ovunque occorresse. (T. S.) In fede

Costantinopoli li 15 Febbraro 1782

Agostin Garzoni Bailo alla P.^a Ot.^a

Ginseppe Maria Giacomazzi Segr.^o Resid.

(Εἰς μεμβράναν)

ΠΑΡΘΕΝΙΟΣ

Ε'λέω Θεοῦ Ἀρχιεπίσκοπος Κωνσταντινουπόλεως
Νέας Ῥώμης καὶ Οἰκουμενικός Πατριάρχης. (1)

Εν μὲν ἐστὶ πάντως, οὐ πάντες οἱ Θεοσευδῆς ἐ-
φίενται· μετέχουσι δὲ οὐχ ἐνικίω· τοῦ αὐτοῦ τε καὶ
ἐνὸς ὄντος, ἀλλ' ὡς ἐκάστω τὰ θεῖα ζυγὰ διανέμει κατ'
ἀξίαν τὴν ἀποκλήρωσιν, ὡς ἐκεῖνη φησὶν ἡ Θεηγόρος·
φωνή. Αἱ μὲν γὰρ ὑπὲρ ἡμᾶς οὐσίαι, καὶ τάξεις, αἱ
τὴν κατ' αὐτὰς ἱεραρχίαν, νοερὰν, καὶ ὑπερκόσμιον πλου-
τήσασαι, ἐμφανέστερον ἅμα, καὶ νοερώτερον ἐλλάμπον-
ται ὑπὸ τῆς αὐτῆς, καὶ μιᾶς Θεαρχικωτάτης πηγῆς,
καὶ πρὸς τὸ οἰκεῖον ταύτης ἀφομοιοῦνται κατὰ δύνα-
μιν φῶς, χαρκατήρων, καὶ τύπων ἐκτὸς, κατὰ τε εἶ-

(1) Ἐν Θησαυροφ. τῆς Ἀδελφ. Ἀριθ. 20. — Τὸ πρὸν
Χρυσόβουλλον, ἐκδοθὲν τῷ δευτέρῳ ἔτει τῆς Πατριαρχείας
Παρθενίου Κ.π., καὶ μολυβδίνη σφραγίδι, ὡς εἰθίσται, πα-
τριαρχικῇ σφραγισθὲν, εὐρόντες, οὐκ οἶδαμιν ὅπως, μετὰ καὶ
τῶν ἄλλων τοῖς Φιλαδελφείας Μητροπολίταις ἀνηκόντων,
προάγομεν καὶ τοῦτο εἰς φῶς, ὡς λίαν τὸ σπουδαῖον ἔχον,
διὰ τε τὴν ἄγνωστον ἡμῖν γε διαδογὴν τινων τῆς Παροναξίας
Ἀρχιερέων, καὶ διὰ τὴν περὶ τοῦ Ἱεράρχου Θεοφάνους μη-
μόνευσιν, ἀνδρὲς ἐναρέτου, καὶ τὰ μέγιστα, ἐν τοῖς κατ' αὐ-
τὸν, σοφοῦ, πολλῶν δὲ καὶ παρὰ τῆς Μ. Ἐκκλησίας κατα-
ξωθέντες ἐπικρίνων.

σιν, καὶ τάξιν διαδιδόμενον αὐταῖς, καὶ μετεχόμενον. Ἐν δὲ τοῖς καθ' ἡμᾶς, ἀναλόγως ἡμῖν αὐτοῖς, ἡ θεία τελεῖσθαι πέφυκεν ἐν συμβόλοις, καὶ τύποις· ἱεραρχία, πηγὴ καθεστηκυῖα φωτιστικῇ, μυητικῇ τε τῶν νοερῶν καὶ ἀνατατικῇ πρὸς τὴν τῆς ἐκτυπωτέρας ἀρχιφώτου, καὶ πηγαίας ἐλλάμψεως μέθεξιν· χρῆμα ὄντως θεοειδές, καὶ ἐνέργεια ζωηρά, καὶ ζωῆς οὐρανίας παρεκτικῇ· ἐνωθεν μὲν πεμπομένη, κάτωθεν δὲ τοὺς μετεσχηκότας ἀνακουφίζουσα, καὶ οἷον ἀναπτεροῦσα πρὸς οὐρανὸν μετατίθῃσιν· οὐ μόνον ἐν τῇ τῆς χάριτος διαθήκῃ νομοθετηθεῖσα τῷ Σωτῆρι Χριστῷ, ἀλλὰ γε δὴ καὶ πολὺ πρότερον πολυτρόπως, ἐπὶ τοῦ παιδαγωγικοῦ νόμου διαγγεληθεῖσά τε καὶ διατρανωθεῖσα· τοσοῦτον ἀναγκαιότητα τῷ χριστωνύμῳ πληρώματι, ὅσα καὶ ψυχῇ σώματι· ἐκεῖσε γὰρ ψυχῆς δίχα, πᾶτα κίνησις ἀπρακτεῖ· κἀνταῦθα, χωρὶς τῆς ζωοπρόχου ἱεραρχίας, πᾶσα ἡ τῆς πνευματοζώας δύναμις καὶ ἐνέργεια παραλείπει, καὶ μυστήριον οὐδὲν συντελεσθῆναι δύναται· τοῖς δ' αὐτῶν ἀξιοῦμενοις τῆς τοῦ πνεύματος ἀναγεννήσεως, καὶ τεκνοποιουμένοις τῇ χάριτι, τρεφομένοις τε πνευματικῶς, καὶ ζῶσι καὶ κινουμένοις ἐν πνεύματι, καὶ ὑπεροχικῶς ἀνασσωζόμενοις, πρὸς τὴν ἄνω μακρυότητα. Τοίνυν ἡ μετριότης ἡμῶν, τὴν προστασίην ταύτης ἀναδεξαμένη, καὶ τῆς οἰκουμενικῆς Ἐκκλησίας τοὺς οἷκας ἐμπιστευθεῖσα, ὑπὸ τῶν τῆς μεγαλομεροῦς, θεαρχικῆς προνοίας πρυτανίων, καλῶς τε, καὶ εὐθέτως πάσας διοικεῖσθαι φροντίζουσα, τὰς ὑποκειμένους ταύτῃ παροικίας, Χριστιανῶν ὀρθοδόξων συστήματα πλουτούσας, καὶ μηδεμίαν ταύτης ἐν σερήσει εὐρίσκεσθαι, καὶ τὰ κτίρια ζημιοῦσθαι τοὺς δι' αὐτῆς χρήζοντας ζωῆς αἰωνίου τυχεῖν· ἀλλ' ἔχειν ἐκάστην τὸν γνησίως αὐ-

τῆς προϋστάμενον, καὶ ποδηγετοῦντα πρὸς σωτηρίαν τὸ χριστῶνυμον πλήρωμα, ἵνα μὴ προστασίας ὀρφανῆς παρναλῶμα γένηται τοῦ ἀλάστορος, καὶ λόγον ὑπὲρ αὐτῶν ὑφ' ἑστέμεν τῷ Κυρίῳ, τῷ ἀποτόμῳ, ἐπικπειλοῦντι, καὶ λέγοντι· « Τὸ αἷμα αὐτῶν ἐκ τῶν χειρῶν ὑμῶν ζητήσω » σὺν ἄλλοις τ' ἐπικπειλήμασι φρικωδισταῖς, πρὸς ἐμμελεῖ προστασίην θεοπρεπεῖ κηδεμονία διεγείροντι τοὺς προστατάς. Οἷχ ὑπ' ἡνεγκεν ἔτι ὄρᾱν, καὶ τὴν ἀγιωτάτην μητρόπολιν Παροναξίης, (1) ἐπὶ πλείονι χρονικῇ παρτάσει, ἀρχιερατικῆς προστασίας ἐστερημένην, ἀκέφalon τε καὶ ἀνάρχον, καὶ τοὺς ἐν αὐτῇ χριστιανοὺς, κατηρεῖα καὶ λύπη σκυθρωπάζοντας, καὶ τῆς ἀρχιερατικῆς περιθάλψεω; ἀποροῦντας, ἅτε τοῦ παρρχιερατεύειν λαχόντος κακοΝικοδήμου, καθαιρέσει νομίμῳ ταύτης ἀποβληθέντος, διὰ τὰ μυριάριθμα ἐγκλήματα αὐτοῦ, καὶ ἄνομα παρκατώματα, καὶ τῆς ἀγιωσύνης ἀπογυμνωθέντος πρὸ χρόνων· εἴτα, τοῦ μετ' ἐκεῖνον χειροτονηθέντος, Μκαρίου, φανέντος ἀναξίου, καὶ ἀπροσφόρου πρὸς ἀρχιερατεῖαν, καὶ μὴ καταδεξαμένου, χρόνους ἤδη δέκα παραγενέσθαι, καὶ ἐπιλάβεσθαι τῆς ἐπαρχίας, νῦν τε κανονικῶς καθαιρεθέντος· ἀλλ' ἔθετο φροντίδα λίαν περισπούδαστον εὑρεῖν τὸν ἀξίως αὐτῆς προστησόμενον. Καὶ ψήφωv κανονικῶν γεγεννημένων τῇ ἡμετέρᾳ προτροπῇ, καὶ ἀδείᾳ, ὑπὸ τῶν ἐνδημούντων τῇ Κωνσταντινουπόλει ἱερωτάτων συναδελφῶν ἡμῶν ἀρχιερέων, τοῦ Κυζίκου κύρ Μητροφάνους, τοῦ Νικομηδείας κύρ Νεοφύτου, τοῦ Χαλκηδόνος κύρ Γαβριήλ, τοῦ προέδρου Χίου κύρ Ἰγνα-

(1) Ἡ Πάρου τε καὶ Νάξου Μητρόπολις, μίχ δαλονότι καὶ ἡ αὐτῇ, Παροναξίη κληθεῖσα.

τίου, τοῦ Μελενίκου κύρ Ζαχαρίου, τοῦ Δέρκου κύρ Χρυσάνθου, τοῦ Μαρωνεῖς κύρ Ἀνχνίου, καὶ τοῦ Χελδίζε (1) κύρ Γρηγορίου, προσξελέγη τῶν ἄλλων, καὶ προεκρίθη εὐλόγως, καὶ λίαν ἀρμυδίως, τοῦ ἀναδέξασθαι τὴν πνευματικὴν προττασίαν, τῆς κινδυνευοῦσης ταύτης· λογικῆς ποιμένης ὁρφνίᾳ προστάτου, ὁ ὁσιώτατος· ἐν ἱερομονάχοις, καὶ πνευματικοῖς κύρ Θεοφάνης, ὡς ἀνὴρ ἔντιμος, συνέτει τε καὶ φρονήσει κεκοσμημένος, ψυχικοῖς τε, καὶ σωματικοῖς προτερήμασι προέχων, βίου σεμνοῦ, καὶ πολιτείας ἐναρέτου διαγιγνωσκόμενος, ἐξ ἀπλῶν ὀνύχων τῷ ἀγγελωνύμῳ ἐμπρέψας σχήματι, καὶ Θεῷ εὐπρέστως βεβιωκώς, καλῶς, καὶ εὐσεβῶς τὰ θεῖα πεπαιδευμένος, καὶ ταῖς ἱεροπρεπέσιν ἀρεταῖς κατηγλαῖσμένος, ἐπισηκῆς (2) φημί, σώφρων, νηφάλιος, καὶ τ' ἄλλα ὅσα ὁ ἀποστολικὸς ἀπαριθμεῖ λόγος ἀρχιερεῖ προσήκοντα, ἐκ περιουσίας πλουτῶν, καὶ σχεδὸν μᾶλλον ἢ κατ' ἐπιτήδευσιν, φύσεως προτερήμασιν ἄρχειν εἰδώς, καὶ δυνάμενος σὺν Θεῷ συλλήπτωρι, τὴν ἐπαρχίαν ταύτην ἐπισυστῆσαι, καὶ ἀναζωπυρῆσαι· ὃν τῇ ἐπικλήσει τοῦ παναγίου, καὶ τελεταρχικοῦ πνεύματος, μητροπολίτην ἐχειροτονήσαμεν Παρναξίας, γνήσιον, καὶ νόμιμον, καὶ κανονικόν, καὶ ἀρχιερέα τῆς αὐτῆς ἐπαρχίας ἀνεδείξαμεν, καὶ ποιμένα πνευματικόν τοῦ λογικοῦ αὐτοῦ ποιμανίου ἐγκατεστήσαμεν, καὶ ὁδηγόν, καὶ εἰσηγητὴν αὐτοῦ, τῆς σωτηρίου ὁδοῦ προσεστήσαμεν, καὶ κεφαλὴν τῆς ἐκκλησίας ἐκείνης ἐτάξαμεν, ἀξίως, καὶ καταλλήλως. Ὁφεί-

(1) Χαλδίας καὶ Χερσιάνων. (Βλ. Χρυσάνθου Ἱεροσολ. Συγγραμ. περὶ Ὀφφικίων. Ἐνετ. 1778. σελ. 74.

(2) Γρ. ἐπισηκῆς.

λαι τοιγχροῦν ἤδη, ὁ ἱερώτατος αὐτὸς μητροπολίτης Παροναξίαις, ὑπέρτιμος, καὶ ἐξάρχος παντὸς Αἰγαίου πελάγους, ὁ ἐν ἁγίῳ Πνεύματι ἀγαπητὸς ἡμῶν ἀδελφός, καὶ συλλειτουργός, κύρ Θεοφάνης, ἀπελθεῖν εἰς τήνδε τὴν θεόθεν αὐτῷ λαχοῦσαν ἀγιωτάτην μητρόπολιν, καὶ ἀρχιερατικῶς ἐπιλαβεῖσθαι αὐτῆς, καὶ πάσης τῆς ἐνορίας αὐτῆς, καὶ πάντων τῶν προσόντων αὐτῇ ἄνωθεν, καὶ ἐξάρχῃς ὁρίων τε, καὶ χωρίων, κτημάτων τε, καὶ πραγμάτων, τῶν κινητῶν ἅμα καὶ ἀκινήτων, καὶ τῶν λοιπῶν δικαίων, καὶ προνομίων· καὶ εἰσπηγεῖσθαι, καὶ διδάσκειν τὸν ἐν αὐτῇ χριστῶνυμον τοῦ Κυρίου λαόν, πάντα τὰ ψυχωφελῆ, καὶ ἐνάγειν ἐπὶ τὸ βέλτιον ταῖς τε εὐαγγελικαῖς, καὶ ἀποστολικαῖς εἰσηγήσεσι, καὶ ἐν τῷ καθ' ἑαυτὸν ὑποδείγματι, τοῖς πᾶσι τὰ πάντα γινόμενος, τῷ ἀποστολικῷ ὑποδείγματι, ἵνα πάντα, ἡ πλείους κερδίσῃ, (1) ἡ σώτῃ, καὶ παρὰ τῷ Θεῷ λαὸν περιούσιον· ἵνα καὶ αὐτὸς μετὰ τῶν πνευματικῶν αὐτοῦ τέκνων, τῆς δεξιᾶς τοῦ Κυρίου τύχῃ μερίδος ἐν ἡμέρᾳ ἐπισκοπῆς· πρὸς τούτοις, ἔχειν ἄδειαν, ἱεουργεῖν ἐν αὐτῇ, καὶ πάσῃ τῇ ἐνορίᾳ αὐτῆς, ἀκωλύτως, καὶ εὐπρόρρησιάττως, μετὰ καὶ τῆς τοῦ ἱεροῦ συνθρόνου ἐγκαθιδρύσεως· ἀναγνώστας σφραγίζειν ἐκ τῶν ἐν αὐτῇ, καὶ πάσῃ τῇ ἐνορίᾳ αὐτῆς· ὑποδιακόνους, καὶ διακόνους χειροτονεῖν, καὶ εἰς τὸ τοῦ πρεσβυτέρου προβιβάζειν ἀξίωμα· πνευματικούς πατέρας ἐγκαθιστᾶν δι' οἰκείων ἐνταλμάτων· θεῖους, καὶ ἱεροὺς νχοὺς καθιεροῦν ἐπὶ σταυροπηγίῳ τῷ ἐκυτοῦ, καὶ πάντα τὰ ἀρχιερατικὰ ἐκτελεῖν, καὶ ἐνεργεῖν ἀναντιρρήτως, ὡς γνήσιος μητροπολίτης Παροναξίας,

(1) Οὕτω γέγραπται.

καὶ ὧν, καὶ ὀνομαζόμενος, τηρῶν ἐν ἅπασιν τοῖς ὑπ' αὐτοῦ πραττομένοις, τὴν κανονικὴν ἀκρίβειαν, καὶ τὰς ἐκκλησιαστικὰς, καὶ νομίμους παραδόσεις, ὡς λόγον ὀφείλων ἀποδοῦναι Θεῷ, καὶ τῇ ἡμῶν μετριότητι· ὀφειλόντων καὶ πάντων τῶν εὐρισκομένων ἐν αὐτῇ, καὶ πάσῃ τῇ ἐνορία αὐτῆς, ἱερωμένων τε, καὶ λαϊκῶν, ἀπονέμειν αὐτῷ, τὴν προσήκουσαν, καὶ ὀφειλομένην τιμὴν, καὶ ὑποταγὴν, καὶ εὐπειθεῖαν, καὶ ὑπέκκειν, καὶ ὑποτάσσεσθαι αὐτῷ, καὶ ὑπακούειν ἐφ' οἷς ἂν λέγῃ πρὸς αὐτούς, τοῖς ἀφορῶσιν εἰς ψυχικὴν αὐτῶν λυσιτέλειαν, καὶ στέργειν, καὶ ἀγαπᾶν αὐτὸν, ὡς ποιμένα πνευματικόν, καὶ διδάσκαλον· ἡ γὰρ πρὸς αὐτὸν γενησομένη τιμὴ, καὶ εὐλάβεια, εἰς τὴν ἡμῶν ἀνάγεται μετριότητα, καὶ δι' αὐτῆς εἰς Θεόν, οὐ τὸν τύπον σώζει ὁ ἀρχιερεὺς ἐπὶ γῆς· ὁ ἀκούων ὑμῶν, γὰρ φησιν, ἐμοῦ ἀκούει, καὶ ὁ ἀθετῶν ὑμᾶς, ἐμὲ ἀθετεῖ. Πρὸς τοῦτοις παρέχειν αὐτῷ εὐγνωμόνως, ἅπαντα τὰ ἐκκλησιαστικὰ αὐτοῦ δικαιώματα, καὶ τὰ ἀπὸ τε κανονικῶν, πανηγύρεων, συνοικεσιῶν, ζητίας, (1) ἐμβολοκίων, καὶ τῶν λοιπῶν συνήθων τῷ τόπῳ· συντρέχειν τε αὐτῷ, καὶ βοηθεῖν ὁλοψύχως, ἐν πᾶσι τοῖς ἀναγκαίοις, καὶ χρειώδεσι, μετὰ εἰλικρινοῦς ὑποταγῆς, καὶ ἀγάπης, ὡς τέκνα ὑπήκουα, τῷ πνευματικῷ αὐτῶν πατρὶ, καὶ κηδεμόνι· καὶ κατ' οὐδὲν ἀντιφέρεσθαι, ἢ ἐναντιοῦσθαι αὐτῷ· ὁ γὰρ ἐναντίος φανεῖς αὐτῷ κατὰ τι, ἢ ἀπειθής, ἱερεὺς μὲν ὧν, ἢ ἱερομόναχος, ἄργος ἔστω πάσης ἱερατικῆς ἐνεργείας, καὶ τᾶξως· καταφρονῶν δέ, καὶ ἀφωρισμένος ἀπὸ Θεοῦ, καὶ κατηραμένος, καὶ ἀσυγχώρητος, καὶ ἄλυτος μετὰ θάνατον· λαϊκός

(1) Οὕτως.

δὲ, ἡ μοναχὸς ἰδιώτης, ἀφωρισμένος ἀπὸ Θεοῦ, καὶ κα-
τηραμένος, καὶ ἀσυγχώρητος, καὶ ἄλυτος μετὰ θάνα-
τον ἐν τῷ νῦν αἰῶνι, καὶ ἐν τῷ μέλλοντι, καὶ ἔξω
τῆς Χριστοῦ Ἐκκλησίας, καὶ τῆς ὁμηγύρεως τῶν Χρι-
στιανῶν, ὡς ἀλαζῶν, καὶ αὐθάδης καὶ ἀνυπότακτος.
Ὅθεν εἰς ἔνδειξιν, καὶ διηνεκῇ παράστασιν, ἐγένετο ἡ
παρουσα πρᾶξις, καὶ ἐνεχειρίσθη τῷ ἱερωτάτῳ μητρο-
πολίτῃ Παροναξίας, ὑπερίμῳ, καὶ ἐξάρχῳ παντὸς Αἰ-
γαίου πελάγους, κύρ Θεοφάνει, τῷ ἐν ἀγίῳ Πνεύματι
ἀγαπητῷ ἡμῶν ἀδελφῷ, καὶ συλλειτουργῷ: ἀρχιεπί-
σκοπῳ Ἰουνίῳ, Ἰνδικτιῶνος ε'.

✠ Παρθένιος ἐλέω Θεοῦ Ἀρχιεπίσκοπος Κωνσταντινου-
πόλεως νέας Ῥώμης καὶ οἰκουμενικὸς Πατριάρχης.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

Α Π Α Ν Τ Η Σ Ι Σ

ΤΗΣ ΟΡΘΟΔΟΞΟΥ ΕΝ ΒΕΝΕΤΙΑ ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΟΣ

ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΝ ΠΑΤΡΙΑΡΧΗΝ

ΚΥΡΙΑΛΟΝ ΤΟΝ ΛΟΥΚΑΡΙΝ. (*)

Adi 4 Zugno 1623

SANTISSIMO ET BEATISSIMO PADRE

Fin dall' hora, che la Santità V.^a fu esaltata dalla divina Provvidenza à quella Santissima Sede, alla quale l' altissimi meriti della suo persona la chiamavano, ne habbiamo noi con puro core, rese infinite gratie a Dio Benedetto et hora che siamo stati fati degni di ricever le gratissime sue lett.^e del prossimo passato messe di Gen.^o (non essendo per anco capitate quelle che scrisse d'haverci inviato con il Revd.^o Teofilo Coridallo) ne habbiamo reso, et rendemo dupplicate gratie alla Santità V.^a alla quale attestiamo con verità che da noi tutti sono statte le predette sue santissime lett.^e ricevute con infinito zelo di divotione e con tanto giubilo, et allegrezza che non si poteva aspettarne d'avantaggio. Fra tanto soddisfacendo noi alli santissimi raccordi della Santità Vra et all' obbligo che teniamo alla sua benignità; riverentemente rispondendo alle predette Sue, parimente si renderemo infinite gratie delle santissime et devotissime Sue per-

(*) 'Εκ τῶν Πρωτικῶν τοῦ Συλλόγου τῆς 'Αδελφ. Τόμ. Γ'. — 'Εγένετο ἡ ἀπάντησις αὕτη πρὸς τὴν Πατριάρχην Ἐπιστολὴν, ἣν βλπ. ἐν σελ. 18.

suassioni dell' unione, pacce, et carità, che dovemo osservare tra di noi, et delle essortationi pietosissime che ci fa à dif-
fender, et conservare le raggioni, ordini, et immunità nostre,
com' hanno fatto li nostri antenati, e poi li sogiougeremo
per spiritual contento della Santità Vra che per divina gra-
tia tra di Noi non si trova, ne (γρ n'è) già molto tempo se
è stata, divisione, ò dissentione alcuna. Ma tutti uniti et
concordi caminiamo per le vestigie che ci hanno lasciate
imprese li nostri Progenitori, del che ne rendiamo gratie
alla benignità del nostro Signore Gesù Christo. Ne dovemo
restar di dirli che quando pure occorresse che tra di noi sor-
gesse diversità ò varietà di opinioni che causasse qualche dis-
sentione speriamo noi che mediante li prudentissimi raccordi
della Santità Vra per noi et dalla prudenza bonta e zelo
di Christiana Carità del Reverendissimo Arcivescovo nostro —
che per gratia singolarissima della religiosissima pietà della
Sereniss.^a Repubblica, che verso la Nation nostra benignissi-
ma in ogni tempo ci si è dimostrata et dimostra, ci fu con-
cesso in governo delle Anime ure ogni dispartire restarebbe
facilmente sopito, et annullato al quale anco conforme le san-
tissime amonitioni della S. V. nelle cose Spirituali, et che
concernono il Benefi.^o delle anime nostre prestiamo volen-
tieri et con animo cincierno ogni debbita obbedienza ci pare
anco il dover assicurar la S. V. che in qual si voglia idioma
he ci sarà scritto non può ricever dubbio che possiamo con
l'interpretatione, esser difraudati sicome può esser sicura,
che sin hora, non e seguita frode alcuna, poiche essendo quel-
le lette nella lingua, che sono scritte à tutti noi uniti che
intendiamo l' una, e l'altra lingua, non potemo ricever que-
sta offessa. Li resta solam.^e di risponder a quella parte nella
quale non tratandosi della licenza da noi per giuste cause
dattali, ma della sentenza contra d' esso seguita poco inanzi
nulla habbiamo da dire, essendo che si come nella fabrica-
tione, et promulgatione di detta sentenza noi non siamo
punto ingeriti così anco nell' assolutione à favor suo seguita
dalla S. V. à noi non e lecito punto tratarne. Non essendo
tra di noi alcuno tanto ardito come falsam.^e à V. S. e stato
riferito, ch' habbi havuto prosontione di metter la lingua
dove non tocava, che però con quella riverenza che à noi
si conviene la vogliamo supplicare, che per l' avvenire non
vogli dar orecchie à chi si sij così poco timoroso di Dio ch'
abbi ardire con sue fallacie perturbar la quietezza dell' ani-

mo suo con falsità d'assertioni, poiche come benissimo sà la S. V. da per tutto vi sono de maligni li quali essendo (di) mala mente non havendo altro oggetto da seminar zanzanie e goder nell'altrui perturbationi hano procurato con falsità, ei imposture diaboliche metter in cattivo conceto appresso V. S. chi gli vive affettuosissimi. Ma siamo sicuri che la verità non resterà oppressa, et che V. S. venira in cognitione del vero et per oviare che per l'avenire non sia prestata alcuna fede alle detrationi di simil persone scandalose vogliamo pregar con ogni riverenza la S. V. che per l'avenire non voglia dar credenza se non alle lett.^e che li saranno da noi scritte come la pnte ballotate nel nro Capitolo sottoscritte dalli S.^{ti} Guardiano nro, et coleghi et sigilate con il solito sigilo della nra Chiesa ringratiandola con tutto l'effetto (γγ. affetto) del nostro core, che s'habbi degnato di dar conto a noi quanto li molestava l'animo assicurandola con parole di verità per contento, e sodisfattione della S. V. che da tutti noi così grandi come piccioli di qual si voglia grado, e conditione è stimata, et riverita come meritano le sue rare qualità, et conditioni, et la sublimità del suo grado a quale riverentemente tutti preghiamo che vogli far degni della sua benedit.^o noi che assiduam.^o preghiamo Idio Signor nostro che lungo tempo in quella Santiss.^a Sede felicissima la conservi.

Che la presente risposta letta al pnte Venerando Capitolo sia aprobata e con prima sicura occasione, facendone più Coppie inviata al Santiss.^o et Beatiss.^o Patriarca Iumenico di Costantinopoli, et sia registrata nelli libri nostri insieme con la lett.^a di S. Santità.

Dalla parte de si N.º 45de no N.º 1 — e fù presa

1649, a di 7 Marzo, nel Capitolo de' Greci (*)

Essendo state mandate da Monsr Illmo e R.^{mo} Patriarca di Costantinopoli sin dall'anno 1644 Lettere alla Nazione nra e Chiesa con le quali ha concesso a Monsr Illmo e R.^{mo} nostro Arcivescovo facoltà di portar mitra et altre dignità e prerogative risultanti in onor e grandezza della carica, et essendo conveniente rispondere alle med.^{me} Ire Patriarcali: va parte, che propone l'Ecc.^{to} Sr Tomaso Zanolari G. G. che siano scritte in risposta le sottoscritte Ire al soprad.^o Monsr Illmo e R.^{mo} Patriarca di Costantinopoli.

Per la parte de sì N.º 52 — de no: — nulla.

Restò presa con tutti li voti. Segue copia della Ira scritta in idioma Greco al Patriarca.

Παναγιώτατε καὶ σοφώτατε Δέσποτα
εἴησου τὸ ἔνθεον σκῆνος τῆς τρισολβίας ψυχῆς
πάτης ἐπηρείας ὑπέρτερον.

Ως καθὼς ἀπὸ ἐκεῖνο τὸ πρῶτον καὶ ἀρ' ἐαυτοῦ
ὄν, Παναγιώτατε καὶ σοφώτατε Δέσποτα, ἡ σύμπα-
σα κτίσις ἀρχιτεταται, ὅχι μόνον κατὰ τὸν τρόπον τοῦ
εἶναι, ἀλλὰ ἀκόμη καὶ κατὰ τὸν τρόπον τοῦ καλῶς
εἶναι καὶ τῆς διοικήσεως, τοιοῦτοτρόπως καὶ ἀπὸ τὴν

(*) Ἐκ τῶν Πρακτικῶν τοῦ Συλλόγου τῆς Ἀδελφ. Τόμ. Δ'. φύλ. 82. — (Πρὸς τὸ τοῦ Πατριάρχου Παρθενίου Χρυσόδουλον πρὸς τὴν Ἀδελφότητα εἰς Ἀθανάσιον τὸν Βελιτριανόν, σελ. 32.

πρώτην ἀρχὴν τῆς ἐκκλησιαστικῆς πολιτείας, ὅχι μόνον τῆς ἱεραρχίας τὸ εἶναι, ἀλλὰ καὶ τὸ εἶναι καλῶς, ἠθικῶς καὶ διατεταγμένως κατὰγεται· τούτου χάριν καὶ ἡ παναγιωτάτη σου ψυχὴ, παρκακινημένη ἀπὸ μόνην τῆς καλοκάγαθιαν, καὶ μιμουμένη ἐκείνην τὴν πρώτην τῆς κοσμοποιίας ἀρχὴν, τὴν ἐνταῦθά μας Ἐκκλησίαν ἐξ ἀρχῆς νὰ εὐεργετῇ μετὰ πάσης προθυμίας, δὲν ἔλειψε· καὶ τοῦτο μὲ κἀποικν πρόφασιν δικαιολογημένην καὶ εὐλογον, ἐπειδὴ ἡ παρούσα Ἐκκλησία νὰ εὐρίσκεται ἐδῶ εἰς τὴν Βενετιάν τὴν περὶφημον πολιτεῖαν τοῦ κόσμου, εἰς τόπον ἀλλοδαπῇ, καὶ ξενητεμένον τῆς οἰκουμενικῆς σου ἐξουσίας, μ' ὅλον ἐτοῦτο, δὲν εἶναι ὀλίγον, Παναγιώτατε Δέσποτα, νὰ κηρύττεται μετὰ παρρησίας τὸ οἰκουμενικὸν καὶ σεβασμιώτατον ὄνομα τῆς σῆς παναγιωτάτης ψυχῆς· μένομεν λοιπὸν εἰς μεγαλωτάτην ὑπόσχεσιν πρὸς αὐτὴν, καὶ ὅλον τὸ εὐρισκόμενον γένος ἐνταῦθα. Διὰ τί, αἱ χάριτες καὶ τὰ δωρήματα, ὅπου πρὸς τὴν ἐκκλησίαν μας παρ' αὐτῆς εὐεργετοῦνται, καὶ πέμπονται, αὖξιν τοῦ ἐδικοῦ μας χρέους, καὶ ἐπίτασιν προξενεῖ τῆς ἐδικῆς μας διὰ παντὸς ὑποσχέσεως, τὴν ὁποίαν δὲν θέλομεν λείψει κατὰ τὸ δυνατόν μας πρὸς αὐτὴν καὶ εἰς μέρος νὰ φανερώσωμεν, δείχνοντας τὴν προθυμερίαν μας κλῆσιν εὐχαριστήριον. Καὶ ἔν ἔως τῶρα ἐλείψαμεν, ὅχι τῆς γνώμης, ἀλλὰ τῶν συμβηκότων τοῦ καιροῦ καὶ τοῦ τόπου εἶναι τὸ αἴτιον· ἔστοντας καὶ νὰ μὴ εἶναι ἡ πρόοδος εὐκολος, διὰ τὴν ἀκαταστασίαν τοῦ χρόνου· ἃς ἔχομεν παρακαλοῦμεν τὴν ἀγίαν τῆς εὐχὴν καὶ εὐλογίαν, μὲ τὴν ὁποίαν βεβαίως ἐλπίζομεν νὰ διατηροῦμεθα παντοτὶνὰ εἰς τὴν ἀγιωτάτην εὐσέβειαν· καὶ διατηρούμενοι νὰ πέμ-

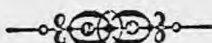
πῶμεν ἀκαταπαύστους πρὸς Θεὸν ἱκεσίας, ὁμοῦ μὲ
τὸν δεσπότην μας τὸν πανιερώτατον καὶ σοφώτατον,
νὰ διατηρῇ, νὰ διαφυλάττῃ, καὶ νὰ διασώζῃ τὸ πα-
ναγιώτατον καὶ σεβασμιώτατόν της ὄνομα ἀνεπιλώ-
ρητον παντοίας βλάβης, καὶ ὑπέρτερον πάσης ἐπιφορᾶς
εἰς καύχημα τοῦ ἡμετέρου δυστυχεστάτου, γένους ἀκ-
τινοβολῶντας τὸ ἀκάματον φῶς τῆς σῆς ἀσθέστου λυ-
χνίας εἰς ἐτῶν περιόδους πολλῶν ἐν πάσῃ ἐπαρχίᾳ καὶ
τόπῳ τῆς σῆς διοικήσεως.

Ἀπὸ τὴν Βενετίαν κατὰ τὸ αὐτὸν φεβρουαρίου κέ.
Τῆς σῆς Παναγιότητος κατὰ πάντα δοῦλοι ὑποσχόμενοι.

Π Ι Ν Α Ξ

ΤΩΝ ΧΡΥΣΟΒΟΥΛΩΝ ΚΑΙ ΓΡΑΜΜΑΤΩΝ
ΤΩΝ ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΩΝ ΠΑΤΡΙΑΡΧΩΝ.

ΙΕΡΕΜΙΟΥ Β'.	Σταυροπήγιον Πατριαρχ. τοῦ ἐν Βενετίᾳ τῶν Γρχικῶν Νχοῦ τοῦ ἁγ. Γεωργίου, 1579. . .	σελ. 7
— —	Πρὸς Νικόλαον Δαπόντε τῶν Ἑνετῶν Πρίγκιπα, 1581. . .	» 10
— —	Πρὸς τὸν αὐτὸν περὶ τοῦ νέου Καλινδάρου, 1583. . .	» 12
— —	Πρὸς τὸν Φιλαδελφεῖς Γα- βριήλ Σεῶρον, περὶ τοῦ αὐ- τοῦ, 1590.	» 20
ΚΥΡΙΛΛΟΥ Α'.	Πρὸς τὴν Ἀδελφότητα, περὶ κχθιρέσεως Ἑρμερίου τινὸς τοῦ Νχοῦ, 1623	» 25
— —	Μετὰθεις τοῦ Κυθήρων Ἀ- θανασίου Βελερικνοῦ εἰς Φι- λαδελφεῖς, 1637	» 30
ΠΑΡΘΕΝΙΟΥ Β'.	Πρὸς τὴν Ἀδελφότητα, ἰδίων προνομίων χορήγησις τῷ Φι- λαδελφεῖς, 1644	» 39
ΙΩΑΝΝΙΚΙΟΥ Β'.	Πρὸς τὴν αὐτὴν, ἀνανέωσις καὶ ἐπιβεβλῶσις τῶν ἀνωτέρω προνομίων, 1651.	» 45

ΔΙΟΝΥΣΙΟΥ Δ'.	Προβίβασις Μελετίου Χορτάκη εἰς Φιλαδελφείας, 1671.	σελ. 53
ΙΑΚΩΒΟΥ Α'.	Προβίβασις Γερασίμου τοῦ Βλάχου εἰς τὸν αὐτὸν Θρόνον, 1680.	58
ΔΙΟΝΥΣΙΟΥ Δ'.	Ἐπιστολὴ παραινετικὴ εἰς προ- χείρισιν Ἐπισκοπικὴν Μελε- τίου Τυπάλδου, 1687.	» 65
— —	Προβίβασις τοῦ αὐτοῦ εἰς Φι- λαδελφείας, 1687.	» 68
ΚΑΛΛΙΚΟΥ Β'.	Ἐπιστολιμαία ἀπάντησις πρὸς τὸν αὐτὸν, 1692.	» 75
ΚΥΡΙΛΛΟΥ Δ'.	Συνοδικὴ Πρᾶξις, καθαιρετικὴ τοῦ αὐτοῦ, ἀποστατήσαντος τῆς Ὀρθοδοξίας, 1712.	» 79
ΓΑΒΡΙΗΛ Δ'.	Ἀποκατάστασις τοῦ ἐν Βενετίᾳ Φιλαδελφείας, μεταθέσει τοῦ Κεφλληνίτζης καὶ Ζακύνθου Σω- φρονίου Κουτούβαλη, 1782.	» 91
ΠΑΡΘΕΝΙΟΥ Δ'.	Προβίβασις Θεοφάνους εἰς Μη- τροπολίτην Περναφίτζης, 1667.	» 99

Παράρτημα, ἐν ᾧ·

Α' πάντησις τῆς Ἀδελφότητος πρὸς τὸν Πατριάρ- χην Κύριλλον τὸν Λούκαριν, 1623	» 106
Ἐπιστολὴ εὐχαριστήριος τῆς αὐτῆς πρὸς τὸν Πατριάρχην Παρθένιον, διὰ τὰ τοῦ Φιλαδελ- φείας προνόμια, 1648.	» 99

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΩΝ

Α Θ Η Ν Α Ι

Ἰωάννης Α. Βαλχωρίτης Ἀριθ. 1

Β Ε Ν Ε Τ Ι Α

Κωνσταντῖνος Μπλέσσας » 20
 Ἰωάννης Π. Σκαλτσούνης » 5
 Ἀναστάσιος Καστόρης » 2
 Παναγῆς Τυπάλδος Φορέστης Ἰππότης . . . » 2
 Ἀχιλλεὺς Γικνινιώτης Καθηγητῆς . . . » 1
 Ξενοφῶν Α. Κόντης » 1
 Κωνσταντῖνος Τζετζός » 1
 Σπυρίδων Καραβοκύρης » 1
 Θεμιστοκλῆς Δροσόπουλος » 1
 Ἰωάννης Νιννης Ἰππότης » 1
 Ἀντώνιος Μανούσος Ἰππότης » 1

Ζ Α Κ Υ Ν Θ Ο Σ

Παῦλος Ν. Καρβελλᾶς » 2
 Χριστόδουλος Δαμίρης » 1
 Διονύσιος Μαρτελάος (δικηγόρος) . . . » 1
 Γεώργιος Ν. Καρβελλᾶς » 1
 Σπυρίδων Ι. Παναγιωτόπουλος » 1

Σπυρίδων Γ. Αιάρης	Ἀριθ.	4
Ἰωσήφ Σ. Γέγλες	"	4
Δημήτριος Γουργουράκης	"	4

Ι Θ Α Κ Η

Ἀδελφοὶ Α. Βληταῖ	"	1
-----------------------------	---	---

Κ Ε Ρ Κ Υ Ρ Α

Α. Ηεράλμου Π. Γονέμη	"	2
Γ. Μαρκοῦ	"	1
Π. Σκαραμγκᾶ	"	1
Σ. Π. Στamatόπουλος	"	2
Κωνσταντῖνος Κοσκινᾶς	"	2
Ἀναστάσιος Κοσκινᾶς	"	1
Α. Ζ. Μέζας	"	1
Ἀλέξανδρος Δ. Σοκόλης	"	1

Ρ Ω Μ Η

Δ. Α. Κουντουριώτης Πρέσβυς	"	1
---------------------------------------	---	---

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΙΣ

Ἀδελφοὶ Δεπάστας	"	5
----------------------------	---	---

Λ Ι Β Ο Ρ Ν Ο Σ

Ὅθων Δ. Κηρυκτῖνος	"	1
------------------------------	---	---

Τ Ε Ρ Γ Ε Σ Τ Η

Ἀντ. Δημητρίου	Ἀριθ.	
Σπυρίδων Μπλέσσας	"	
Ἰωάννης Δ. Καγκάδης	"	
Δ. Ξυδιᾶς	"	
Διονύσιος Βλασσόπουλος	"	
Εὐρυδίκη Κ. Μάγγου	"	
Ἰωάννης Θεμ. Εὐστρατιάδης	"	
Γρηγόριος Γ. Σταύρακας	"	
Ἰωάννης Βίδας	"	
Δημήτριος Σιδερικουδης	"	
Τρ. Δ. Πλάκας	"	

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΔΕΥΤΕΡΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ
ΔΙΔΑΚΤΙΚΟ ΕΚΠΛΗΡΩΣΗΣ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΒΕΡΟΙΑΣ
Ημερομηνία επιστροφής

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας